



# Gminny Program Rewitalizacji **Gminy Iłowa** na lata 2024-2030



Opracowanie:

Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Gospodarczych DELTA PARTNER

[www.deltapartner.org.pl](http://www.deltapartner.org.pl)



## SPIS TREŚCI:

<b>1. Wprowadzenie</b> .....	<b>5</b>
<b>2. Podstawa prawna</b> .....	<b>6</b>
Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu .....	7
<b>3. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi</b> .....	<b>11</b>
3.1 Spójność dokumentu GPR z dokumentami strategicznymi w skali makro .....	11
3.2 Komplementarność z dokumentami strategicznymi w skali regionalnej .....	13
3.3 Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi skali mikro .....	15
3.4 Zgodność z prawem wodnym .....	19
Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry .....	19
Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry .....	20
Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS) .....	20
<b>4. Synteza diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji</b> .....	<b>22</b>
4.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji .....	22
4.2 Wyróżnione obszary statystyczne .....	23
4.3 Dobór kryteriów delimitacji .....	25
4.4 Podsumowanie .....	29
4.5 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji .....	33
<b>5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji</b> .....	<b>35</b>
5.1 Miasto Łłowa w zarysie .....	35
5.2 Sfera społeczna .....	37
5.3 Sfera gospodarcza .....	40
5.4 Sfera techniczna .....	41
5.5 Sfera przestrzenno-funkcjonalna .....	43
5.6 Sfera środowiskowa .....	48
5.7 Deficyty i potencjały obszaru rewitalizacji .....	49
5.8 Potrzeby i problemy obszaru rewitalizacji .....	50
<b>6. Wiza stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji</b> .....	<b>52</b>
<b>7. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań</b> .....	<b>53</b>
<b>8. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne</b> .....	<b>57</b>
8.1 Projekty podstawowe .....	59
8.2. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne .....	67
<b>9. Komplementarność i mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych</b> .....	<b>69</b>
9.1 Komplementarność przestrzenna .....	69
9.2 Komplementarność problemowa .....	69
9.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna .....	70
9.4 Komplementarność międzyokresowa .....	70
9.5 Komplementarność źródeł finansowania .....	73
9.6 Podsumowanie komplementarności .....	76
9.7 Mechanizmy integracji .....	77
9.8 Dostępność .....	78
<b>10. Indykatywne ramy finansowe</b> .....	<b>81</b>
<b>11. Opis struktury zarządzania</b> .....	<b>82</b>
Komitet Rewitalizacji .....	83
<b>12. System monitoringu</b> .....	<b>86</b>
12.1 Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR .....	86
12.2 Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych .....	87
12.3 Aktualizacja GPR .....	88
12.4 Harmonogram realizacji .....	89
12.5 Koszty zarządzania .....	89
<b>13. Upowszechnienie dokumentu i proces partycypacji społecznej</b> .....	<b>90</b>

13.1 Upowszechnienie opracowania GPR.....	90
13.2 Upowszechnienie wdrażania GPR.....	94
14. GPR jako strategia IIT.....	96
15. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko .....	99
16. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach .....	99
17. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego .....	100
17.1 Specjalna Strefa Rewitalizacji.....	100
17.2 Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego.....	100
Spis rysunków, map i tabel .....	101
Załącznik graficzny: podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji...	102

## 1. Wprowadzenie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łłowa na lata 2024-2030 (zwany dalej GPR) został opracowany jako wieloletni program operacyjny, który wyznacza cele i kierunki działania konieczne do wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Dokument ten stanowi narzędzie do planowania, koordynowania oraz integrowania różnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach stworzenia warunków dla zrównoważonego rozwoju gminy Łłowa. Natomiast inicjowanie, opracowanie i uchwalenie GPR znajduje się pośród zadań własnych samorządu gminy zgodnie z zapisami ustaw:

- ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 (Dz. U. z 2021 r. poz. 485, z 2023 r. poz. 28, 1688);
- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463, 1688).

Cały proces rewitalizacji, jak również projekty zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji, ma charakter kompleksowy, zintegrowany oraz skoncentrowany terytorialnie. Dzięki tym cechom realizacja przedsięwzięć wpłynie na rzecz lokalnej społeczności. Ponadto, proces rewitalizacji wiąże się z obowiązkiem gminy wobec zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty<sup>1</sup>. Co oznacza, że każde przedsięwzięcie ujęte w GPR, a realizowane przez Gminę, powinno obligatoryjnie dotyczyć zbiorowych potrzeb mieszkańców. Ponieważ to właśnie zbiorowe potrzeby mieszkańców są podstawą dla działań zapisanych w Gminnym Programie Rewitalizacji.

Etap opracowania GPR poprzedzony został podjęciem uchwały, stanowiącej akt prawa miejscowego, nr 462/8/LIX/23 Rady Miejskiej w Łłowej z dnia 30 października 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Łłowa. Wyodrębnione podobszary rewitalizacji znajdują się w granicach administracyjnych gminy Łłowa i stanowią tereny o najwyższym stanie kryzysowym. W następnej kolejności podjęto uchwałę nr 474/8/LXI/23 Rady Miejskiej w Łłowej z dnia 28 listopada 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łłowa na lata 2024-2030, która rozpoczęła opracowywanie niniejszego dokumentu. Warto podkreślić, że na terenach gminy Łłowa działał wcześniej Program Rewitalizacji Gminy Łłowa na lata 2017-2023. W związku z tym przedsięwzięcia w niniejszym programie będą stanowić następstwo podjętych działań i inicjatyw z zakresu rewitalizacji we wcześniejszych latach.

Gminny Program Rewitalizacji ma istotne znaczenie ze względu na wymiar lokalny, a także ze względu na perspektywę finansową Unii Europejskiej 2021-2027. W chwili ubiegania się samorządu terytorialnego o unijne dofinansowanie, instytucja zarządzając zweryfikuje, czy przedsięwzięcie rewitalizacyjne znajduje się w obowiązującym GPR oraz czy dokument został ujęty na liście pozytywnie zweryfikowanych programów rewitalizacji.

---

<sup>1</sup> Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463, 1688).

## 2. Podstawa prawna

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łłowa na lata 2024-2030 opiera się całkowicie na Ustawie z dnia 9 października 2015 o rewitalizacji ((Dz. U. z 2021 r. poz. 485, z 2023 r. poz. 28, 1688.). Podczas opracowywania niniejszego dokumentu wzięto pod uwagę wszystkie jej wymogi oraz niezbędne zasady odnośnie zawartości rozdziałów (merytoryki) czy organizacji procesu rewitalizacji.

Pozostałą podstawą prawną stanowią także różne obowiązujące w kraju uregulowania prawne i akty prawne, które oddziałują na proces rewitalizacji lub są z nim w jakiś sposób powiązane. Do takich dokumentów należą:

- Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, 1720);
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2023 r. poz. 344, 1113, 1463);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. z 2023 r. poz. 1054, 1688, 1693);
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840, z 2023 r. poz. 951, 1688, 1904);
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, 1113, 1501, 1506, 1688, 1719, 1906);
- Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1752, 1615, 1688, 1762);
- Ustawa z dnia z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz.U. 2022 poz. 1079).

Pomoc w opracowaniu kompleksowego dokumentu jakim jest Gminny Program Rewitalizacji zapewniają także związane z nim publikacje:

- Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027;
- W. Jarczewski (red.), Delimitacja krok po kroku, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju Departament Polityki Przestrzennej i Gospodarki Nieruchomościami, Warszawa 2017 r.;
- Jadach-Sepioł (red.), Gminny Program Rewitalizacji. Praktyczny poradnik dla mieszkańców i władz lokalnych, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju Departament Polityki Przestrzennej i Gospodarki Nieruchomościami, Warszawa 2018 r.;

- „Rewitalizacja. Inspiracje i doświadczenia dla zintegrowanych działań na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki“, Opole 2022 r.;
- Ekspertyza pn. „Ocena realizacji gminnego programu rewitalizacji. Praktyczny podręcznik dla samorządów lokalnych“. Ekspertyza współfinansowana ze środków Unii Europejskiej z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 w ramach projektu Regiony Rewitalizacji, Warszawa, 2022 r.;
- A. Jadach-Sepiolo, K. Spadło, A. Kułaczowska (red.), Monitorowanie procesów rozwoju na poziomie wewnątrzmijskim, Warszawa 2020 r. Publikacja ta powstała w ramach projektu Monitoring rozwoju lokalnego na poziomie miejskim i wewnątrzmijskim, realizowanego przez Związek Miast Polskich oraz Instytut Rozwoju Miast i Regionów w ramach umowy dotacji z Ministerstwem Inwestycji i Rozwoju (obecnie Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej);
- Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa, Ustawa o rewitalizacji. Praktyczny komentarz, Warszawa 2016 r.
- Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2 sierpnia 2016 r.

### Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu

Pojęcia wymienione w niniejszym podrozdziale związane są z terminologią rewitalizacji oraz zostały objaśnione za pomocą dokumentów i aktów prawnych wymienionych powyżej.

REWITALIZACJA — Proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji<sup>2</sup>.

INTERESARIUSZE REWITALIZACJI — zwani dalej „interesariuszami”, są w szczególności:

1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wierzycieli nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe, towarzystwa budownictwa społecznego oraz członkowie kooperatywy mieszkaniowej współdziałający w celu realizacji na obszarze rewitalizacji inwestycji mieszkaniowej w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o kooperatywach mieszkaniowych oraz zasadach zbywania nieruchomości należących do gminnego zasobu nieruchomości w celu wsparcia realizacji inwestycji mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 28 z późn. zm.);

---

<sup>2</sup> Zgodnie z Art. 2 ust. 1 ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 (Dz. U. z 2021 r. poz. 485, z 2023 r. poz. 28, 1688.).

- 2) mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1;
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 5) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- 6) organy władzy publicznej;
- 7) podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa<sup>3</sup>.

STAN KRYZYSOWY — Występuje z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub;
- 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub;
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub;
- 4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami<sup>4</sup>.

---

<sup>3</sup> Zgodnie z Art. 2.1 ust. 2 ustawy o rewitalizacji.

<sup>4</sup> Zgodnie z Art. 9. ust. 1 ustawy o rewitalizacji.



OBSZAR ZDEGRADOWANY (OZ) — Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym występującym w sferze społecznej można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z negatywnych zjawisk w pozostałych sferach (gospodarczej, środowiskowej, przestrzennofunkcjonalnej oraz technicznej). Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzennofunkcjonalnych lub technicznych, o których mowa w ust. 1<sup>5</sup>.

OBSZAR REWITALIZACJI (OR) — Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację<sup>6</sup>. Ponadto aby dany obszar mógł być uznany za obszar zdegradowany, musi występować na nim przynajmniej jedno z negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzennofunkcjonalnych lub technicznych. Natomiast podczas wyznaczania obszaru rewitalizacji należy pamiętać, że ustawodawca ściśle określił proporcje tego obszaru, który nie może zajmować więcej niż 20% powierzchni gminy oraz nie może być zamieszkiwany przez więcej niż 30% jej mieszkańców.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI<sup>7</sup> — jest inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę miasta, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym<sup>8</sup>, wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

PROCEDURA SPORZĄDZENIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI — Procedura ta przebiega według następujących etapów:

1. Podjęcie Uchwały o przystąpieniu do sporządzania GPR;
2. Ogłoszenie informacji o podjęciu Uchwały o przystąpieniu do sporządzania GPR;
3. Sporządzenie projektu GPR;
4. Przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu GPR;
5. Wystąpienie o zaopiniowanie projektu GPR przez podmioty wskazane w ustawie m.in.: zarząd powiatu, państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego, gminną komisję urbanistycznoarchitektoniczną, ministra właściwego do spraw zdrowia;

---

<sup>5</sup> Zgodnie z Art. 9 ust. 1 i 2 ustawy o rewitalizacji..

<sup>6</sup> Zgodnie z Art. 10. ust. 1 ww. ustawy.

<sup>7</sup> Zgodnie z Art. 14. ust. 1 ww. ustawy.

<sup>8</sup> t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463, 1688.

6. Wystąpienie o przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko (OOŚ), wprowadzenie zmian do projektu GPR wynikających z konsultacji społecznych i uzyskanych opinii;
7. Przedstawienie radzie gminy do uchwalenia projektu GPR.

### 3. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

W niniejszym dokumencie wspomniano już, że proces rewitalizacji ma charakter lokalny i zakłada rozwój w wymiarze jednostek samorządu terytorialnego. Jednak według założeń ustawodawcy powinien również pośrednio realizować cele oraz założenia programów na poziomie regionalnym i krajowym. Dlatego Gminny Program Rewitalizacji Gminy Iłowa na lata 2024-2030 poddano weryfikacji oraz kompleksowej analizie w celu potwierdzenia zgodności z kluczowymi dokumentami strategicznymi i operacyjnymi w skali krajowej, regionalnej i lokalnej. W poniższej tabeli przedstawiono schemat celów i kierunków działań GPR, które zostały opracowane i dokładnie opisane w Rozdziale 7.

Tabela 1 Schemat celów strategicznych i operacyjnych GPR Gminy Iłowa na lata 2024-2030

Cel strategiczny	Kierunki działań
1. Włączenie społeczne w wyniku świadczenia wysokiej jakości usług publicznych na rzecz lokalnej społeczności.	1.1 Stworzenie oferty integrującej różne grupy społeczne, w tym grupy zagrożone marginalizacją (osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością, ubogie, bezrobotne) 1.2 Aktywizacja i włączenie społeczne poprzez działania kulturalne i rekreacyjne 1.3 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez podnoszenie kompetencji cyfrowych
2. Wykorzystanie potencjału obiektów i przestrzeni na rzecz poprawy sytuacji miasta, przy zrównoważonym wykorzystaniu zasobów środowiska.	2.1 Modernizacja istniejących obiektów użyteczności publicznej 2.2 Zagospodarowanie i uporządkowanie zdegradowanych przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb rekreacyjnych i kulturalnych

Źródło: opracowanie własne

Natomiast w dalszych podrozdziałach wykazano zgodność Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Iłowa na lata 2024-2030 na poziomie celów z dokumentami strategicznymi w skali krajowej, regionalnej oraz gminnej.

#### 3.1 Spójność dokumentu GPR z dokumentami strategicznymi w skali makro

##### Komplementarność z dokumentami na poziomie krajowym

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) [SOR]

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) przyjęta uchwałą nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. (M.P. z 2017 r. poz. 260) jest dokumentem aktualizującym Strategię Rozwoju Kraju 2020. Dokument posiada zasięg średniookresowy i wyznacza nowy model rozwoju Polski, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju w wymiarze gospodarczym, społecznym, środowiskowym oraz terytorialnym. Głównym celem Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest „tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym”. Do realizacji celu głównego wyznaczono trzy cele szczegółowe, które kompleksowo ujmują problematykę z zakresu różnych obszarów:

1. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną:

### Komplementarność z dokumentami na poziomie krajowym

- 1.1. Reindustrializacja;
- 1.2. Rozwój innowacyjnych firm;
- 1.3. Małe i średnie przedsiębiorstwa;
- 1.4. Kapitał dla rozwoju;
- 1.5. Ekspansja zagraniczna.
2. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony:
  - 2.1. Spójność społeczna;
  - 2.2. Rozwój zrównoważony terytorialnie.
3. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu:
  - 3.1. Prawo w służbie obywatelom i gospodarce;
  - 3.2. Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem;
  - 3.3. E-państwo;
  - 3.4. Finanse publiczne;
  - 3.5. Efektywność wykorzystania środków UE.

**Gminny Program Rewitalizacji zakłada głównie rozwój gminy w wymiarze społecznym (między innymi poprzez aktywizację społeczną), a więc wpisuje się w założenia Strategii. Ponadto jego cele są zbieżne z powyższymi celami SOR.**

#### Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 [KSRR 2030]

Dokument ten określa cele i sposoby działania podmiotów publicznych, a w szczególności rządu i samorządów województw, w odniesieniu do polskiej przestrzeni dla osiągnięcia strategicznych celów rozwoju kraju. Celem głównym Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 jest efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągania zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 będzie realizowany w oparciu o trzy uzupełniające się cele szczegółowe:

Cel szczegółowy I:

Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;

Cel szczegółowy II:

Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;

Cel szczegółowy III:

Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

**Gminny Program Rewitalizacji zakłada głównie rozwój gminy w wymiarze społecznym (między innymi poprzez aktywizację społeczną), a więc wpisuje się w założenia Strategii. Ponadto jego cele są zbieżne z powyższymi celami KSRR.**

#### Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności [KPO]

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) to dokument programowy, w którym określono cele związane z odbudową i tworzeniem odporności społeczno-gospodarczej Polski po kryzysie wywołanym pandemią COVID-19 oraz służące ich realizacji reformy strukturalne i inwestycje. Dokument stanowi podstawę ubiegania się o wsparcie z europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (ang. Recovery and Resilience Facility – RRF).

Do realizacji misji dokumentu przyczyni się realizacja sześciu komponentów oraz działań, stanowiących obszary koncentracji reform i inwestycji:

1. Odporność i konkurencyjność gospodarki;
2. Zielona energia i zmniejszenie energochłonności;
3. Transformacja cyfrowa;

### Komplementarność z dokumentami na poziomie krajowym

4. Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia;
5. Zielona, inteligentna mobilność;
6. Poprawa jakości instytucji i warunków realizacji Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

**Obszary wsparcia wpisane w ramy KPO są zbieżne z założeniami GPR, które dotyczą przede wszystkim wymiaru społecznego.**

*Źródło: opracowanie własne*

### 3.2 Komplementarność z dokumentami strategicznymi w skali regionalnej

Gmina Iłowa przystąpiła do porozumienia z 4 gminami w ramach Żarsko-Żagańskiego Obszaru Funkcjonalnego. Gminy z tego obszaru przygotowują dokument o charakterze strategicznym (Plan Działań ŻŻOF), który uwzględni wspólne wyzwania, cele i potrzeby tego obszaru.

### Komplementarność z dokumentami na poziomie wojewódzkim i powiatowym

#### Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030

Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020 (załącznik do Uchwały nr XXXII/319/12 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 listopada 2012 roku) stanowi najważniejszy dokument samorządu województwa, określający kierunki rozwoju regionalnego i wskazujący obszary szczególnej interwencji. Łączy w sobie diagnozę stanu regionu, stojące przed nim wyzwania rozwojowe i aspiracje jego mieszkańców. Strategia funkcjonować będzie, jako plan postępowania władz regionalnych, tak w procesie zarządzania województwem, jak i w inicjowaniu oraz rozwijaniu mechanizmów współpracy pomiędzy samorządem terytorialnym, sferą biznesową i mieszkańcami województwa. Jednym z wyzwań Województwa Lubuskiego jest Spójność przestrzenna – rozwój miast i obszarów wiejskich poprzez rewitalizację obszarów zdegradowanych w gminach miejskich i wiejskich. Wizja Województwa Lubuskiego została określona w następujący sposób: „Województwo Lubuskie w 2030 roku to zielona kraina inteligentnych technologii, cechująca się wysoką jakością życia mieszkańców. Cele główne określone w dokumencie przedstawiono poniżej:

Cel strategiczny 1.

Inteligentna, zielona gospodarka regionalna

Cel strategiczny 2.

Region silny w wymiarze społecznym oraz bliski obywatelowi

Cel strategiczny 3.

Integracja przestrzenna regionu

Cel strategiczny 4.

Region atrakcyjny, efektywnie zarządzany i otwarty na współpracę

**Powyższe cele strategiczne są zbieżne z celami Gminnego Programu Rewitalizacji, a zaplanowywane w Programie działania rewitalizacyjne przyczynią się przede wszystkim do realizacji Celu 2. poprzez pokrywający się z nim Cel 1 GPR.**

#### Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego

Uchwalony został dnia 23 kwietnia 2018 r. uchwałą nr XLIV/667/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 2 maja 2018 r. poz. 1163). Jest dokumentem określającym politykę zagospodarowania przestrzennego samorządu województwa. Wraz ze strategią rozwoju województwa stanowi on podstawę prowadzenia polityki rozwoju. W Planie wskazane zostało między innymi rozmieszczenie istniejących oraz planowanych elementów zagospodarowania przestrzennego, a także rozmieszczenie planowanych inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, wynikających z obowiązujących dokumentów rządowych oraz dokumentów

## Komplementarność z dokumentami na poziomie wojewódzkim i powiatowym

Samorządu Województwa Lubuskiego.

W planie wskazano poniższe cele:

Cel strategiczny 1. Spójność terytorialna

- 1.1. Zrównoważony rozwój struktury osadniczej regionu w tym rozwój funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich oraz rozwój subregionalnych i lokalnych ośrodków miejskich zgodnie z ich potencjałem i w oparciu o ich wzajemne powiązania funkcjonalne
- 1.2. Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich
- 1.3. Poprawa dostępności komunikacyjnej do ośrodków administracyjnych
- 1.4. Rozwój infrastruktury technicznej, wzmacniającej ład ekologiczny
- 1.5. Rozwój infrastruktury i systemów zapobiegania zagrożeniom

Cel strategiczny 2. Zrównoważony rozwój społeczny

- 2.1. Wzrost dostępności do usług medycznych i wspieranie profilaktyki zdrowotnej
- 2.2. Rozwój szkolnictwa w oparciu o potrzeby regionalnego rynku pracy
- 2.3. Wzrost dostępności do atrakcyjnej oferty kulturalnej i sportowej
- 2.4. Wspieranie włączenia zawodowego i społecznego
- 2.5. Dostosowanie usług społecznych do zmian trendów demograficznych
- 2.6. Rozwój i usprawnienie systemu transportu publicznego
- 2.7. Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz dziedzictwa kulturowego oraz budowanie na nich tożsamości regionalnej
- 2.8. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych

Cel strategiczny 3. Rozwój konkurencyjnej gospodarki

- 3.1. Wzmocnienie potencjału innowacyjnego sektora gospodarczego
- 3.2. Rozwój przedsiębiorczości i zwiększenie aktywności zawodowej
- 3.3. Wzmocnienie współpracy transgranicznej i międzyregionalnej
- 3.4. Rozwój i promocja specjalnych stref ekonomicznych
- 3.5. Wzmocnienie kapitału ludzkiego poprzez inwestycje służące edukacji
- 3.6. Rozwój gospodarki niskoemisyjnej
- 3.7. Rozwój sieci transportowej
- 3.8. Racjonalna gospodarka zasobami złóż kopalin
- 3.9. Rozbudowa infrastruktury energetycznej i ochrony środowiska
- 3.10. Poprawa jakości rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej
- 3.11. Kreowanie wizerunku i promocja marki Lubuskie
- 3.12. Rozwój potencjału turystycznego województwa
- 3.13. Efektywne zarządzanie regionem

**Powyższe cele strategiczne są zbieżne z celami Gminnego Programu Rewitalizacji, a zaplanowywane w Programie działania rewitalizacyjne przyczynią się przede wszystkim do realizacji Celu 2. poprzez pokrywając się z nim Cel 1 GPR.**

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2024-2030

Strategia jest najważniejszym dokumentem strategicznym powiatu, przedstawiającym założenia rozwojowe w perspektywie długookresowej. Jest podstawą do efektywnego zarządzania powiatem, dzięki określeniu celów głównych oraz kierunków działań zmierzających do osiągnięcia wizji zaproponowanej w strategii. Misja strategii, która stanowi główny cel rozwoju powiatu w perspektywie 2030 roku i definiuje główny kierunek, w jakim powinny zmierzać wszystkie działania podejmowane w ramach planów strategicznych, brzmi: „Zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy i przestrzenny powiatu żagańskiego ukierunkowany na zapewnienie wysokiej jakości życia jego mieszkańcom i wzmacnianie jego konkurencyjności osiedleńczej i gospodarczej”.

W odniesieniu do kluczowych sfer funkcjonowania powiatu, zidentyfikowano trzy priorytety jego rozwoju w perspektywie 2030 roku, natomiast dla każdego z priorytetów wyznaczono cele strategiczne, których realizacja ma przyczynić się do osiągnięcia nadrzędnego celu wyrażonego

### Komplementarność z dokumentami na poziomie wojewódzkim i powiatowym

w misji rozwoju powiatu żagańskiego w 2030 r.

Priorytet 1 Rozwój społeczny

Cel strategiczny 1. Podnoszenie jakości życia mieszkańców powiatu żagańskiego i rozwój kapitału społecznego

Priorytet 2 Rozwój gospodarczy

Cel strategiczny 2. Przeciwdziałanie bezrobociu, aktywizacja lokalnego rynku pracy i wzmocnienie lokalnej gospodarki

Priorytet 3 Rozwój przestrzenny

Cel strategiczny 3. Zrównoważony rozwój przestrzenny powiatu i ochrona środowiska

**Powyższe cele strategiczne są zbieżne z celami Gminnego Programu Rewitalizacji, a zaplanowywane w Programie działania rewitalizacyjne przyczynią się przede wszystkim do realizacji Celu 1. poprzez pokrywający się z nim Cel 1 GPR.**

#### Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Żagańskim na lata 2019-2025

Strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie żagańskim na lata 2019-2025 stanowi kontynuację Strategii rozwiązywania problemów społecznych powiatu żagańskiego na lata 2011-2018 i zarazem rozwija wybrane obszary uwzględnione we wcześniejszym dokumencie. Głównymi kierunkami jej działań jest poprawa warunków i jakości życia mieszkańców powiatu żagańskiego dotkniętych problemami społecznymi, zwłaszcza (z)marginalizowanych i wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem. Cel główny Strategii sformułowano w następujący sposób: „Wzmocnienie spójności społecznej powiatu poprzez aktywizowanie i włączanie społeczne osób i rodzin wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym”. W ramach tego celu wyodrębniono trzy cele strategiczne:

- I. Usprawnienie systemu wsparcia rodziny, rozwój specjalistycznych usług społecznych kierowanych do rodzin, stopniowe przechodzenie od pomocy opartej na świadczeniach finansowych do pomocy o charakterze usługowym, aktywizującym.
- II. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz aktywizacja osób niepełnosprawnych i starszych, rozwój specjalistycznych usług społecznych dedykowanych tym kategoriom osób oraz rodzinom, w których osoby te funkcjonują.
- III. Przeciwdziałanie bezrobociu (zwłaszcza długotrwałemu) i bezdomności, aktywizowanie i społeczna readaptacja osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem z rynku pracy i/lub bezdomnością.

**Powyższe cele strategiczne są zbieżne z celami Gminnego Programu Rewitalizacji, a zaplanowywane w Programie działania rewitalizacyjne przyczynią się przede wszystkim do realizacji Celu II poprzez pokrywający się z nim Cel 1 GPR.**

*Źródło: opracowanie własne*

### 3.3 Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi skali mikro

#### Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym (gminy)

##### Strategia Rozwoju Gminy Iłowa na lata 2021-2028

Rada Miejska w Iłowej w dniu 22 kwietnia 2022 r. podjęła uchwałę nr 320/8/XLIII/22 w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Iłowa na lata 2021-2028. Stanowi ona jeden z najważniejszych dokumentów określających kierunek rozwoju gminy na kolejne lata. W strategii określono poniższe cele strategiczne i operacyjne:

Cel strategiczny 1 — Konkurencyjna i atrakcyjna gmina oferująca powszechnie dostępne i wysokiej jakości usługi dla mieszkańców.

Cele operacyjne:

- 1.1. Wysoka jakość i pełna dostępność usług społecznych i edukacyjnych.

1.2.Zmniejszanie wykluczenia komunikacyjnego mieszkańców gminy poprzez zapewnienie wysokiej jakości i dostępny transport publiczny oraz poprawę stanu dróg gminnych.

1.3.Dostępne zasoby dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.

Cel strategiczny 2 — Zielona Łłowa – Dobra jakość środowiska podnosząca aktywność gminy dla obecnych i nowych mieszkańców.

Cele operacyjne:

2.1.Powszechnie dostępne i przyjazne środowisku systemy odprowadzania ścieków.

2.2.Poprawa jakości powietrza w gminie (wraz z energooszczędnym oświetleniem).

2.3.Przygotowanie gminy do zmian klimatu.

Cel strategiczny 3 — Konkurencyjna gospodarka o oddziaływaniu ponadgminnym.

Cele operacyjne:

3.1.Wysoka dostępność dobrze płatnych miejsc pracy oraz rozwój/poprawa kondycji lokalnego sektora MŚP.

3.2.Zmniejszenie dysproporcji rozwojowych terenów wiejskich i miejskich gminy. Dywersyfikacja gospodarki na terenach wiejskich – agroturystyka i rolnictwo ekologiczne.

Cel strategiczny 4 — Aktywni mieszkańcy w dobrze zorganizowanej gminie

Cele operacyjne:

4.1.Aktywni mieszkańcy inicjujący działania na rzecz rozwoju gminy i lokalnej społeczności.

4.2.Sprawna i dobrze zarządzana gmina: Profesjonalizacja zarządzania gminą z włączeniem mieszkańców.

4.3. Rozwój zdolności instytucjonalnych gminy w zakresie współpracy z innymi gminami i partnerami.

4.4.Realne smart-city: Powszechne i łatwo dostępne e-usługi dla mieszkańców.

#### Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (SUIKZP)

Do opracowania Studium przystąpiono na podstawie uchwały nr 62/7/XIII/15 Rady Miejskiej w Łłowej z dnia 29 września 2015 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łłowa. Obszar opracowania Studium zawiera się w granicach administracyjnych gminy Łłowa.

Ponieważ dokument ten nie wyznacza jawnych celów strategicznych, do analizy komplementarności posłużono się wpływem uwarunkowań na ustalenia kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego Gminy Łłowa (wraz z uzasadnieniem rozwiązań):

1. Ustalenie kierunków rozwoju gminy Łłowa jest w głównej mierze zdeterminowane przez korzystne położenie gminy w regionie. Oprócz walorów naturalnych duże znaczenie dla rozwoju mają przebiegające przez gminę szlaki komunikacyjne.
2. Funkcja mieszkaniowa jest wiodącym przeznaczeniem terenów zainwestowanych w gminie, determinuje i generuje rozwój gminy.
3. Kolejnymi ważnymi aspektami warunkującymi rozwój gminy są walory przyrodnicze oraz kulturowe. Wysoka lesistość, położenie w dolinie rzeki Czarna a także liczne zabytki kultury, sprzyjają rozwojowi turystyki. Warunkiem rozwoju tej dziedziny gospodarki jest prowadzenie działań mających na celu rewitalizację zabytków, utrzymywanie estetyki terenów zielonych oraz dbałość o stan środowiska naturalnego.
4. Do poprawy stanu środowiska, zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej gminy Łłowa, a przede wszystkim poprawy jakości życia mieszkańców przyczynić się może modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej. Niezbędne jest prowadzenie kompleksowej gospodarki odpadami, a także dalsze regulowanie gospodarki wodno-ściekowej. Ważnym zadaniem jest poprawa stanu technicznego dróg.
5. Dążeniem nadrzędnym przy wyznaczaniu zasad rozwoju gospodarczego gminy Łłowa jest ciągła poprawa jakości życia społeczności lokalnej poprzez poprawę dostępu do usług. Ze względu na stan techniczny zabudowy mieszkaniowej i istniejące zapotrzebowanie na lokale mieszkaniowe wskazuje się na konieczność remontów i rewitalizacji istniejącej zabudowy. Wyznacza się także rezerwy terenów pod zabudowę mieszkaniową



i mieszkaniowo-usługową.

6. Rozwój Gminy Łłowa wiąże się także z predyspozycjami do rozwoju funkcji związanych z aktywnościami gospodarczymi – produkcji, usług i zabudowy magazynowej, a także z rozwojem odnawialnych źródeł energii.

#### Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łłowa na lata 2020 –2030

Przyjęta uchwałą Nr 132/8/XVII/20 Rady Miejskiej w Łłowej z dnia 19 lutego 2020 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łłowa na lata 2020 – 2030. Strategia ta jest dokumentem definiującym najważniejsze kierunki interwencji w odniesieniu do problemów społecznych występujących na terenie gminy Łłowa. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe kierunki działań oraz wytyczne dla wdrażania planowanych zadań. W oparciu o wnioski wynikające z diagnoz, sformułowano dla każdej z dziedzin cele operacyjne. Dla każdego z celów operacyjnych zaprezentowana została planowana strategia realizacji celu zawierająca charakterystykę planowanych do realizacji działań

Cel strategiczny: Sprawny i odpowiedni do potrzeb, system rozwiązywania problemów społecznych w gminie Łłowa.

##### 1. Wspieranie rodziny

Cel: Zapewnienie możliwości nabycia i rozwoju kompetencji rodzicielskich oraz umiejętności przezwycięzania sytuacji kryzysowych rodzinom, a także poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży.

##### 2. Wsparcie osób niepełnosprawnych

Cel: Zapewnienie warunków służących możliwie pełnej integracji osób niepełnosprawnych oraz zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych.

##### 3. Zdrowie psychiczne

Cel: Zwiększenie świadomości społecznej na temat zdrowia psychicznego oraz zapewnienie dostępności do pomocy osób z zaburzeniami psychicznymi

##### 4. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych

Cel nr 1: Zwiększenie dostępności do terapii oraz grup samopomocowych dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin.

Cel nr 2: Budowanie systemu profilaktyki i wczesnej pomocy dla dzieci i młodzieży w zakresie uzależnienia od substancji psychoaktywnych.

Cel nr 3: Wzrost poziomu wiedzy w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień oraz wzrost świadomości mieszkańców na temat możliwych form pomocy w przypadku problemu uzależnień.

##### 5. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Cel: Zwiększenie wrażliwości oraz skali reakcji społecznej i instytucjonalnej na obserwowane przejawy przemocy w rodzinie, a także poszerzenie świadomości rodziców na temat negatywnych konsekwencji stosowania kar fizycznych wobec dzieci

##### 6. Aktywność i integracja społeczna seniorów.

Cel nr 1: Wspieranie rozwoju aktywności i integracji społecznej seniorów

Cel nr 2: Zapewnienie warunków możliwie pełnego i adekwatnego wsparcia dla osób starszych umożliwiającego funkcjonowanie w środowisku lokalnym

##### 7. Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu.

Cel: Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych, a także zwiększanie szans na podjęcie lub utrzymanie zatrudnienia mieszkańców.

##### 8. Wsparcie osób z problemem ubóstwa.

Cel nr 1: Zapewnienie możliwości społecznego włączenia osób z problemem ubóstwa poprzez podniesienie ich kompetencji aktywnością wspieraną.

Cel nr 2: Zapewnienie dostępu do skutecznej pomocy w formie wsparcia o charakterze materialnym ograniczającej zasięg i głębokość ubóstwa przy uwzględnieniu współdziałania

<p>beneficjentów pomocy w rozwiązywaniu trudnej sytuacji</p> <p>Cel nr 3: Zapewnienie opieki i pomocy osobom bezdomnym oraz zmniejszenie natężenia problemu bezdomności</p> <p>9. Problem przestępczości.</p> <p>Cel: Zwiększenie bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej oraz w miejscu zamieszkania.</p> <p>10. Rewitalizacja społeczna.</p> <p>Cel: Odbudowa więzi społecznych i aktywizacja mieszkańców do realizacji w partnerstwach inicjatyw lokalnych, zintegrowanie mieszkańców, a także zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, ograniczenie patologii społecznych i poprawa bezpieczeństwa.</p>
---

Źródło: opracowanie własne

Zgodność na poziomie lokalnym może mieć znaczący wpływ na rozwój gminy oraz zapewnia możliwość wykorzystania wszystkich jej potencjałów i dostępnych środków.

Strategia Rozwoju Gminy Iłowa 2021-2028		GPR Gminy Iłowa na lata 2024-2030	
Cel 1	Konkurencyjna i atrakcyjna gmina oferująca powszechnie dostępne i wysokiej jakości usługi dla mieszkańców.	Cel 1	Włączenie społeczne w wyniku świadczenia wysokiej jakości usług publicznych na rzecz lokalnej społeczności.
Cel 2	Zielona Iłowa – Dobra jakość środowiska podnosząca aktywność gminy dla obecnych i nowych mieszkańców.	Cel 2	Wykorzystanie potencjału obiektów i przestrzeni na rzecz poprawy sytuacji miasta, przy zrównoważonym wykorzystaniu zasobów środowiska.
Cel 4	Aktywni mieszkańcy w dobrze zorganizowanej gminie	Cel 1	Włączenie społeczne w wyniku świadczenia wysokiej jakości usług publicznych na rzecz lokalnej społeczności.

Opis powiązań

Cele dokumentów pokrywają się oraz są ze sobą zbieżne. Działania rewitalizacyjne ujęte w GPR doprowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji (Cel 1 oraz 4 Strategii) oraz pośrednio przyczynią się do realizacji pozostałych celów Strategii.

Źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy		GPR Gminy Iłowa na lata 2024-2030	
Cel 1	Sprawny i odpowiedni do potrzeb, system rozwiązywania problemów społecznych w gminie Iłowa.	Cel 1	Włączenie społeczne w wyniku świadczenia wysokiej jakości usług publicznych na rzecz lokalnej społeczności.

Opis powiązań

Działania rewitalizacyjne zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji prowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji w ramach 1 celu strategicznego GPR. Można więc założyć, że pokrywa się on z głównym celem strategicznym Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy. Założenia dokumentów są zbieżne i odnoszą się między innymi do wsparcia rodzin, osób z niepełnosprawnościami, osób zagrożonych ubóstwem oraz wsparcie aktywności i integracji społecznej seniorów.

Źródło: opracowanie własne

SUIKZP Gminy Łłowa	GPR Gminy Łłowa na lata 2024-2030
Rozwój gminy łłowa zakłada: - poprawę jakości życia mieszkańców; - wsparcie przyrody i środowiska naturalnego; - wsparcie kultury; - wsparcie turystyki; - rewitalizację zabytków, - utrzymywanie estetyki terenów zielonych; - zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy; - modernizację i rozwój infrastruktury technicznej (w tym oprawa stanu technicznego dróg); - poprawę dostępu do usług.	1.1 Stworzenie oferty integrującej różne grupy społeczne, w tym grupy zagrożone marginalizacją (osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością, ubogie, bezrobotne); 1.2 Aktywizacja i włączenie społeczne poprzez działania kulturalne i rekreacyjne; 1.3 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez podnoszenie kompetencji cyfrowych; 2.1 Modernizacja istniejących obiektów użyteczności publicznej; 2.2 Zagospodarowanie i uporządkowanie zdegradowanych przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb rekreacyjnych i kulturalnych.
Opis powiązań	
Działania zaplanowane w GPR Gminy Łłowa wpisują się w kierunki działań i rozwoju gminy zawarte w Studium. Przeprowadzony proces rewitalizacji przyczyni się między innymi do: poprawy jakości życia mieszkańców (Cel 1.), rozwoju kultury, turystyki i rekreacji (Cel 2.)	

*Źródło: opracowanie własne*

Przeprowadzona powyżej analiza wykazała dużą zgodność celów Gminnego Programu Rewitalizacji z przyjętymi już dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym. Pokazuje to, że planowana rewitalizacja jest zgodna z założeniami rozwojowymi i stanowi jej uzupełnienie albo wzbogacenie. Należy jednak podkreślić, że zadania zapisane w GPR (społeczne i pozaspołeczne) koncertują się na rozwiązaniu konkretnych problemów, dotyczących grup mieszkańców, zamieszkujących podobszary rewitalizacji. Realizacja tych zamierzeń będzie pełnić rolę wzmacniającą dla zamierzeń strategicznych zapisanych w tych dokumentach oraz będzie dodatkowym bodźcem dla rozwoju gminy w ujęciu całościowym dla społeczności lokalnej gminy łłowa.

### 3.4 Zgodność z prawem wodnym

#### Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 2009 roku (Dz. U. nr 106, poz. 882). plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, stanowią podstawę do podejmowania decyzji mających wpływ na kształtowanie zasobów wodnych i zasad gospodarowania wodami podziemnymi i powierzchniowymi. Gmina łłowa znajduje się na obszarze: obszar dorzecza Odry, a dokładnie w regionie wodny Środkowej Odry. Oznacza to, że podlega pod Zarząd Zlewni w Lwówku Śląskim, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, oraz Nadzór wodny w Żaganiu. Występujące w rejonie gminy główne ciek wodne Czernej Wielkiej i Czernej Małej wraz z dopływami (w tym Czernica) należą do obrębu zlewni rzeki Bóbr. Sieć hydrograficzna obszaru gminy składa się z licznych

rowów melioracyjnych, stawów rybnych i grobli<sup>9</sup>. Gmina leży również w zlewniach następujących jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) oraz wód podziemnych (JCWPd)

Tabela 2 Charakterystyka JCWP oraz JCWPd zlokalizowanych na terenie gminy Iłowa

Numer JCWP	Nazwa JCWP	Stan ogólny
RW60000916853	Czarna Wielka do Ziębiny	zły stan wód
RW600009168679	Czarna Mała	zły stan wód
RW60000916874	Olsza	zły stan wód
RW60000916876	Gnilica	zły stan wód
RW60000916889	Łubianka	zły stan wód
RW60000916894	Czerwona Woda	zły stan wód
RW60001116899	Czarna Wielka od Ziębiny do Bobru	zły stan wód

Numer JCWPd	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Stan ogólny
GW600077	niezagrożona	dobry

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje> [Dostęp: 22.01.2024 r.]

Powyżej wymieniona JCWPd przeznaczona jest do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.

### Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry

Nadrzędnym celem Planu zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, poprzez realizację działań służących minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń. W dokumencie wyznaczono trzy cele główne i szczegółowe:

1. Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego - wyeliminowanie lub unikanie wzrostu zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.
2. Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego - ograniczanie wrażliwości obiektów i społeczności na zagrożenie powodziowe.
3. Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.

Na stopień zagrożenia powodzią mają wpływ różne czynniki takie jak: rzeźba terenu, gleba, budowa geologiczna, szata roślinna, natężenie opadów atmosferycznych. Na terenie gminy Iłowa ryzyko powodzią ma związek z rzekami: Czarna Mała (biegnącą przez środek gminy), Czernica (dopływ Czernej Małej) oraz Czernej Wielkiej. Miejscowości narażone na podtopienia to: miasto Iłowa oraz wsie Czarna, Żaganiec i Kowalice. Na terenie gminy nie ma wałów przeciwpowodziowych. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczono na podstawie Map zagrożenia powodziowego i Map ryzyka powodziowego, o których mowa w art. 88d ustawy Prawo Wodne (Dz. U. z 2015 roku, poz. 469).

### Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS)

Plan przeciwdziałania skutkom suszy tak jak ww. Plany dot. dorzecza Odry należy do głównych dokumentów planistycznych w gospodarowaniu wodami opracowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Prezentuje on długoterminowe kierunki działań w zakresie

<sup>9</sup> Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Iłowa

tytułowego przeciwdziałania skutkom suszy. Głównym celem PPSS jest „zapewnienie odpowiedniej ilości i co najmniej dobrej jakości wód, użytecznych dla społeczeństwa, środowiska i wszystkich sektorów gospodarki narodowej”. Do najistotniejszych celów wyznaczonych w dokumencie można zaliczyć poniższe:

1. Skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy;
2. Zwiększanie retencji na obszarach dorzeczy;
3. Edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy;
4. Formalizacja i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Według map PPSS tereny gminy Łłowa zostały zaklasyfikowane z podziałem na rodzaj suszy oraz klasę zagrożenia:

- a) Susza atmosferyczna – większą część gminy zakwalifikowano do klasy IV - ekstremalnie zagrożone, a mniejszą część na południu do klasy III - silnie zagrożone;
- b) Susza rolnicza – tereny na obrzeżach gminy zakwalifikowano do klasy I - słabo zagrożone, środkowa część gminy do klasy IV - ekstremalnie zagrożone, a kilka punktów w gminie do klasa III - silnie zagrożone;
- c) Susza hydrologiczna – cała gmina zakwalifikowana do klasy II - umiarkowanie zagrożone;
- d) Susza hydrogeologiczna – cała gmina zakwalifikowana do klasy I - słabo zagrożone;

Łączne zagrożenia suszą na terenie gminy przedstawiają się następująco: punktowo występują obszary umiarkowanie zagrożenie suszą, w środku i na zachodzie gminy występują obszary silnie zagrożone suszą, a na obrzeżach gminy od północy, południa i wschodu obszary słabo zagrożone suszą.

## 4. Synteza diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Opracowanie diagnozy delimitacyjnej miało na celu wskazanie obszarów, na których koncentrują się negatywne zjawiska. Umożliwiło to podjęcie skutecznych działań przyczyniających się do wyprowadzenia tych obszarów ze stanu kryzysowego oraz wprowadzenie zaplanowanej interwencji służącej poprawie jakości życia mieszkańców i rozwojowi gminy. Obszary deficytowe zostały wyznaczone z uwzględnieniem zmiennych, przede wszystkim z zakresu sfery społecznej, a w następnej kolejności zmiennych pozaspołecznych, tj. ze sfery gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

### 4.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

W opracowaniu przyjęto metodologię przeprowadzenia delimitacji obszaru zdegradowanego, a następnie wyznaczenia obszaru rewitalizacji w gminie Łowa, która zakładała w głównej mierze wykorzystanie mierzalnych zmiennych dotyczących: sytuacji społecznej (z zakresu demografii, kapitału społecznego, bezpieczeństwa publicznego, pomocy społecznej i rynku pracy), gospodarczej, środowiskowej, przestrzennej i technicznej na danym obszarze.

Pierwszy etap opracowania miał charakter tzw. analizy danych zastanych. Metoda ta opierała się na analizie uprzednio zebranych aktualnych, rzetelnych i trafnych materiałów; w tym dokumentów oraz danych statystycznych. Po wyselekcjonowaniu kluczowych informacji przeprowadzona została właściwa analiza, obejmująca w głównej mierze dokumenty i źródła danych uznanych za istotne dla procesu badawczego.

Zastosowano dwa podejścia, bazujące na analizie danych zastanych: statystyczne i przestrzenne. W ujęciu statystycznym dane zostały zgromadzone, a następnie poddane analizie i przetworzone. W ujęciu przestrzennym posłużono się danymi, które zostały odniesione do przyjętych obszarów porównawczych.

Delimitacja obejmowała następujące etapy:

1	Podział na obszary porównawcze, które wyznaczone zostały w oparciu o powiązania funkcjonalne, uwarunkowania historyczne oraz naturalne granice.
2	Podział obszaru gminy na jednostki statystyczne (zmodyfikowane jednostki pseudonaturalne).
3	Wybór kryteriów (zmiennych) delimitacji.
4	Przeprowadzenie szczegółowej analizy wskaźnikowej w zakresie problemów społecznych w wyodrębnionych obszarach (badanie ilościowe). W jej wyniku wyodrębniono obszary o szczególnym nasileniu problemów społecznych (metoda: analiza danych zastanych pozyskanych z Urzędu Miasta i Gminy, Ośrodka Pomocy

	Spółecznej, Powiatowego Urzędu Pracy, Komendy Powiatowej Policji oraz Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej), dokonano normalizacji danych zastanych (standaryzacja), a następnie opracowano syntetyczny wskaźnik degradacji w sferze społecznej.
5	Przeprowadzenie analizy obszarów porównawczych pod kątem występowania problemów w sferze pozaspołecznej. Analizę czynników gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych przeprowadzono poprzez przedstawienie poszczególnych czynników, zarówno w skali ilościowej, jak i jakościowej. Uzyskane wyniki stanowiły podstawę do wyłonienia obszaru, który zostanie poddany rewitalizacji.
6	Wyodrębnienie obszarów porównawczych, które cechują się najwyższym stopniem zdegradowania w wymiarze społecznym i pozaspołecznym.
7	Wyodrębnienie obszaru rewitalizacji – obszaru o szczególnym nasileniu problemów społecznych, uwzględniającego ustawowe wskaźniki obligatoryjne dotyczące powierzchni (maksymalnie 20% powierzchni gminy) oraz ludności (maksymalnie 30% wszystkich osób zamieszkujących gminę).

#### 4.2 Wyróżnione obszary statystyczne

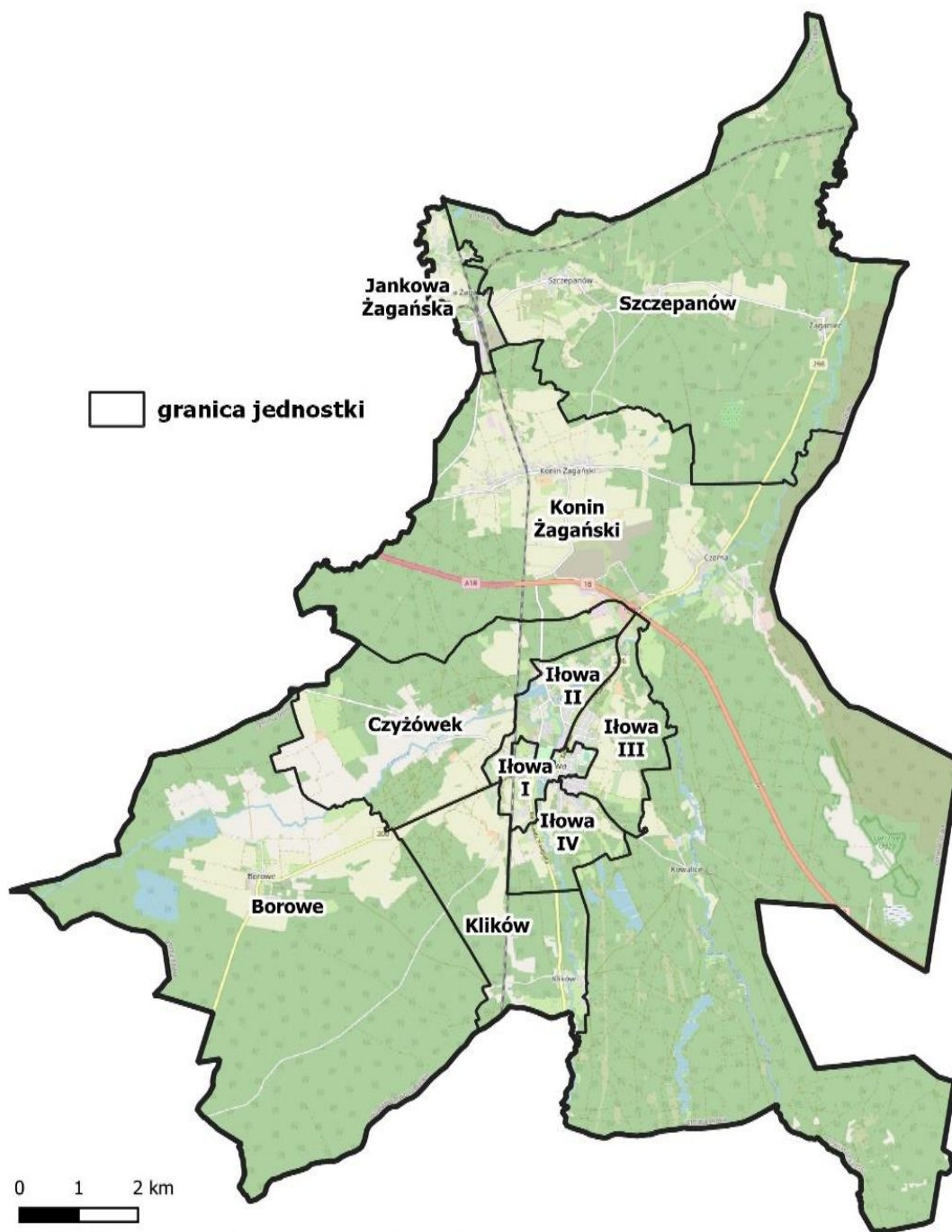
Kolejnym etapem było przeprowadzenie analizy porównawczej w obrębie wyłonionych obszarów. W tym celu posłużono się podziałem gminy na jednostki pseudonaturalne i wyróżniono 10 obszarów. Podział obszaru gminy na jednostki urbanistyczne z uwzględnieniem powierzchni oraz liczby mieszkańców przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3 Zestawienie obszarów porównawczych (udział wartości - dane w %)

Obszary porównawcze		Powierzchnia [ha]	Udział powierzchni	Ludność [os]	Udział ludności
Iłowa I	Obszar 1	121	1%	1202	19%
Iłowa II	Obszar 2	320	2%	1012	16%
Iłowa III	Obszar 3	315	2%	1139	18%
Iłowa IV	Obszar 4	270	2%	221	4%
Klików	Obszar 5	1020	7%	316	5%
Jankowa Żagańska	Obszar 6	332	2%	348	6%
Konin Żagański	Obszar 7	6554	43%	1012	16
Szczepanów	Obszar 8	2892	19%	380	6%
Czyżówek	Obszar 9	369	2%	253	4%
Borowe	Obszar 10	3122	20%	443	7%
<b>SUMA</b>	<b>Gmina</b>	<b>15303</b>	<b>100%</b>	<b>6326</b>	<b>100%</b>

Źródło danych: opracowanie własne

Rysunek 1 Podział gminy Iłowa na obszary porównawcze



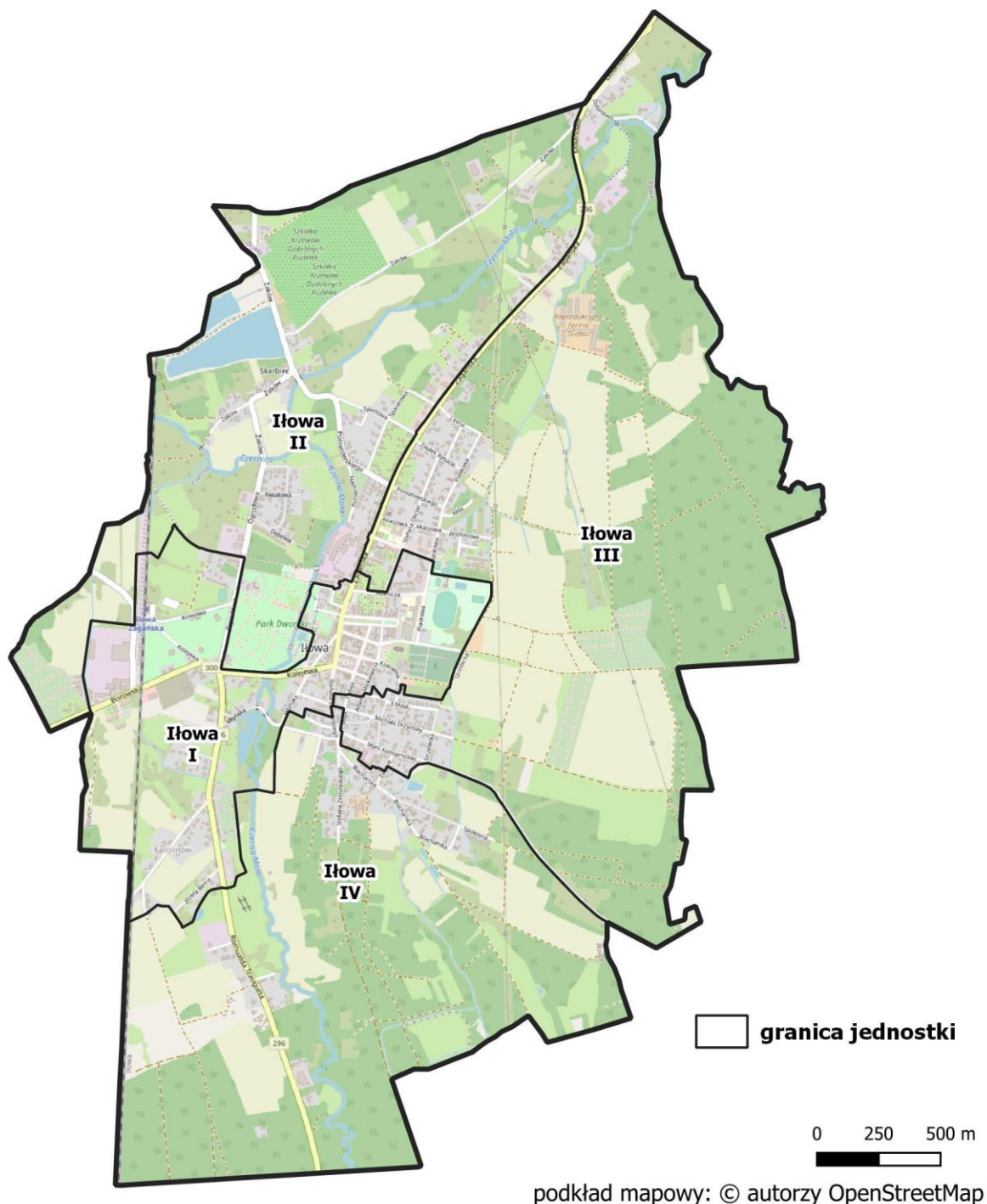
0 1 2 km

podkład mapowy: © autorzy OpenStreetMap

Źródło danych: opracowanie własne



Rysunek 2 Podział miasta Iłowa na obszary porównawcze



Źródło danych: opracowanie własne

#### 4.3 Dobór kryteriów delimitacji

Prawidłowe przeprowadzenie delimitacji wymagało doboru odpowiednich zmiennych, które w sposób istotny je zróżnicowały. Ze względu na charakter gminy Iłowa i występujące zjawiska społeczne, jak również uwarunkowania gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne, konieczne było zbadanie szeregu zmiennych i wypracowanie ich katalogu umożliwiającego analizę na każdym poziomie wskazanym w ustawie o rewitalizacji. Przyjęcie takiej

metodologii umożliwiło zobrazowanie problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych i infrastrukturalnych na najbardziej szczegółowym poziomie. Przeprowadzone prace umożliwiły wypracowanie zbioru zmiennych zaprezentowanych w poniższej tabeli.

Tabela 4 Kryteria delimitacji

Sfera	Zmienna	Opis zmiennej	Stymulanta
Sfera społeczna	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Wskaźnik dotyczący aspektu demograficznego. Wskaźnik obliczony jako różnica między liczbą osób, które zostały wymeldowane w stosunku do liczby osób zameldowanych na danym obszarze, podawany w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.	stymulanta
	Obciążenie demograficzne	Wskaźnik dotyczący aspektu demograficznego i wieku produkcyjnego. Wskaźnik pokazuje ilość osób w wieku poprodukcyjnym przypadającą na ilość osób w wieku produkcyjnym. Jest wyrażany w procentach.	destymulanta
	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy dotyczący osób poszukujących pracy i zarejestrowanych jako bezrobotne. Zmienna prezentowana w formie średniej przeliczeniowej pokazującej liczbę osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców.	destymulanta
	Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	Wskaźnik dotyczący sytuacji związanej z rynkiem pracy. Wskazuje on procentowy udział osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym.	destymulanta
	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący sytuację w zakresie naruszeń bezpieczeństwa i prawa drogowego odnoszącą się do liczby zarejestrowanych zdarzeń drogowych. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców.	destymulanta
	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący popyt na usługi ośrodka pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący stan lokalnej społeczności w zakresie liczby klientów ośrodka pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.	destymulanta
	Liczba udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców	Wskaźnik prezentujący skalę pomocy społecznej udzielanej lokalnej społeczności. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej liczby świadczeń z pomocy społecznej na tysiąc mieszkańców.	destymulanta
	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący popyt na usługi pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący poziom zapotrzebowania na świadczenia przez osoby z niepełnosprawnością (lub ze względu na niepełnosprawność) w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.	destymulanta
	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom aktywności społecznej mieszkańców poszczególnych obszarów gminy. Wskaźnik prezentowany w formie przeliczeniowej wyrażanej stosunkiem zarejestrowanych organizacji pozarządowych do liczby ludności.	stymulanta

Sfera	Zmienna	Opis zmiennej	Stymulanta
	Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców	Wskaźnik pokazujący poziom czytelnictwa poprzez wskazanie liczby osób zapisanych do biblioteki w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.	stymulanta
	Uczestnicy zajęć sportowych	Wskaźnik przedstawiający liczbę uczestników zajęć sportowych obliczony na podstawie stosunku liczby uczniów do liczby uczestników zajęć sportowych.	stymulanta
Sfera gospodarcza	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom rozwoju przedsiębiorczości w poszczególnych obszarach, prezentowany w formie przeliczeniowej wyrażanej stosunkiem zarejestrowanych działalności gospodarczych do liczby ludności.	stymulanta
	Różnica pomiędzy nowo-zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	Wskaźnik określający rozwój lokalnej gospodarki prezentowany w formie przeliczeniowej wyrażanej stosunkiem różnicy do liczby ludności.	stymulanta
Sfera środowiskowa	Ilość wyrobów azbestowych na mieszkańca [kg/mieszkańca]	Wskaźnik zagrożenia wyrobami azbestowymi dla mieszkańców. Wskaźnik pokazuje ile kg wyrobów azbestowych przypada średnio na jednego mieszkańca.	destymulanta
	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	Wskaźnik opisujący jaki odsetek budynków w poszczególnych obszarach znajduje się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym. Zmienna wyrażana w wartościach procentowych.	destymulanta
	Średnie roczne stężenie PM2.5	Wskaźnik dotyczy jakości powietrza w poszczególnych obszarach i wyrażany jest w postaci stężenia pyłów zawieszonych PM2.5.	destymulanta
	Liczba gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	Wskaźnik przedstawia udział gospodarstw, w których źródłem jest paliwo stałe, a dokładniej odsetek tych punktów, wskazanych w ewidencji, których źródłem ogrzewania jest paliwo stałe.	destymulanta
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Dostępność do usług społecznych (apteki, biblioteki, banki, poczta, urząd, instytucje kultury, świetlice)	Wskaźnik określa poziom dostępności instytucji publicznych. Poddano go ocenie na podstawie liczby aptek, bibliotek, banków, urzędów pocztowych, urzędów, instytucji kultury, świetlic na 1000 mieszkańców (w znaczeniu organizacyjnym).	destymulanta
	Liczba udogodnień w przestrzeniach publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami	Wskaźnik skupiający się na ocenie stopnia dostosowania przestrzeni publicznej do osób ze szczególnymi potrzebami. We wskaźniku wzięto pod uwagę stopień dostosowania do osób z niepełnosprawnością toalet publicznych, miejsc parkingowych oraz przejść dla pieszych.	destymulanta
	Udział powierzchni terenów zielonych w powierzchni ogółem	Wskaźnik prezentujący dostęp do przestrzeni zielonych w poszczególnych obszarach. Wskaźnik został oceniony na podstawie danych przestrzennych obrazujących udział	stymulanta

Sfera	Zmienna	Opis zmiennej	Stymulanta
		terenów zielonych.	
	Dostępność komunikacyjna na 100 mieszkańców	Wskaźnik pokazuje dostępność przystanków w poszczególnych obszarach. Wyrażony jest on jako procentowy udział przystanków w danym obszarze do ogółu przystanków w gminie.	destymulanta
	Dostępność opieki zdrowotnej na 1000 mieszkańców	Wskaźnik określający dostępność do opieki zdrowotnej na danym obszarze porównawczym. Wyrażony liczbą punktów opieki przypadającym na tysiąc mieszkańców.	destymulanta
	Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	Wskaźnik obrazuje udział terenów z nawierzchnią ziemną, zapewniającą naturalną vegetację. Wskaźnik zaprezentowany w formie udziału (odsetka) w stosunku do ogólnej powierzchni jednostki.	stymulanta
Sfera techniczna	Liczba zabytków i pomników przyrody na km <sup>2</sup>	Wskaźnik odnoszący się do liczby zabytków oraz pomników przyrody na danym obszarze. Zmienna wyrażona jako średnia liczba takich obiektów w przeliczeniu na km <sup>2</sup> . Duża liczba takich obiektów stwarza konieczność podejmowania prac konserwatorskich oraz wymaga nakładów finansowych potrzebnych do zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.	stymulanta
	Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji na km <sup>2</sup>	Wskaźnik dotyczący dostosowania budynków użyteczności publicznej do wymagań związanych z termomodernizacją. Zmienna obliczona jako średnia liczba budynków wymagających termomodernizacji na km <sup>2</sup> na danym obszarze.	destymulanta
	Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	Wskaźnik odnoszący się do dostosowania budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Wskaźnik wyrażony jako wartość procentowa w ogóle budynków użyteczności publicznej na danym obszarze.	destymulanta
	Penetracja budynkowa Internetem stacjonarnym o przepustowości co najmniej 30 mb/s	Wskaźnik dotyczący poziomu dostępu do szybkiej sieci internetowej. Zmienna pokazuje jaki procent budynków posiada możliwość wykorzystywania tego typu Internetu.	stymulanta

Źródło danych: opracowanie własne

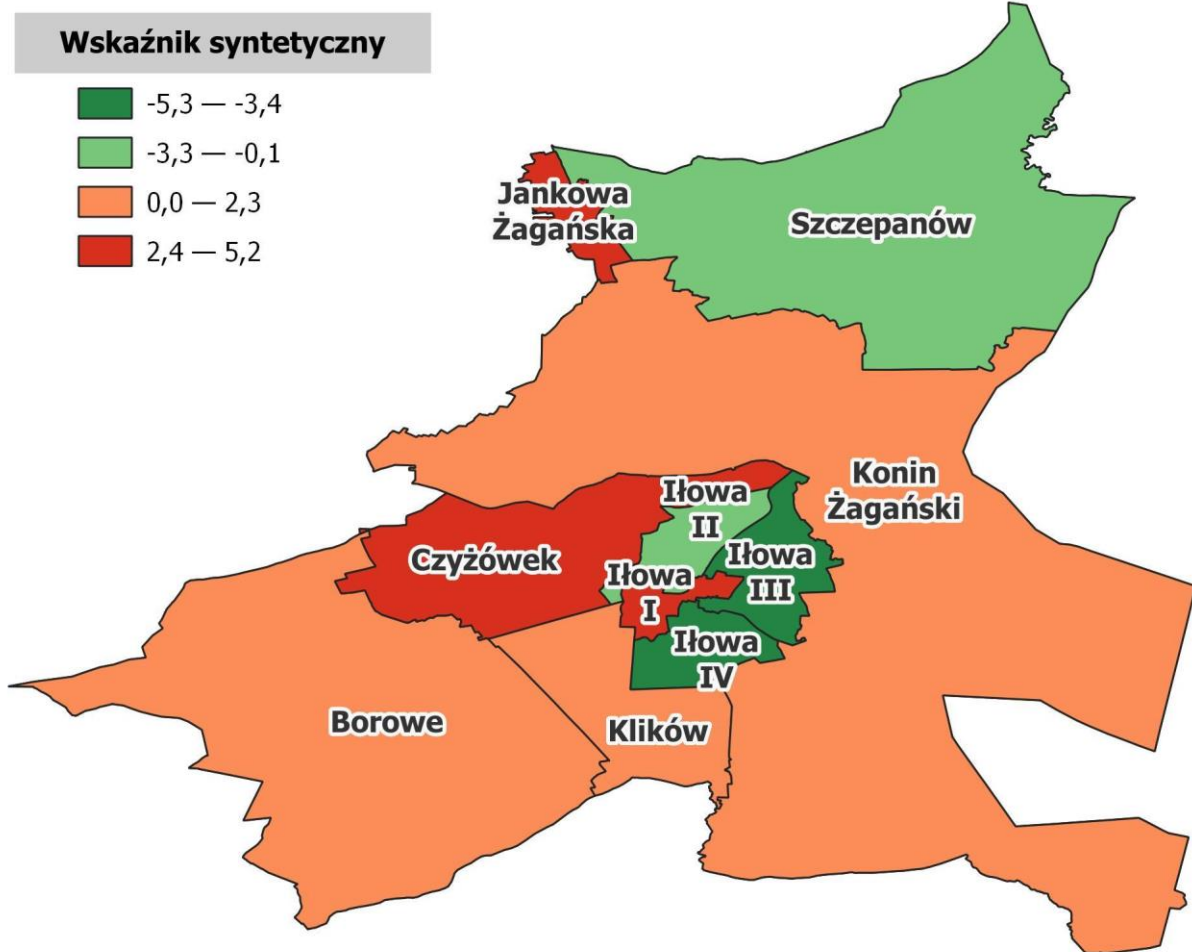
#### 4.4 Podsumowanie

Stopień i skalę negatywnych zjawisk obrazują wskaźniki opisujące powyższe. Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji, największy nacisk położono na analizę sfery społecznej, dla której zakres danych jest najszerszy. Wykorzystano analizę 11 zastosowanych wskaźników, z uwagi na możliwość pozyskania wiarygodnych, porównywalnych danych. W drugim kroku zestawiono bilans wskaźników w formie zbiorczych tabel obrazujących poziom natężenia negatywnych zjawisk społecznych. Kolejne zestawienie prezentuje natomiast syntetyczny wskaźnik degradacji w sferze społecznej. W pierwszej kolejności obliczono średnie, a następnie uzyskane wartości poddano normalizacji (odchylenie standardowe). W ten sposób uzyskano porównywalny, syntetyczny wskaźnik degradacji.

Poszczególne etapy wyznaczania wskaźnika syntetycznego:

<b>1</b>	Normalizacja poszczególnych zjawisk kryzysowych – czynność ta polega na odjęciu od zmiennych ich średnich arytmetycznych, a następnie podzieleniu otrzymanej różnicy przez odchylenie standardowe;
<b>2</b>	Określenie charakteru wskaźnika (czy dany wskaźnik jest stymulantą czy destymulantą) oraz przekształcenie wartości wskaźników częściowych;
<b>3</b>	Wyznaczenie jednej wartości wskaźnika syntetycznego będącego sumą wszystkich wskaźników częściowych wykorzystanych do określenia negatywnych zjawisk społecznych.

Grafika 3 Podsumowanie analizy obszarów



Źródło danych: opracowanie własne

Poniższe tabele prezentują podsumowania wskaźników zastosowanych do przeprowadzenia diagnozy delimitacyjnej i najistotniejszy wskaźnik syntetyczny, który przedstawia zakres problemów w sferze społecznej.

Tabela 5 Podsumowanie analizy obszarów – sfera społeczna – wartości wskaźników

Numer obszaru	Nazwa obszaru	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Obciążenie demograficzne	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń stałych na 1000 mieszkańców	Liczba osób pobierających świadczenia z tytułu niepełnosprawności na 1000 mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Liczba osób zapisanych do bibliotek na 1000 mieszkańców	Uczestnicy zajęć sportowych
1.	Łłowa I	-8,3	73,2%	19,1	3,3%	9,2	60,7	166,4	28,3	4,2	116,5	74,8%
2.	Łłowa II	-4,9	69,5%	7,9	1,3%	4,9	37,5	162,0	12,8	2,0	59,3	72,4%
3.	Łłowa III	-4,4	69,5%	3,5	0,6%	7,9	14,9	25,5	2,6	0,0	39,5	48,8%
4.	Łłowa IV	-4,5	68,7%	9,0	1,5%	9,0	9,0	72,3	9,0	0,0	85,8	41,2%
5.	Klików	-3,2	69,0%	12,6	2,1%	15,8	66,4	75,9	9,5	0,0	94,8	16,7%
6.	Jankowa Żagańska	0,0	69,8%	23,0	3,9%	8,6	57,5	244,3	20,1	0,0	74,7	66,7%
7.	Konin Żagański	-4,9	69,5%	10,9	1,8%	25,7	48,4	122,5	12,8	3,0	85,0	68,6%
8.	Szczepanów	-5,3	69,6%	2,6	0,4%	10,5	47,4	55,3	13,2	0,0	68,5	20,0%
9.	Czyżówek	-4,0	69,8%	11,9	2,0%	11,9	35,6	71,1	23,7	0,0	51,4	27,8%
10.	Borowe	-4,5	69,1%	18,1	3,1%	11,3	42,9	29,4	11,3	2,3	70,0	19,5%
	<b>GMINA</b>	<b>-5,1</b>	<b>70,1%</b>	<b>11,4</b>	<b>1,9%</b>	<b>11,5</b>	<b>42,0</b>	<b>109,7</b>	<b>14,4</b>	<b>1,7</b>	<b>75,2</b>	<b>56,3%</b>

Tabela 6 Podsumowanie analizy obszarów – sfera społeczna – wartości zestandaryzowane

Numer obszaru	Nazwa obszaru	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Obciążenie demograficzne	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń stałych na 1000 mieszkańców	Liczba osób pobierających świadczenia z tytułu niepełnosprawności na 1000 mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców	Uczestnicy zajęć sportowych	Syntetyczny wskaźnik degradacji
1.	Łłowa I	1,91	2,73	1,10	1,15	-0,41	1,00	0,91	1,84	-1,93	-1,88	-1,23	5,2
2.	Łłowa II	0,26	-0,20	-0,60	-0,60	-1,14	-0,24	0,85	-0,20	-0,54	0,69	-1,13	-2,8
3.	Łłowa III	0,00	-0,22	-1,26	-1,26	-0,62	-1,45	-1,10	-1,54	0,72	1,57	-0,13	-5,3
4.	Łłowa IV	0,06	-0,85	-0,43	-0,43	-0,43	-1,77	-0,43	-0,70	0,72	-0,51	0,19	-4,6
5.	Klików	-0,60	-0,62	0,12	0,11	0,75	1,30	-0,38	-0,64	0,72	-0,91	1,22	1,1
6.	Jankowa Żagańska	-2,15	-0,01	1,68	1,66	-0,50	0,83	2,02	0,76	0,72	-0,01	-0,89	4,1
7.	Konin Żagański	0,26	-0,20	-0,15	-0,15	2,47	0,34	0,29	-0,20	-1,16	-0,47	-0,97	0,1
8.	Szczepanów	0,42	-0,10	-1,39	-1,39	-0,16	0,29	-0,67	-0,15	0,72	0,27	1,08	-1,1
9.	Czyżówek	-0,22	-0,02	0,00	0,00	0,06	-0,35	-0,45	1,23	0,72	1,04	0,75	2,8
10.	Borowe	0,06	-0,55	0,94	0,91	-0,03	0,05	-1,04	-0,40	-0,71	0,20	1,10	0,5
	<b>GMINA</b>	<b>0,32</b>	<b>0,30</b>	<b>-0,07</b>	<b>-0,07</b>	<b>0,01</b>	<b>0,00</b>	<b>0,10</b>	<b>0,01</b>	<b>-0,38</b>	<b>-0,03</b>	<b>-0,45</b>	<b>-0,3</b>

Tabela 7 Podsumowanie analizy obszarów – sfera pozaspoleczna – wartoŃci wskaźników, część 1

Numer obszaru	Nazwa obszaru	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Różnica pomiędzy nowozarejestrowanymi podmiotami a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	Masa zidentyfikowanych wyrobów azbestowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca [kg/mieszkańca]	Udział budynków mieszkalnych znajdujących w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	Średnie roczne stężenie PM2.5	Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	Dostępność punktów usług publicznych	Stosunek terenów rekreacyjnych do ogólnej powierzchni
1.	Łłowa I	97,3	1,66	0,0	8,8%	8,9	49,4%	5,0	5,76
2.	Łłowa II	40,5	0,00	1,6	0,6%	9,7	42,1%	0,0	0,91
3.	Łłowa III	46,5	-0,88	0,8	0,0%	8,8	56,4%	0,0	0,30
4.	Łłowa IV	81,3	0,00	0,0	0,0%	8,1	54,2%	0,0	0,00
5.	Klików	6,3	0,00	3,3	1,9%	7,3	56,4%	3,2	0,60
6.	Jankowa Źagańska	34,5	-2,87	0,0	25,9%	8,3	90,2%	2,9	2,27
7.	Konin Źagański	52,4	0,99	2,2	6,9%	7,1	77,6%	2,0	0,12
8.	Szczepanów	23,7	0,00	0,4	0,0%	7,1	84,0%	2,6	0,28
9.	Czyżówek	90,9	0,00	8,7	0,0%	8,2	80,2%	4,0	0,19
10.	Borowe	22,6	0,00	0,4	0,0%	6,7	92,1%	2,3	0,10
	<b>GMINA</b>	<b>53,4</b>	<b>0,16</b>	<b>1,3</b>	<b>4,5%</b>	<b>7,1</b>	<b>63,7%</b>	<b>2,1</b>	<b>0,25</b>

Tabela 8 Podsumowanie analizy obszarów – sfera pozaspoleczna – wartoŃci wskaźników, część 2

Numer obszaru	Nazwa obszaru	Dostępność komunikacyjna	Dostępność do opieki zdrowotnej	Dostępność do opieki zdrowotnej na 1000 mieszkańców	Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	Liczba zabytków i pomników przyrody na km <sup>2</sup>	Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji	Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	Penetracja budynków Internetem stacjonarnym o przepustowości do najmniej 30mb/s
1.	Łłowa I	6,59	6,7	6,7	59,5%	32,93	64,3%	52,9%	77,8%
2.	Łłowa II	0,45	1,0	1,0	85,3%	1,81	0,00%	5,9%	57,3%
3.	Łłowa III	1,50	0,0	0,0	88,3%	1,20	0,00%	0,0%	64,8%
4.	Łłowa IV	0,83	4,5	4,5	92,4%	0,83	-	-	34,8%
5.	Klików	0,45	0,0	0,0	97,6%	0,15	100,00	0,0%	34,5%
6.	Jankowa Źagańska	2,84	0,0	0,0	81,9%	1,70	0,0%	5,9%	41,5%
7.	Konin Źagański	0,12	1,0	1,0	97,8%	1,40	50,0%	17,6%	44,4%
8.	Szczepanów	0,32	7,9	7,9	98,6%	0,70	100,0%	5,9%	59,0%
9.	Czyżówek	0,19	0,0	0,0	97,2%	1,13	100,0%	5,9%	85,7%
10.	Borowe	0,10	0,0	0,0	99,1%	1,06	100,0%	5,9%	0,0%
	<b>GMINA</b>	<b>0,30</b>	<b>2,2</b>	<b>2,2</b>	<b>97,2%</b>	<b>1,37</b>	<b>53,6%</b>	<b>5,9%</b>	<b>54,2%</b>



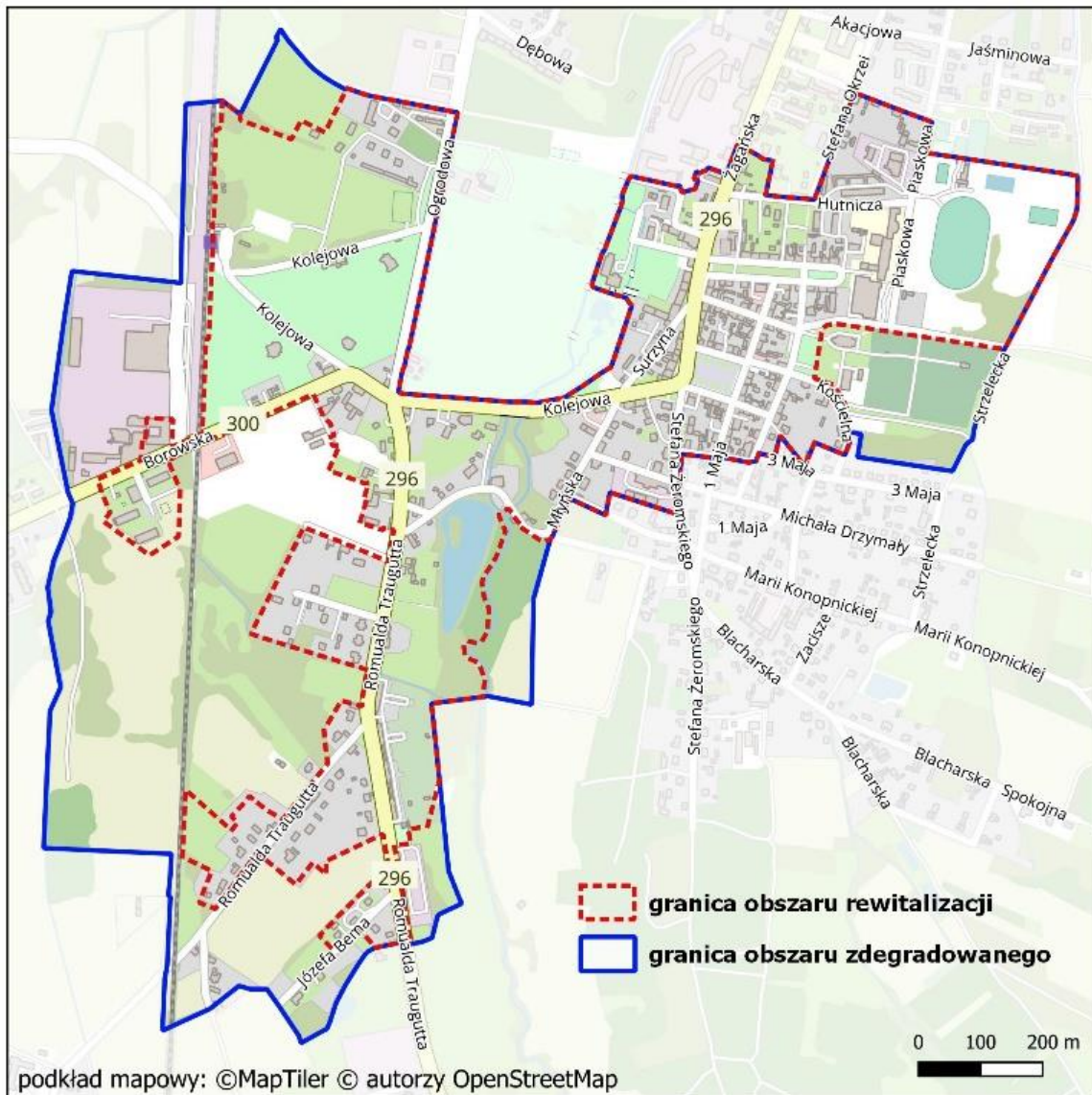
#### 4.5 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Analiza czynników wskazujących na konieczność prowadzenia działań rewitalizacyjnych pokazała, że obszarami szczególnie wymagającymi interwencji w gminie Łłowa są obszary Czyżówek, Jankowa Żagańska i Łłowa I. Obszar **Łłowa I** uzyskał jednak najwyższy stopień degradacji w sferze społecznej, a także ze względu na pogłębioną analizę sfer pozaspołecznych wskazuje się, że jest obszarem, na którym należy rozpocząć procesy rewitalizacji. We wskazanym obszarze koncentrują się negatywne zjawiska społeczne oraz istnieje wysokie prawdopodobieństwo nasilenia tych zjawisk. Uzasadnia to konieczność podjęcia skutecznej interwencji rewitalizacyjnej zarówno w wymiarze społecznym, jak i infrastrukturalnym. Należy opracować plan zmian, które poprawią stan tego obszaru, co bezpośrednio przełoży się na podniesienie komfortu życia mieszkańców, poprzez m.in. wzrost gospodarczy, poprawę infrastruktury, wzmocnienie integracji społecznej i przeciwdziałanie wkluczeniom. Przeprowadzenie skutecznej diagnozy delimitacyjnej pozwoliło wyznaczyć teren, w obręb którego wchodzi obszar **Łłowa I**. W związku z tym, że obszar rewitalizacji został wyznaczony w obrębie obszaru zdegradowanego, zawężono jego kształt do terenów zamieszkałych.

Obszar	Powierzchnia [km <sup>2</sup> ]	Udział w powierzchni gminy	Ludność [os]	Udział w ludności gminy
OZ Łłowa I	1,21	0,8%	1202	19%
OR Łłowa I	0,71	0,7%	1181	18%

Łącznie obszar zdegradowany zajmuje powierzchnię 1,21 km<sup>2</sup> (0,8% powierzchni gminy) oraz jest zamieszkały przez 1202 osób co stanowi 19% mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji natomiast zajmuje powierzchnię 0,7 km<sup>2</sup> (0,7% powierzchni gminy) i jest zamieszkiwany przez 1181 osoby (18% ludności gminy). W skład obszaru rewitalizacji wchodzi m.in. budynki użyteczności publicznej, Stadion Miejski przy ul. Piaskowej w łłowej, Biblioteka Kultury przy ul. Żagańskiej 15 w Łłowej, dawne budynki fabryki Eskord, Park Dworski, stacja kolejowa PKP, zbiornik wodny przy ul. Młyńskiej, a także tereny biologicznie czynne, takie jak okolice Dobrego Miejsca. Przeprowadzenie zaplanowanej i skutecznej rewitalizacji powyższego obszaru będzie skutkowało wyprowadzeniem tej przestrzeni ze stanu kryzysu społecznego i gospodarczo-funkcjonalnego. Warto także dodać, że wybrany obszar pełni funkcje centralną dla gminy Łłowa i jego poprawa ma szansę wpłynąć pozytywnie nie tylko na mieszkańców obszaru, ale także na osoby korzystające z jego wielu istotnych funkcji publicznych. Zakłada się, że wskazane potencjały wzmocnią oddziaływanie procesu rewitalizacji nie tylko w obrębie obszaru rewitalizacji, ale także pozytywnie wpłyną na kondycję społeczno-gospodarczą całej gminy.

Grafika 4 Obszar rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego



Źródło danych: opracowanie własne

## 5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

### 5.1 Miasto Łłowa w zarysie

Pierwsze wzmianki o łłowej pochodzą z połowy XIV wieku, która opisywana była jako wieś. W XVII wieku zyskała status miasta, aby na początku XIX wieku spaść znów do rangi wsi. Przemiany przemysłowe

z połowy XX wieku przeważały o ponownym uznaniu łłowej za miasto. Pierwszy okres rozwoju miejskości łłowej rozpoczął się już w XV wieku za sprawą przemian gospodarczych i przestrzennych. Wówczas osiedlili się tu sukiennicy, a 100 lat później rozwinęły się warsztaty tkackie bazujące na uprawie lnu.

W XVI wieku rozwijały się także kuźnice – ponad stu kowali wytwarzało ćwieki i gwoździe. Wskazane przemiany doprowadziły do nadania przywilejów miejskich w 1679 roku. Okres intensywnego rozwoju został przerwany przez pożar w 1794 roku, który zniszczył całe miasto. Nastąpił wówczas regres gospodarczy, do którego przyczyniło się również ustawodawstwo pruskie, i tak w 1830 roku łłowa utraciła prawa miejskie. Ponowne uprzemysłowienie miejscowości nastąpiło w 1848 oraz 1975 roku, kiedy powstała manufaktura tkacka i huta szkła. Oprócz huty szkła, jednym z ważniejszych obiektów miasta jest pałac wybudowany w 1626 roku początkowo renesansowa, czterokondygnacyjna budowla przechodziła liczne modernizacje. Największe zmiany zostały wprowadzone na początku XX wieku za sprawą Friedricha von Hochberga, który oprócz modernizacji pałacu założył park w stylu angielskim, francuskim i japońskim, wybudował tor wyścigowy dla psów oraz cmentarz dla zwierząt z licznymi epitafiami. Do dziś miasto nawiązuje do tych tradycji będąc współgospodarzem wystaw psów myśliwskich. Kolejnym etapem w rozwoju miasta jest II wojna światowa. W czasie II wojny światowej na terenie miasta lub jego okolicach funkcjonował męski podobóz obozu koncentracyjnego Gross-Rosen, gdzie więźniowie byli wykorzystywani do pracy w przemyśle lotniczym. W 1945 roku armia niemiecka została wyparta przez wojska radzieckie. Ze względu na niską liczbę ludności łłowa ponownie została zaszeregowana jako wieś, a pierwszym polskim wójtem w łłowej był Stefan Urbański, były robotnik przymusowy wracający z Niemiec. W 1945 działalność rozpoczęła znacjonalizowana Państwowa Huta Szkła. Po wielu przekształceniach właścicielskich, pod zmienioną nazwą Żagańskie Huty Szkła w łłowej podlegały Ministerstwu Przemysłu Szklarskiego, a potem Ministerstwu Przemysłu Materiałów Budowlanych. Współcześnie huta nadal produkuje wysokiej jakości krzemiany sodu i potasu i jest częścią Grupy Kapitałowej Ciech (Ciech Vitrosilicon).

Innym dużym zakładem, który został znacjonalizowany po wojnie była tkalnia mechaniczna Wilhelma Winklera, która posłużyła do założenia Zakładów Tkanin Technicznych "Eskord". Zakład jednak nie

przetrwiał przekształceń własnościowych i dziś nie funkcjonuje. Na jego terenie mieszczą się magazyny huty Ciech, a także mniejsze przedsiębiorstwa, zajmujące się transportem czy sektorem auto-motive.

W 12 lat po utworzeniu województwa zielonogórskiego (1950), w 1962 Łowej przywrócono prawa miejskie i stała się ona 37 miastem w województwie.

Dziś miasto stanowi centrum społeczno-gospodarcze gminy Łowa, a wyznaczony obszar rewitalizacji obejmuje swoim zasięgiem centrum miasta oraz ważne instytucje gminy – w skład obszaru rewitalizacji wchodzi m.in. budynki użyteczności publicznej, Stadion Miejski przy ul. Piaskowej w łowej, Biblioteka Kultury przy ul. Żagańskiej 15 w Łowej, dawne budynki fabryki Eskord, Park Dworski, stacja kolejowa PKP, zbiornik wodny przy ul. Młyńskiej, a także tereny biologicznie czynne, takie jak okolice Dobrego Miejsca.

Obszar rewitalizacji gminy Łowa został wyznaczony uchwałą Rady Miejskiej w Łowej (Nr 462/8/LIX/23) w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Łowa, w dniu 30.X.2023 i opublikowany w Dzienniku Urzędowym województwa lubuskiego w dniu 31.X.2023 (poz. 2625).

Zgodnie z przyjętą uchwałą obszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię 0,7 km<sup>2</sup> (0,7% powierzchni gminy) i jest zamieszkiwany przez 1 181 stanowiących 18% ogólnej liczby mieszkańców.

## 5.2 Sfera społeczna

Szczególnie widocznym, negatywnym zjawiskiem społecznym występującym na analizowanym obszarze jest jego wyludnianie się – głównie w wyniku ujemnego salda migracji, którego wartość na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji wyniosła -8,3. Oznacza to, że w liczbach bezwzględnych w 2022 roku na OR zameldowało się 21 osób natomiast wymeldowało 31. Innym symptomem kryzysu jest wyższy niż na terenie gminy współczynnik obciążenia demograficznego (liczba mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym w stosunku do osób w wieku produkcyjnym) Wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji jest wyższa niż średnia wartość w gminie Łłowa.

*Tabela 9 Demografia i migracje - porównanie*

	Wartość dla gminy Łłowa	Wartość dla OR
Saldo migracji na 1000 mieszkańców	-5,1	-8,3
Obciążenie demograficzne	70,1	73,2

*Źródło: opracowanie własne*

Analiza liczby osób bezrobotnych wskazuje na trudną sytuację mieszkańców obszaru – ponad 19 osób pozostaje bez zatrudnienia na 1000 mieszkańców, gdy ten sam wskaźnik dla gminy wynosi 11,4.

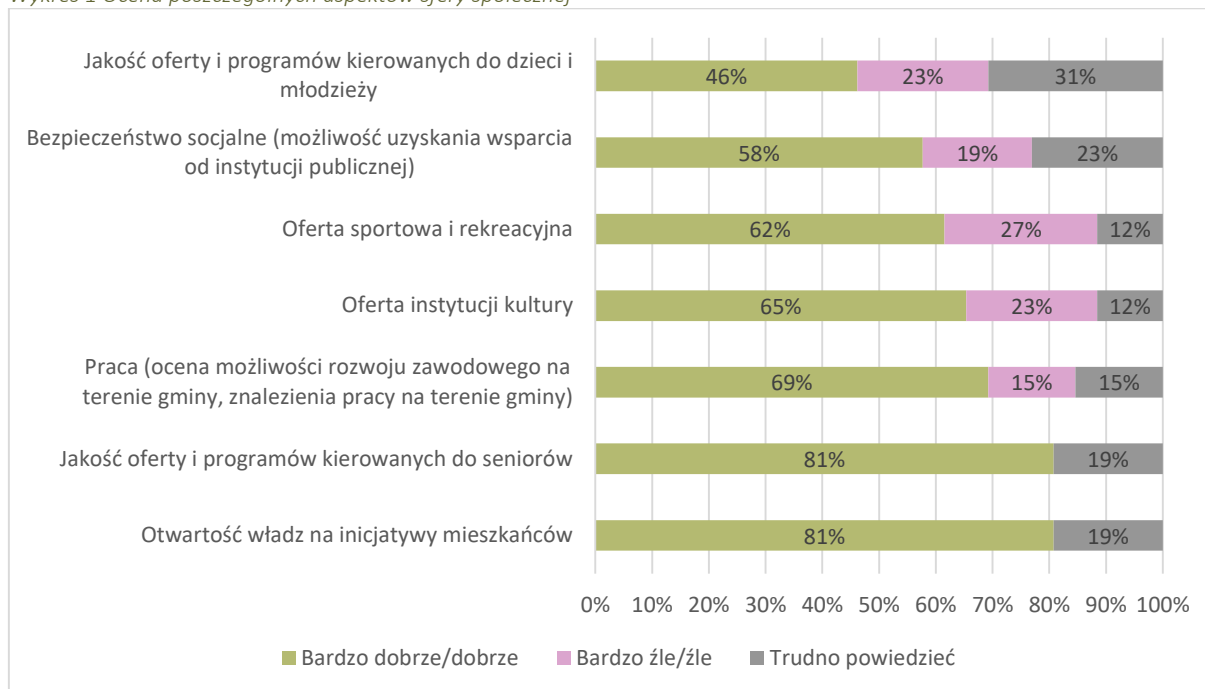
*Tabela 10 Sytuacja na rynku pracy – porównanie*

	Wartość dla gminy Łłowa	Wartość dla OR
Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	11,4	19,1
Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców	3,0	1,7
Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	1,9%	3,3%

*Źródło: opracowanie własne*

Odpowiedzi badanych w badaniach ankietowych wskazują raczej na bierność w poszukiwaniu pracy bądź niewystarczające kwalifikacje osób bezrobotnych, ponieważ blisko 70% ankietowanych dobrze lub bardzo dobrze oceniło możliwość rozwoju zawodowego na terenie gminy i możliwość znalezienia atrakcyjnego zatrudnienia.

Wykres 1 Ocena poszczególnych aspektów sfery społecznej



Źródło: badania własne n=26

Rodziny zamieszkujące obszar borykają się z trudnościami ekonomicznymi. Obszar rewitalizacji zamieszkuje 112 klientów pomocy społecznej (blisko 30% ogólnej liczby klientów pomocy społecznej gminy Iłowa). Wskaźnik, czyli liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców wynosi 93,2 przy przeciętnej wartości dla gminy 60,1. Jako wyzwanie należy traktować stosunkowo wysoką liczbę osób pobierających świadczenia pomocy społecznej ze względu na niepełnosprawność. Na obszarze rewitalizacji wskaźnik liczby osób z niepełnosprawnością wynosi 28,3 na 1000 mieszkańców przy średniej wartości dla całej gminy na poziomie 14,4. W kontekście ponadnormatywnej liczby osób z niepełnosprawnością należy pamiętać by podczas działań rewitalizacyjnych zapewnić możliwość czynnego udziału zarówno w działaniach wdrożeniowych jak i umożliwić w pełni korzystanie z efektów projektów.

Tabela 11 problemy społeczne obszaru rewitalizacji – porównanie

	Wartość dla gminy Iłowa	Wartość dla OR
Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	60,1	93,2
Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców	42,0	60,7
Liczba udzielonych świadczeń stałych na 1000 mieszkańców	109,7	166,4
Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	14,4	28,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

Problemy społeczne obszaru rewitalizacji wyrażają się także w zwiększonej liczbie osób uzależnionych od alkoholu. Na obszarze rewitalizacji wartość wskaźnika liczby osób uzależnionych wynosi 4,2 na 1000 mieszkańców i jest blisko 2 razy wyższa niż średnia gminna. Uzależnienia i ubóstwo mogą negatywnie wpływać na poziom bezpieczeństwa obszaru. Warto wskazać, iż liczba przestępstw odnotowywanych na obszarze jest wyższa niż w gminie, a także częściej dochodzi na obszarze do aktów przemocy.

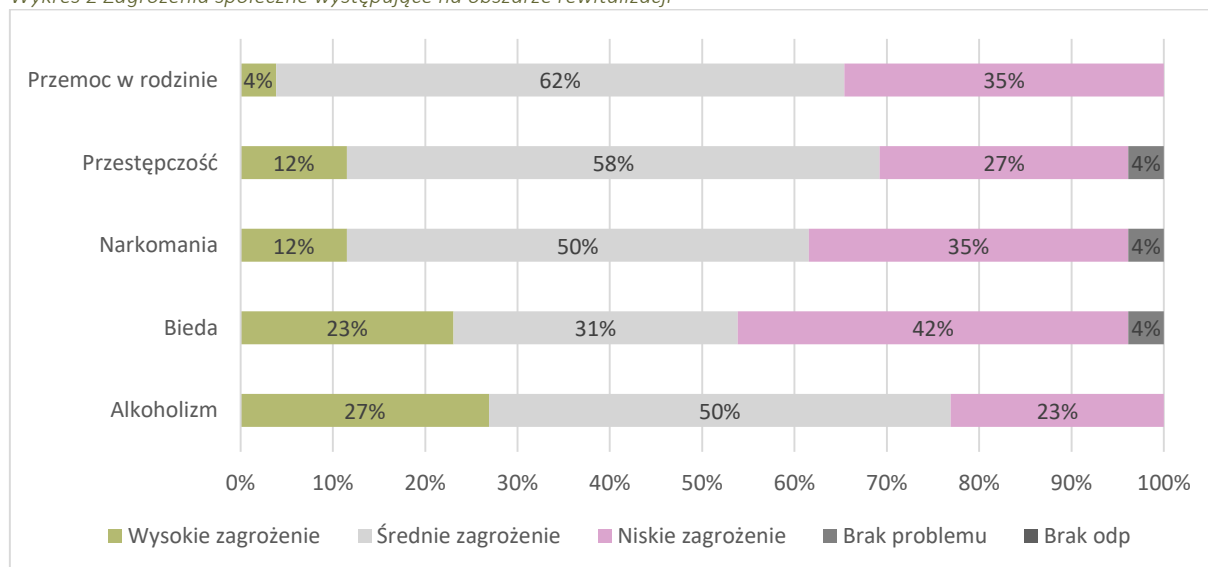
Tabela 12 problemy społeczne obszaru rewitalizacji – porównanie

	Wartość dla gminy Iłowa	Wartość dla OR
Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1000 mieszkańców	2,5	4,2
Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	35,3	42,4
Liczba ofiar przemocy na 1000 mieszkańców	2,4	2,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

Potwierdzeniem występujących zagrożeń są wypowiedzi badanych wskazujące, iż największym zagrożeniem występującym na obszarze jest alkoholizm oraz przemoc w rodzinie.

Wykres 2 Zagrożenia społeczne występujące na obszarze rewitalizacji



Źródło: 1 badania własne, n=26

Na uwagę zasługuje stosunkowo wysoka aktywność społeczna i kulturalna mieszkańców. Na obszarze występuje wysoka liczba organizacji społecznych, która może świadczyć o zaangażowaniu mieszkańców w sprawy lokalnej społeczności. Ponadto obszar notuje wysokie wskaźniki czytelnictwa – liczba czytelników bibliotek na 1000 mieszkańców wynosi 116,5 na obszarze natomiast w gminie wartość tego samego wskaźnika wynosi 75,2.

Tabela 13 Sfera społeczna –aktywność społeczna i kulturalna

	Wartość dla gminy łłowa	Wartość dla OR
Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców	75,2	116,5
Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	1,7	4,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM łłowa

Wskazane potencjały warto rozwijać w kontekście działań rewitalizacyjnych. Wydaje się, że są one także efektem dobrej jakości oferty instytucji kultury oraz sportu i rekreacji (ponad 60% badanych pozytywnie oceniło ofertę kulturalną i sportową).

### 5.3 Sfera gospodarcza

Obszar rewitalizacji obejmuje swoim zasięgiem centrum miasta, które w naturalny sposób skupia wysoką liczbę punktów handlowo-usługowych. Kondycja gospodarcza obszaru, mierzona liczbą podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców jest dobra na tle innych jednostek porównawczych. Wartość wskaźnika jest o 45% wyższa niż przeciętna wartość dla gminy łłowa.

Tabela 14 Sfera gospodarcza – porównanie wskaźników

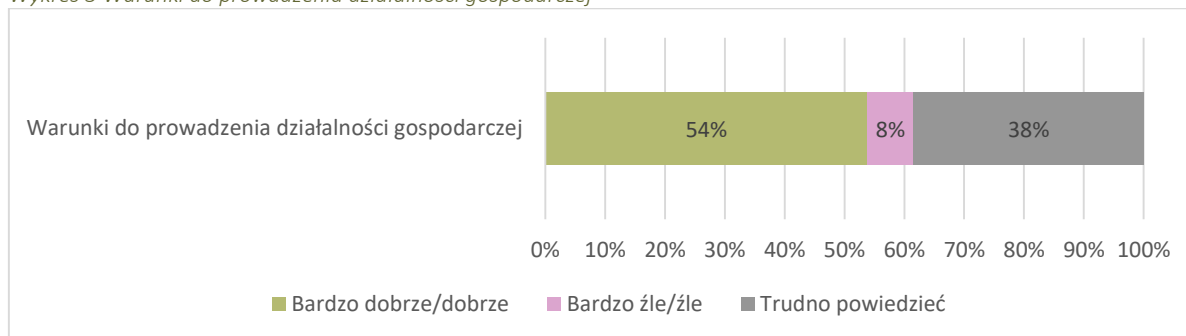
	Wartość dla gminy łłowa	Wartość dla OR
Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	53,4	97,3
Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	0,16	1,66

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM łłowa

Należy również wskazać, że lokalna gospodarka wykazuje tendencje rozwojowe – na analizowanym obszarze więcej podmiotów się rejestruje niż wyrejestrowuje, co może świadczyć o dobrych warunkach do prowadzenia działalności gospodarczej. Potwierdzeniem tej hipotezy są wypowiedzi respondentów w badaniach ankietowych – większość badanych uznała, iż warunki do prowadzenia działalności gospodarczej są sprzyjające.



Wykres 3 Warunki do prowadzenia działalności gospodarczej



Źródło: badania własne n=26

## 5.4 Sfera techniczna

Stan techniczny zabudowy na terenie miasta jest na ogół dobry, wyjątek stanowi najstarsza substancja mieszkaniowa sprzed 1945, a nawet sprzed 1918 roku, gdzie w części stan techniczny budynków jest średni, a często zły. Stwierdza się konieczność jej przebudowy (rewitalizacji)<sup>10</sup>. Niektóre budynki użyteczności publicznej takie jak Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski czy Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej wykazują znaczny stopień zużycia i dlatego wymagają prac modernizacyjnych (często w zakresie konieczności wymiany instalacji sieciowych i poprawy parametrów energetycznych).

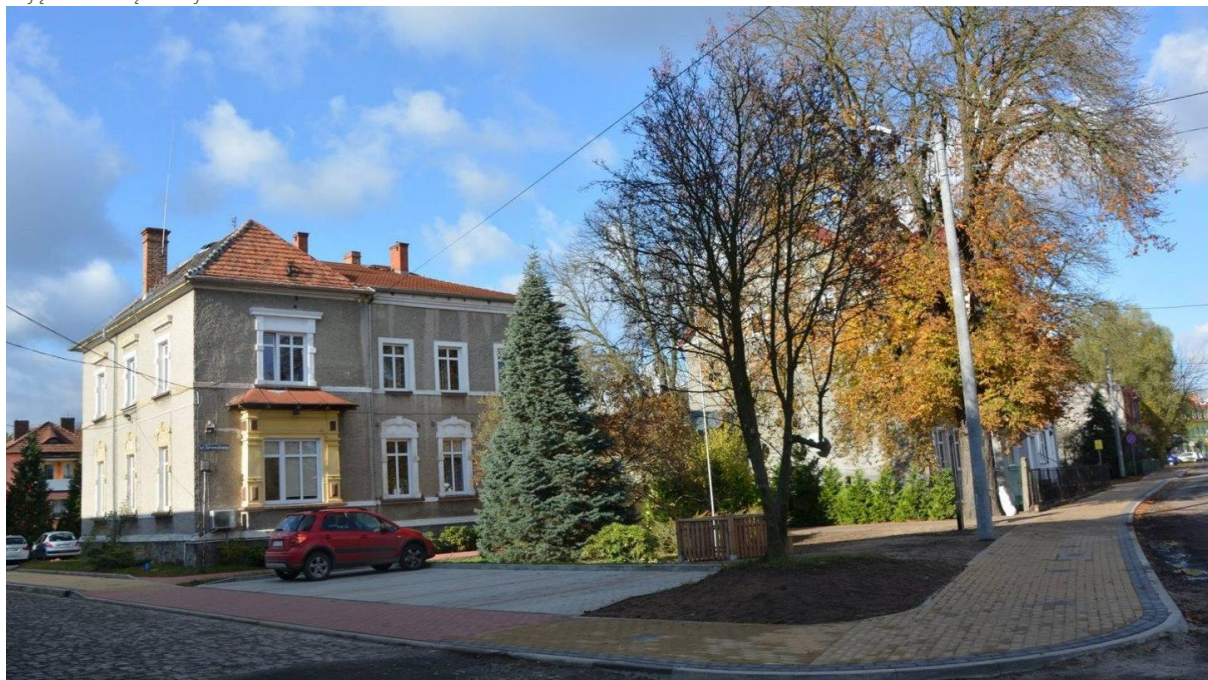
Zdjęcie 1 Budynek OPS



Źródło: archiwum własne

<sup>10</sup> Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Iłowa. Iłowa 2022 tekst ujednolicony.

Zdjęcie 2 Urząd Miejski



Źródło: archiwum własne

Zdjęcie 3 Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej



Źródło: archiwum własne

Przeprowadzone analizy dodatkowo wskazują na niedostateczne wyposażenie obiektów w zakresie zastosowania energooszczędnych technologii oraz dostosowania obiektów użyteczności publicznej do osób o szczególnych potrzebach. Zarówno udział budynków wymagających termomodernizacji jak i udział budynków wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami na obszarze rewitalizacji jest wyższy niż w pozostałych częściach gminy.

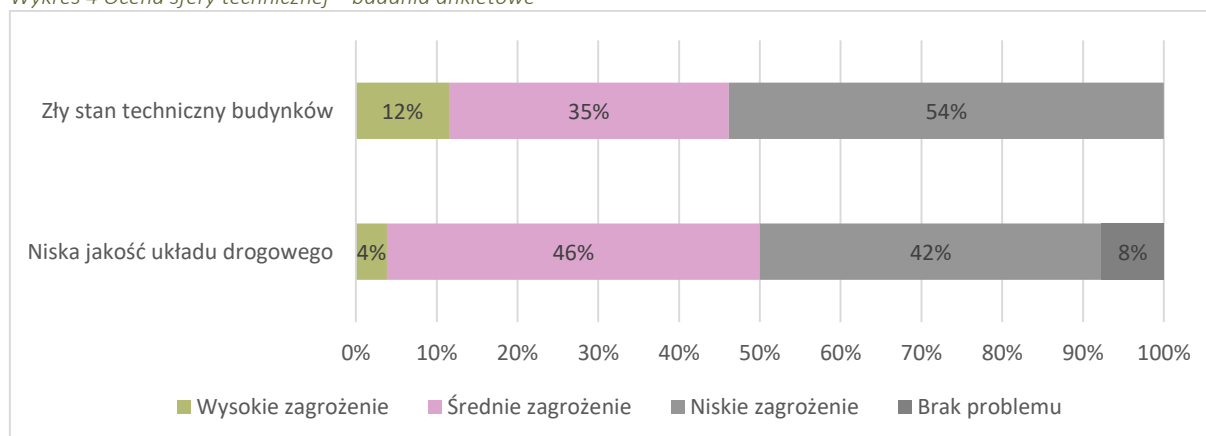
Tabela 15 Wskaźniki techniczne – porównanie

	Wartość dla gminy Iłowa	Wartość dla OR
Liczba zabytków na km2	1,24	32,93
Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji	10%	60%
Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	5,9%	52,9%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Iłowa

Dodatkowym elementem diagnostycznym sfery technicznej były badania ankietowe przeprowadzone wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji. Mieszkańców poproszono o ocenę jakości układu drogowego oraz stanu technicznego budynków. Najwięcej negatywnych opinii badani wyrazili względem jakości układu drogowego natomiast stan techniczny budynków ocenili jako przeciętny (47% badanych wskazało, iż stan techniczny budynków stanowi wysokie i średnie zagrożenie).

Wykres 4 Ocena sfery technicznej – badania ankietowe



Źródło: badania własne, n=26

## 5.5 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Analizowany obszar rewitalizacji to przestrzenne i funkcjonalne centrum miasta oraz gminy. Zgodnie z treścią Studium<sup>11</sup> do głównych funkcji obszaru należy działalność produkcyjna i usługowa. Ponadto obszar rewitalizacji obejmuje funkcje administracyjne, mieszkaniowe, sportu i rekreacji tym samym stanowiąc centrum rozwoju poprzez kumulacje usług i innych działalności, które wspierają mieszkańców całej gminy Iłowa. Dominantą przestrzenną Iłowej jest zespół pałacowo-parkowy zlokalizowany nad rzeką Czarną Małą. Jak wspomniano na wstępie obiekt powstał, w 1625 ale największe przeobrażenie przeszedł początkiem XX wieku. Największa atrakcja parku jest gaj

<sup>11</sup> Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Iłowa. Iłowa 2022 tekst ujednolicony.

różaneczników zajmujący około 1 ha powierzchni. Bogata kolekcja roślin jest unikatowa w skali województwa lubuskiego.

*Zdjęcie 4 Zespół pałacowo-parkowy w Iłowej*



*Źródło: archiwum własne. UM Iłowa*

Centrum miasta stanowi prostokątny plac (rynek) ulokowany na południowy wschód od zespołu pałacowo parkowego i przylegający do głównej komunikacyjnej osi miasta, czyli ul. Żagańskiej (DW296). Plac otoczony jest przez dwukondygnacyjne budynki tworzące zwartą zabudowę.

*Zdjęcie 5 Plac wolności od strony ul. Żagańskiej*



*Źródło: dzięki uprzejmości Adama Żyworonka*

W zakresie zabudowy pełniącej funkcje mieszkaniowe występują jej główne 3 typy – zabudowa jednorodzinna, zabudowa zagrodowa (widoczna szczególnie poza obszarem rewitalizacji na obrzeżach miasta) oraz zabudowa wielorodzinna, która rozsiana jest punktowo i na obszarze rewitalizacji występuje między innymi przy ul. Hutniczej i ul. Traugutta (południowa część obszaru rewitalizacji). Do istotnych elementów przestrzenno funkcjonalnych należą również zakłady przemysłowe, które zajmują historyczne budynki. Pierwszy z nich zlokalizowany jest w centrum miasta przy ul. Żagańskiej, w kierunku północnym od placu Kościuszki. Drugi natomiast w południowo zachodniej części obszaru rewitalizacji – przy ul. Borowskiej.

Zdjęcie 6 Dawny budynek Eskord, ul. Borowska.



Źródło: archiwum własne UM Iłowa

Oferta usług publicznych zlokalizowana jest w wielu punktach obszaru rewitalizacji i nie tworzy zwartej strefy. Warto wymienić w tym miejscu niektóre obiekty tworzące ofertę usług publicznych:

- Urząd Miejski – ul. Żeromskiego 27
- Biblioteka Kultury – ul. Żagańska 15
- OPS – ul. Kolejowa 7

Do najważniejszych zasobów zieleni należy zaliczyć wspomniany już kompleks pałacowo-parkowy a także ogródki działkowe. Natomiast do najważniejszych terenów rekreacyjnych i sportowych należy kompleks zlokalizowany w północnej części obszaru rewitalizacji przy ul. Piaskowej – znajduje się tu boisko, klub sportowy oraz orlik.

Do zdiagnozowanych deficytów w zakresie sfery przestrzenno-funkcjonalnej należy zaliczyć dwa czynniki:

- Niski udział powierzchni biologicznie czynnych
- Wysoka liczba zabytków na km<sup>2</sup>

Pierwszy z deficytów wynika z lokalizacji obszaru rewitalizacji w centrum miasta – obszary miejskie są z natury poddane silnej antropopresji i urbanizacji, co skutkuje znacznym uszczelnieniem gruntów.

W porównaniu ze średnią gminną udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem na obszarze rewitalizacji jest blisko o 40% niższy.

Drugim zjawiskiem negatywnie rzutującym na sferę przestrzenno-funkcjonalną jest wysoka liczba obiektów zabytkowych na obszarze rewitalizacji. O ile zabytki same w sobie świadczą o bogatym dziedzictwie kulturowym miasta i mogą stanowić realną zachętę dla turystów, to w kontekście procesów rozwojowych generują one znaczne koszty i ograniczenia. Na obszarze rewitalizacji zidentyfikowano występowanie około 32 zabytków, co w przeliczeniu na powierzchnię obszaru daje wartość wskaźnika na poziomie 32,9 (przy średniej gminnej 1,24).

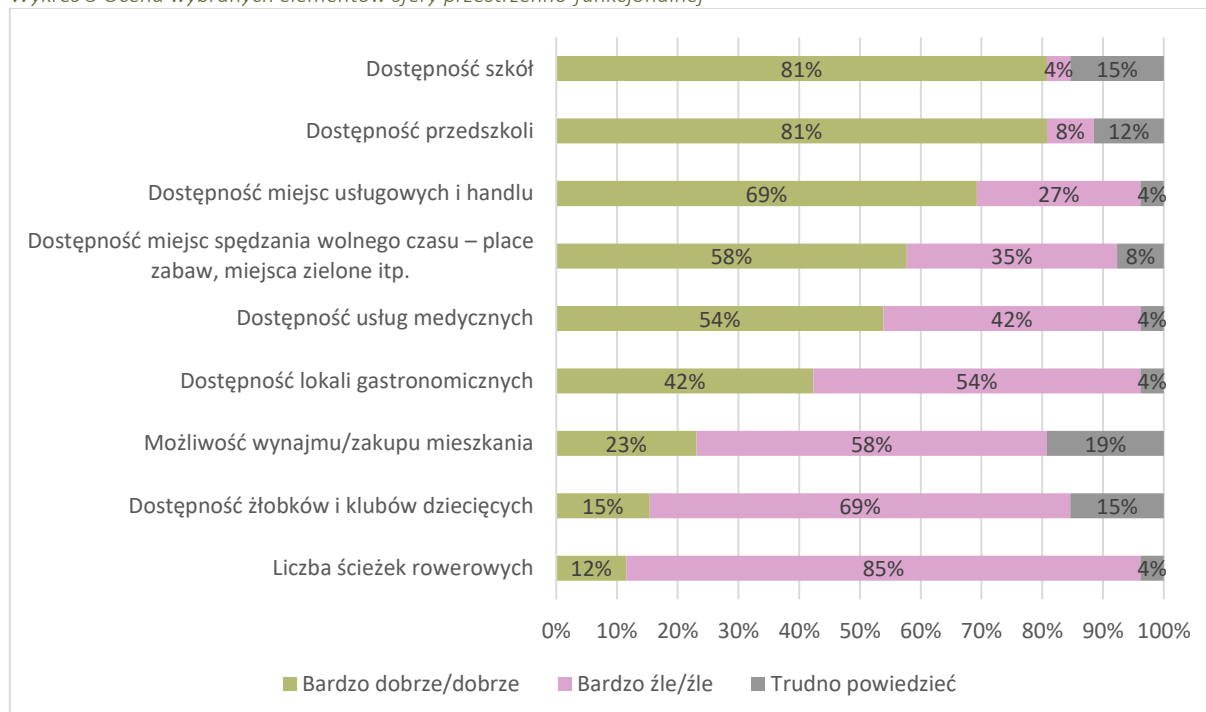
Tabela 16 Wskaźniki przestrzenno-funkcjonalne - porównanie

	Wartość dla gminy Iłowa	Wartość dla OR
Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	97,2%	59,5%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Iłowa

Potwierdzeniem stosunkowo dobrego stanu zagospodarowania obszaru są odpowiedzi respondentów w badaniach ankietowych. Wśród najlepiej ocenianych kategorii znalazła się dostępność szkół, przedszkoli oraz miejsc usług i handlu. Źle oraz bardzo źle oceniono dostępność infrastruktury rowerowej, a także dostępność żłobków i klubów dziecięcych.

Wykres 5 Ocena wybranych elementów sfery przestrzenno-funkcjonalnej



Źródło: badania własne, n=26

## 5.6 Sfera środowiskowa

W zakresie sfery środowiskowej identyfikuje się stan kryzysowy związany z nadmiernym obciążeniem obszaru hałasem. Źródłem hałasu są przede wszystkim drogi przebiegające przez obszar rewitalizacji – ul. Żagańska, ul. Traugutta, ul. Kolejowa. Ze względu na gęstą zabudowę, nagromadzenie funkcji obszaru (mieszkaniowej, handlowej, administracyjnej), gęstą sieć dróg obszar ten jest szczególnie narażony na występowanie ponadnormatywnego hałasu. Ponad 8% nieruchomości znajduje się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym (przy średniej gminnej wynoszącej 4,5%). W wyniku wzmożonego ruchu samochodowego, a także zagęszczenia zabudowy odnotowuje się tu niższą jakość powietrza – średnioroczne wartości pyłów zawieszonych PM10 i PM2.5 przekraczają wartości odnotowane dla gminy).

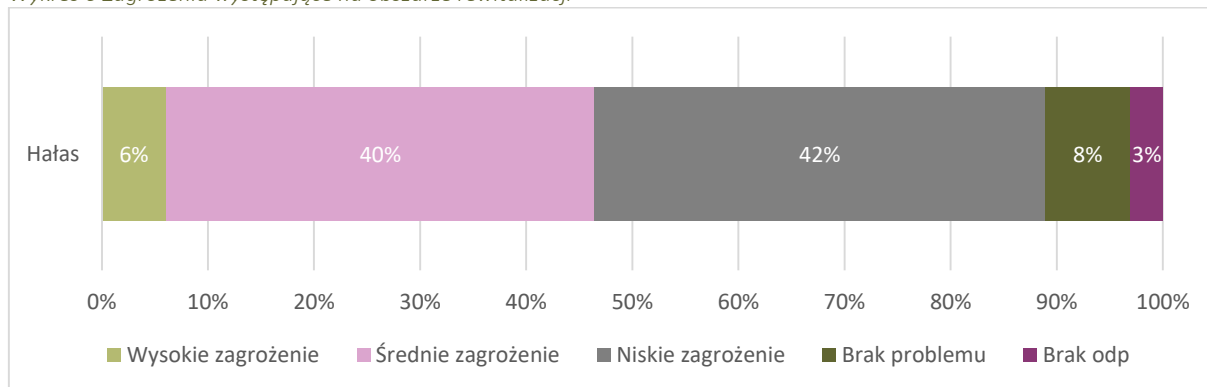
Tabela 17 Wskaźniki środowiskowe – porównanie

	Wartość dla gminy Iłowa	Wartość dla OR
Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	4,5%	8,8%
Średnie roczne stężenie PM2.5	7,1	8,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WiOŚ i BDOT

Zidentyfikowane zjawisko kryzysowe w postaci obciążenia hałasem obszaru rewitalizacji potwierdzają wypowiedzi respondentów – 46% badanych stwierdziło, iż hałas stanowi zagrożenie występujące na obszarze rewitalizacji.

Wykres 6 Zagrożenia występujące na obszarze rewitalizacji



Źródło: badania własne, n=26



## 5.7 Deficyty i potencjały obszaru rewitalizacji

Potencjały	Deficyty
Stosunkowo niski udział osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy	Ubytek ludności – ujemne saldo migracji
Wysoka aktywność społeczna i kulturalna mieszkańców wyrażona wysoką liczbą organizacji pozarządowych oraz wysokim poziomem czytelnictwa	Wyższy współczynnik obciążenia demograficznego
Dobrej jakości oferta kulturalna i sportowo-rekreacyjna	Zwiększony poziom bezrobocia
Wysoki poziom rozwoju gospodarczego	Obniżony poziom bezpieczeństwa wyrażony zwiększoną liczbą aktów przemocy i przestępstw oraz osób uzależnionych od alkoholu
Wysoka dostępność usług społecznych	Zwiększona liczba klientów pomocy społecznej oraz osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność
Wysoka dostępność punktów handlu, gastronomii	Średni oraz zły stan techniczny budynków użyteczności publicznej i mieszkaniowych
Interesujące dziedzictwo kulturowe, związane z przemysłem oraz unikatowymi artefaktami (park, cmentarz dla zwierząt)	Niedostosowanie obiektów w zakresie energooszczędności oraz do osób o szczególnych potrzebach
Zespół parkowo-pałacowy	Niski udział powierzchni biologicznie czynnych
	Okresowe przekroczenia norm jakości powietrza oraz narażenie budynków mieszkalnych na hałas komunikacyjny

## 5.8 Potrzeby i problemy obszaru rewitalizacji

Poniżej przedstawiono tabelę zawierającą zidentyfikowane przyczyn problemów występujących na obszarze rewitalizacji. Problemy zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji łłowej są ze sobą powiązane i tworzą ciągi przyczynowo skutkowe. Zadaniem stojącym przed wdrażającymi założeniami GPR jest niwelowanie negatywnych skutków występujących problemów oraz odpowiedź na pojawiające się potrzeby i wyzwania. Zoperacjonalizowane potrzeby i wyzwania stanowią podstawę do określenia wizji, celów strategicznych i kierunków działań, które będą realizowane poprzez przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

Problem	Przyczyna	Skutek	Potrzeby i wyzwania
bezrobocie, wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej	zmiany społeczno-gospodarcze, ograniczenie zatrudnienia, zmiana modelu funkcjonowania dużych pracodawców	występowanie grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, marginalizacja, utrwalenie niekorzystnych modeli zachowań, niski poziom integracji mieszkańców, możliwość wystąpienia patologii społecznych (problemy z alkoholem)	zwiększenie poziomu integracji mieszkańców, prowadzenie działań aktywizujących, wyrównanie szans mieszkańców w dostępie do różnorodnych usług rynku pracy, dobra sytuacja gospodarcza obszaru oraz opinie respondentów wskazują na konieczność podniesienia kwalifikacji i poziomu motywacji osób pozostających bez zatrudnienia
wyludnianie się obszaru	ujemne saldo migracji, wysoki współczynnik obciążenia demograficznego	problemy demograficzne obszaru, starzenie się społeczności lokalnej, obniżający się standard życia mieszkańców między innymi poprzez kurczenie się wpływów podatkowych i obniżanie zdolności inwestycyjnych gminy	podniesienie jakości życia, dalsze budowanie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego – w zakresie kultury, sportu i rekreacji, zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej poprzez modernizację obiektów użyteczności publicznej i świadczenie przez nie usług wysokiej jakości
występowania znacznych, zasklepionych i zaniedbanych powierzchni, które aktualnie nie spełniają swoich pierwotnie założonych funkcji (integracji, rekreacji, rozrywki)	dawny sposób zabudowy i aranżacji przestrzeni, lokalizacja OR w centrum miasta (gdzie powierzchnie są często utwardzone i nieprzepuszczalne ze względu np. na ruch pieszki czy kołowy)	Występowanie wysp ciepła, niedobór miejsc integracji społecznej, niedobór miejsc zacienionych	zmiana zagospodarowania placów, skwerów i powierzchni zasklepionych w kierunku wzbogacenia ich o enklawy zieleni, uporządkowanie terenów zielonych, aby mogły pełnić swoje funkcje
wysoki poziom degradacji technicznej	zagęszczenie zabudowy, zły stan budynków, obecność obiektów zabytkowych wymagających	nieatrakcyjny wizerunek obszaru, niski poziom atrakcyjności osiedleńczej,	modernizacja i poprawa stanu technicznego i wyglądu budynków, renowacja i modernizacja techniczna zabudowy

---

Problem	Przyczyna	Skutek	Potrzeby i wyzwania
	modernizacji,		historycznej z wprowadzeniem funkcji społecznych

---

## 6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Ustawowo obowiązkowym elementem każdego programu rewitalizacji jest prezentacja wizji obszaru rewitalizacji. Zaproponowana wizja ma charakter kierunkowy i określa pożądane efekty realizacji celów rewitalizacji. Wypracowana w modelu partycypacyjnym wizja to projekcja oczekiwanego stanu, jaki powinien uzyskać obszar rewitalizacji po przeprowadzeniu działań interwencyjnych.

### **Wizja obszaru rewitalizacji**

*Po przeprowadzeniu rewitalizacji, Gmina Łłowa stanowi prężnie rozwijającą się społeczność, łączącą tradycje historyczne i nowoczesne rozwiązania. Zrewitalizowane obiekty podnoszą standard życia mieszkańców i czynią gminę bardziej atrakcyjną dla inwestorów i turystów. Przestrzenie i obiekty publiczne, zostały odnowione i dostosowane do potrzeb wszystkich mieszkańców, niezależnie od wieku czy stanu zdrowia. Dzięki temu gmina stała się miejscem przyjaznym dla rodzin, aktywnych seniorów, a także atrakcyjnym dla turystów.*

Priorytetem dla gminy Łłowa jest wsparcie osób korzystających z pomocy społecznej, zwłaszcza z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnością oraz uzależnionych. W celu ożywienia aktywności kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej, wzmocniona zostanie jakość oferty kulturalnej dzięki odnowie infrastruktury kultury oraz zostanie przeprowadzona modernizacja istniejących obiektów użyteczności publicznej. Istotnym elementem polityki społecznej będzie promocja zdrowego stylu życia, aktywności sportowej i rekreacyjnej. Zmodernizowana infrastruktura pozwoli świadczyć usługi publiczne wysokiej jakości dla wszystkich grup interesariuszy i jednocześnie stanie się wizytówką miasta, dzięki której młodzi mieszkańcy miasta częściej będą wiązać swoją przyszłość z Łłową.

## 7. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań

Wizja przedstawia oczekiwany obraz obszaru rewitalizacji po realizacji zaplanowanych w nim zadań. Aby jego osiągnięcie było możliwe, kluczowe jest dokładne wyznaczenie celów rewitalizacji, które będą określały konkretne kierunki działań. Wizja ma charakter projekcji przyszłości i wskazuje oczekiwany stan obszaru rewitalizacji. Zaproponowana wizja ma charakter kierunkowy i określa pożądane efekty realizacji celów rewitalizacji. Poniżej prezentowana jest zakładana logika interwencji w zakresie rewitalizacji w gminie Iłowa.



### Cel strategiczny 1

- Włączenie społeczne w wyniku świadczenia wysokiej jakości usług publicznych na rzecz lokalnej społeczności

### Cel strategiczny 2

- Wykorzystanie potencjału obiektów i przestrzeni na rzecz poprawy sytuacji miasta, przy zrównoważonym wykorzystaniu zasobów środowiska

Dwa główne cele strategiczne obejmują pięć analizowanych sfer:

1. społeczną,
2. gospodarczą,
3. przestrzenną,
4. techniczną
5. środowiskową.

Realizacja celów ma doprowadzić do ożywienia, rewaloryzacji i odnowy obszaru rewitalizacji jako miejsca, które ma wpływ na wszystkich mieszkańców gminy Łowa, a zwłaszcza na interesariuszy rewitalizacji. Zważywszy na fakt, iż obszar rewitalizacji obejmuje swoim zasięgiem centrum miasta Łowa przewiduje się, iż pozytywne oddziaływanie przeprowadzonych działań uruchomi efekt synergii wobec pozostałych części gminy.

Cel strategiczny	Kierunki działań	Diagnostowane zjawiska kryzysowe	Identyfikowane potencjały	Spodziewane efekty
<p><b>CEL STRATEGICZNY 1.</b></p> <p>Włączenie społeczne w wyniku świadczenia wysokiej jakości usług publicznych na rzecz lokalnej społeczności.</p>	<p>1.1 Stworzenie oferty integrującej różne grupy społeczne, w tym grupy zagrożone marginalizacją (osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością, ubogie, bezrobotne)</p> <p>1.2 Aktywizacja i włączenie społeczne poprzez działania kulturalne i rekreacyjne</p> <p>1.3 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez podnoszenie kompetencji cyfrowych</p>	<p>Występowanie grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, marginalizacja, utrwalenie niekorzystnych modeli zachowań, niski poziom integracji mieszkańców, możliwość wystąpienia patologii społecznych (problemy z alkoholem)</p> <p>Problemy demograficzne obszaru, starzenie się społeczności lokalnej, ujemne saldo migracji</p> <p>Obniżający się standard życia mieszkańców między innymi poprzez kurczenie się wpływów podatkowych i obniżanie zdolności inwestycyjnych gminy</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Potencjał społeczny w postaci organizacji pozarządowych</li> <li>• Historia miasta</li> <li>• Aktywność społeczna</li> <li>• Dobra pozycja gospodarcza obszaru</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Spadek liczby osób bezrobotnych</li> <li>• Spadek liczby klientów OPS</li> <li>• Poprawa poziomu i jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji</li> <li>• Większa liczba wydarzeń i imprez integracyjnych, edukacyjnych, rekreacyjnych, kulturalnych</li> <li>• Zwiększone uczestnictwo osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w życiu społeczno-kulturalnym miasta</li> <li>• Wzrost liczby odwiedzających turystów</li> </ul>

Cel strategiczny	Kierunki działań	Diagnozowane zjawiska kryzysowe	Identyfikowane potencjały	Spodziewane efekty
<p><b>CEL STRATEGICZNY 2.</b></p> <p>Wykorzystanie potencjału obiektów i przestrzeni na rzecz poprawy sytuacji miasta, przy zrównoważonym wykorzystaniu zasobów środowiska.</p>	<p>2.1 Modernizacja istniejących obiektów użyteczności publicznej</p> <p>2.2 Zagospodarowanie i uporządkowanie zdegradowanych przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb rekreacyjnych i kulturalnych</p>	<p>Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych, a zwłaszcza do potrzeb grup zagrożonych wykluczeniem społecznym</p> <p>Średni oraz zły stan techniczny budynków użyteczności publicznej i mieszkaniowych</p> <p>Niedostosowanie obiektów w zakresie energooszczędności oraz do osób o szczególnych potrzebach</p> <p>Niski udział powierzchni biologicznie czynnych</p> <p>Okresowe przekroczenia norm jakości powietrza oraz narażenie budynków mieszkalnych na hałas komunikacyjny</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Potencjał turystyczny obszaru w postaci zespołu pałacowo-parkowego</li> <li>• Występowanie znacznej liczby zabytków świadczących o bogatym dziedzictwie kulturowym obszaru</li> <li>• Wysoka dostępność usług społecznych</li> <li>• Wysoka dostępność punktów handlu, gastronomii</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Poprawa ładu przestrzennego na obszarze rewitalizacji</li> <li>• Poprawa wizerunku, estetyki przestrzeni publicznych i obiektów użyteczności publicznej</li> <li>• Aktywne korzystanie z lokalnych przestrzeni publicznych</li> <li>• Powstanie przestrzeni przyjaznych mieszkańcom</li> <li>• Poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej i terenów rekreacyjnych</li> <li>• Rozszerzenie zasobów infrastrukturalnych dla działań kulturalnych, rekreacyjnych, turystycznych</li> <li>• Wzrost dostępności do obiektów w tym użyteczności publicznej dla osób z niepełnosprawnościami</li> </ul>



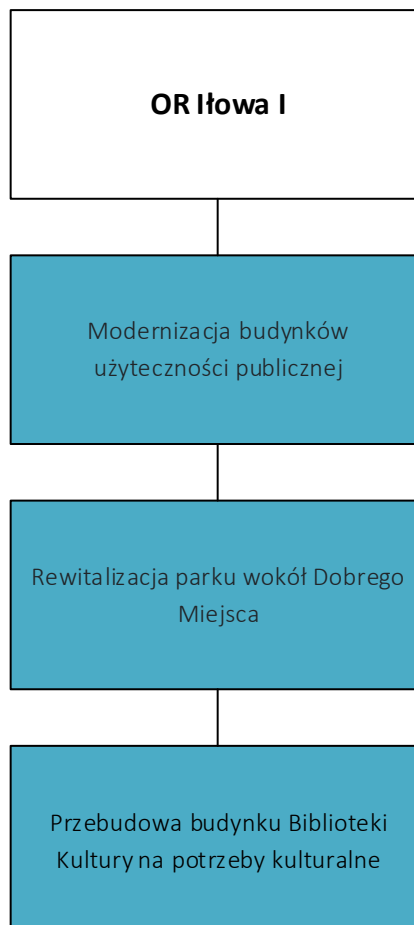
## 8. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Iłowa na lata 2024-2030 zostały zaprojektowane podczas otwartego naboru projektów. W ramach naboru, który przeprowadzono w dniach od 29.11.2023 do 20.12.2024 r., odbyło się spotkanie informacyjne dla wszystkich interesariuszy procesu rewitalizacji. Spotkanie to miało na celu inicjowanie aktywności wśród potencjalnych wnioskodawców, którzy mogliby składać propozycje projektów rewitalizacyjnych. W sumie w ramach otwartego naboru zebrano 4 wnioski projektowe. Natomiast ostatecznie wybrano 3 przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 18 Zestawienie pozycji projektowych zebranych w otwartym naborze projektów do GPR

Nr	Projekt	Typ	Wnioskodawca	Miejsce
1.	Modernizacja budynków użyteczności publicznej	Infrastrukturalno-Społeczny	Gmina Iłowa	OR Iłowa I
2.	Rewitalizacja parku wokół Dobrego Miejsca	Infrastrukturalno-Społeczny	Gmina Iłowa	OR Iłowa I
3.	Przebudowa budynku Biblioteki Kultury na potrzeby kulturalne	Infrastrukturalno-Społeczny	Gmina Iłowa	OR Iłowa I

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych





## 8.1 Projekty podstawowe

<b>Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego 1.</b>	
Nazwa przedsięwzięcia	<b>Modernizacja budynków użyteczności publicznej: Urzędu Miejskiego, Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej oraz Ośrodka Pomocy Społecznej</b>
Inicjator i pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	GMINA IŁOWA
Lokalizacja przedsięwzięcia	Urząd Miejski, ul. Żeromskiego 27, 68-120 Iłowa ZGKiM, ul. Żeromskiego 25, 68-120 Iłowa OPS, ul. Kolejowa 7, Iłowa
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Krótki opis problemu:</u></p> <p>Inwestycja rozwiązuje następujące problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- sfera przestrzenno-funkcjonalna – Inwestycja jest elementem porządkującym zaniedbane i niedocieplone budynki użyteczności publicznej, znajdujące się na obszarze rewitalizacji. Projekt wpłynie na uporządkowanie przestrzeni zdegradowanej – poprawi się estetyka i zostaną przywrócone oraz nadane nowe funkcje zmodernizowanej infrastrukturze. Realizacja inwestycji w obrębie nieruchomości pozwoli na wprowadzenie ładu przestrzennego i poprawę atrakcyjności lokalizacji. Powstaną nowe funkcjonalności dzięki wykorzystaniu zaniedbanych i pustych do tej pory pomieszczeń w obu budynkach – uruchomiona zostanie m.in. funkcja edukacyjna, społeczna i gospodarcza (powstanie sala szkoleniowo-edukacyjna oraz do spotkań mieszkańców i młodzieży; powstaną pomieszczenia na działalność społeczną NGOs oraz podmiotów ekonomii społecznej).</li> <li>- sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej. Dzięki rewitalizacji tkanki urbanistycznej, tj. budynków: Urzędu Miejskiego, ZGKiM i OPS poprawią się warunki współpracy administracji publicznej z mieszkańcami i z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji działalności społecznej. Atrakcyjna i estetyczna infrastruktura wpływa również na wzrost poczucia odpowiedzialności za wspólne dobro, pozwoli też na organizację w komfortowych warunkach działań szkoleniowych i aktywizacyjnych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem. Modernizacja budynków będzie miała na celu usunięcie istniejących barier architektonicznych, w tym instalację dźwigu osobowego, co zwiększy dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami. W wyniku realizacji inwestycji powstanie sala szkoleniowo-dydaktyczna, która umożliwi działalność szkoleniową, jak również organizację spotkań mieszkańców i organizacji społecznych, w tym również młodzieży, co przyczyni się do aktywizacji społecznej i gospodarczej. Pozwoli też na efektywniejsze wyłonienie lokalnych liderów (funkcja edukacyjna i społeczna). Sala zostanie oddana do dyspozycji organizacji pozarządowych. W wyniku inwestycji powstaną również pomieszczenia przeznaczone na biura i działalność społeczną, prowadzoną przez lokalne NGOs, jak również do wykorzystania na działalność podmiotów ekonomii społecznej, m.in. planowanej do utworzenia Spółdzielni socjalnej (funkcja gospodarcza i społeczna) – pomieszczenia te są zlokalizowane w budynkach objętych inwestycją. Ponadto dzięki inwestycji, zostanie utworzone specjalne wygodne i dyskretne miejsce dla matek z dziećmi, jak również pokój zabaw dla dzieci osób, zarówno załatwiających w Urzędzie Miejskim, jak również w ZGKiM i OPS. W związku z powyższym projekt w istotny sposób przyczyni się do rozwiązywania zdiagnozowanych problemów w sferze społecznej oraz do większej integracji społecznej.</li> <li>- sfera środowiskowa – modernizacja obu budynków wpływa na zmniejszenie</li> </ul>

zużycia energii finalnej, co wpływa na redukcję emisji CO<sub>2</sub>, przyczyniając się do poprawy jakości środowiska, w tym powietrza.

Cel:

Celem głównym działania jest rewitalizacja budynków użyteczności publicznej poprzez uporządkowanie przestrzeni zdegradowanej oraz nadanie nowych funkcji. Inwestycja jest elementem porządkującym zaniedbane i niedocieplone budynki użyteczności publicznej, znajdujące się na obszarze rewitalizacji. Poprawi się estetyka i zostaną przywrócone oraz nadane nowe funkcje zmodernizowanej infrastrukturze. Realizacja inwestycji w obrębie nieruchomości pozwoli na wprowadzenie ładu przestrzennego i poprawę atrakcyjności lokalizacji. Powstaną nowe funkcjonalności dzięki wykorzystaniu zaniedbanych i pustych do tej pory pomieszczeń w obu budynkach – uruchomiona zostanie m.in. funkcja edukacyjna, społeczna i gospodarcza (powstanie sala szkoleniowo-edukacyjna oraz do spotkań mieszkańców i młodzieży; powstaną pomieszczenia na działalność społeczną NGOs oraz podmiotów ekonomii społecznej, jak również przestrzeń dla rodziców z dziećmi korzystających z usług publicznych). Projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej. Dzięki rewitalizacji tkanki urbanistycznej, tj. budynków: Urzędu Miejskiego, ZGKM i OPS poprawią się warunki współpracy administracji publicznej z mieszkańcami i z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji działalności społecznej. Atrakcyjna i estetyczna infrastruktura wpływa również na wzrost poczucia odpowiedzialności za wspólne dobro, pozwoli też na organizację w komfortowych warunkach działań szkoleniowych i aktywizacyjnych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem. Modernizacja obu budynków użyteczności publicznej wpłynie na zmniejszenie zużycia energii Finalnej i na redukcję emisji CO<sub>2</sub>, przyczyniając się do poprawy jakości środowiska, w tym powietrza.

Zakres rzeczowy:

W wyniku realizacji projektu będzie miała miejsce inwestycja w tkankę urbanistyczną obszaru rewitalizacji – w Centrum Łłowej, obejmująca modernizację budynków użyteczności publicznej, tj. Urzędu Miejskiego, ZGKM i OPS w Łłowej. Objęte inwestycją obiekty są w złym stanie technicznym. Stwierdzono m.in. liczne problemy w zakresie termoizolacyjności obiektów. Zakres prac obejmie:

- ✓ ocieplenie ścian zewnętrznych i stropów,
- ✓ zastosowanie systemów z zakresu OZE takich jak: system rekuperacji,
- ✓ wymianę stolarki drzwiowej i okiennej,
- ✓ wymianę instalacji grzewczej,
- ✓ zapewnienie dostępności architektonicznej budynków dla osób ze szczególnymi potrzebami (min. usuwanie barier architektonicznych, montaż dźwigu osobowego).
- ✓ wymiana instalacji wewnętrznych

Zakres robót obejmuje zatem kompleksową modernizację trzech budynków w tym inwestycje w poprawę efektywności energetycznej trzech budynków, inwestycje w OZE, wewnętrzne prace modernizacyjne, modernizację instalacji wewnętrznych oraz usuwanie barier architektonicznych i zwiększenie dostępu dla osób ze szczególnymi potrzebami. W wyniku realizacji projektu pomieszczenia wewnątrz oraz powierzchnie zewnętrzne obiektu zostaną odnowione poprawiając tym samym funkcjonalność i wizerunek budynków i okolicy. Dzięki realizacji inwestycji obiekty będą postrzegane jako nowoczesne, zdobędą też możliwość pozytywnego oddziaływania na rozwój lokalnych społeczności, w szczególności osób znajdujących się w kryzysowej sytuacji, poprzez uruchomienie w wyniku inwestycji nowych funkcjonalności, dla zdegradowanej do tej pory infrastruktury. Projekt również w zdecydowany sposób wpłynie na poprawę stanu środowiska. Działania termomodernizacyjne

	umożliwią zmniejszenie zapotrzebowania na energię, a tym samym ograniczą emisję szkodliwych substancji do atmosfery.
Spójność z celami i kierunkami działań GPR	Wykorzystanie potencjału obiektów i przestrzeni na rzecz poprawy sytuacji miasta, przy zrównoważonym wykorzystaniu zasobów środowiska.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p><u>Wskaźniki produktu:</u>  Liczba zmodernizowanych budynków użyteczności publicznej – 3 szt. (źródło informacji: końcowy protokół odbioru robót budowlanych)  Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej – m2  Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FS/FST) – 3 szt.  Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi społeczne – 3 szt.</p> <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u>  Roczne zużycie energii pierwotnej w: budynkach publicznych – MWh/rok  Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej – MWh/rok  Roczna liczba użytkowników obiektów świadczących usługi społeczne – liczba użytkowników/rok</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- liczba organizacji pozarządowych, które będą prowadzić działalność w powstałych w wyniku inwestycji pomieszczeniach – co najmniej 2 szt. (źródło informacji: umowy użyczenia lokali dla NGOs)</li> <li>- liczba podmiotów ekonomii społecznej, które będą prowadzić działalność w powstałych w wyniku inwestycji pomieszczeniach – 1 szt. (źródło informacji: umowa użyczenia lokalu)</li> <li>- liczba przedsięwzięć edukacyjno-szkoleniowych w powstałej Sali szkoleniowo-edukacyjnej – co najmniej 15 szt. (źródło informacji: rejestr wykorzystania Sali szkoleniowo-edukacyjnej; dokumentacja fotograficzna; raport Biura Rewitalizacji z wykonania założeń programu rewitalizacji)</li> <li>- liczba spotkań integracyjno-aktywizacyjnych mieszkańców i młodzieży – co najmniej 7 szt. (źródło informacji: rejestr wykorzystania Sali szkoleniowo-edukacyjnej; dokumentacja fotograficzna; raport Komitetu Rewitalizacji z wykonania założeń programu rewitalizacji).</li> </ul>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>W ramach modernizacji budynków użyteczności publicznej zostanie zwiększona dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>a) zapewnienia wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków,</li> <li>b) instalacji urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń,</li> <li>c) zapewnienia informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy,</li> <li>d) zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego,</li> <li>e) zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób.</li> </ol>
Czas realizacji	2024-2026
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	9 000 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS pochodzące z innych źródeł

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego 2	
Nazwa przedsięwzięcia	Rewitalizacja parku wokół Dobrego Miejsca
Inicjator i pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	GMINA ŁłOWA
Lokalizacja przedsięwzięcia	Łłowa. Ul. Kolejowa 11, Działka nr 706/5
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Krótki opis problemu:</u>  Inwestycja rozwiązuje następujące problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>sfera przestrzenno-funkcjonalna</b> – Inwestycja jest elementem porządkującym zaniedbaną przestrzeń użyteczności publicznej, znajdującą się na obszarze rewitalizacji. Projekt wpłynie na uporządkowanie przestrzeni zdegradowanej – poprawi się estetyka i zostaną przywrócone oraz nadane nowe funkcje zmodernizowanej infrastrukturze. Realizacja inwestycji w obrębie nieruchomości pozwoli na wprowadzenie ładu przestrzennego i poprawę atrakcyjności lokalizacji. Powstaną nowe funkcjonalności na terenie parku wokół Dobrego Miejsca. Dobre Miejsce, to powstające w budynku przy ul. Kolejowej 11, Centrum Aktywności Społecznej, które współfinansowane jest ze środków funduszu rządowego Polski Ład. Wykonanie ciągów pieszych, oświetlenia oraz ustawienie koszy na śmieci, zostanie zrealizowane w ramach formuły ZIT. Teren sąsiaduje bezpośrednio z zabytkowym i zrewitalizowanym wcześniej Parkiem Dworskim. Park wokół Dobrego Miejsca w obecnym stanie zaburza estetykę. Jego zagospodarowanie i nadanie nowych funkcji w perspektywie powstającego Centrum Aktywności Społecznej Dobre Miejsce jest wysoce pożądana.</li> <li>- <b>sfera przestrzenno-funkcjonalna</b> – Inwestycja dotyczy m.in. realizacji elementu uporządkowania zniszczonego i zaniedbanego krajobrazu w przestrzeni obszaru rewitalizowanego. W ramach inwestycji zostanie zagospodarowany park wokół Centrum Aktywności Społecznej Dobre Miejsce. Inwestycja wpłynie na cały obszar zdegradowany, pozwoli również uruchomić nowe funkcje kulturalne (min. organizacja wydarzeń), społeczne (min. integracja społeczna, ogrzewalnia dla bezdomnych) i gospodarcze. Inwestycja zatem pozwoli na powstanie nowych i rozwinięcie istniejących funkcji kulturalnych, rekreacyjnych, turystycznych, edukacyjnych, społecznych i gospodarczych, związanych z przestrzenią gminy w obszarze rewitalizacji.</li> <li>- <b>sfera infrastrukturalno-gospodarcza</b> – dzięki realizacji inwestycji, zostanie zagospodarowany teren wokół CAS Dobre Miejsce w Łłowej, co wpłynie na uruchomienie nowych funkcji o charakterze społecznym, kulturalnym i gospodarczym – zostanie zwiększona liczba usług świadczona dla mieszkańców, co będzie miało wpływ również na zwiększenie potencjału społeczno-gospodarczego Gminy Łłowa. Poprawie zatem ulegnie infrastruktura społeczna i kulturalna, co związane jest z zakresem inwestycji i możliwości realizacji w powstałej infrastrukturze różnych zdarzeń społeczno-edukacyjno-kulturalnych. Stąd inwestycja wpłynie na poprawę dostępności usług społecznych oraz zakresu dostępnej oferty kulturalno-rekreacyjno-turystycznej.</li> </ul> <p><u>Cel:</u>  Obszar objęty rewitalizacją znajduje w bliskim sąsiedztwie Parku Dworskiego w Łłowej. W najbliższej okolicy mieści się wiele ważnych dla mieszkańców punktów, takich jak Dworzec Kolejowy, Urząd Miejski czy Poczta. Na terenie planowanej inwestycji, realizowana jest obecnie budowa Centrum Aktywności Społecznej pn. Dobre Miejsce. Dzięki bliskości wspomnianych usług oraz bezpośredniego otoczenia historycznej tkanki miasta, okolica ma szansę stać się</p>

	<p>atrakcyjną przestrzenią dla mieszkańców, miejscem spotkań i integracji wielopokoleniowej. Teren znajduje się w otoczeniu ulicy Kolejowej i Ogrodowej. Teren parku wokół Dobrego Miejsca w stanie mocno zdegradowanym – zniszczone są nawierzchnie, zaniedbana zieleń, zniszczona mała architektura, brak oświetlenia. Wpływa to na fakt, że przestrzeń parkowa jaką jest otoczenie budynku nie jest przyjazna dla człowieka. Wszystkie zaprojektowane obiekty stanowią uzupełnienie programu funkcjonalnego budynku Centrum Aktywności Społecznej Dobre Miejsce. Na przedmiotowym terenie powstaną budowle oraz obiekty o funkcji leczniczej oraz rekreacyjnej, mające na celu zaspokojenie potrzeb mieszkańców. Koncepcja zakłada budowę obiektów tj. między innymi tężnię solankową, muszlę koncertową, wiatę plenerową, planetarium terenowe oraz szereg elementów małej architektury tj. poidła, stoły do gry w szachy, fontannę, place zabaw, siłownia terenowa, bulodrom do gry w bule oraz rzeźby i oświetlenie parkowe. Na terenie powstanie także ogrzewalnia dla osób bezdomnych.</p> <p><u>Zakres rzeczowy:</u> W wyniku realizacji projektu będzie miała miejsce inwestycja w tkankę urbanistyczną obszaru rewitalizacji – w Centrum Iłowej, obejmująca zagospodarowanie parku wokół Dobrego Miejsca, czyli powstającego Centrum Aktywności Społecznej.</p> <p>Obecnie teren ten stanowi przestrzeń zdegradowaną, nie spełniającą żadnych funkcji i wpływa negatywnie na estetykę centrum Iłowej. Zakres prac obejmie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Zainstalowanie małej architektury;</li> <li>• Nasadzenia zieleni, wykonanie trawników;</li> <li>• Wykonanie przyłączy instalacji wod-kan do projektowanych obiektów budowlanych;</li> <li>• Wykonanie, przyłączy i sieci elektrycznej i teletechnicznych;</li> <li>• Budowa zbiorników na wody opadowe;</li> <li>• Budowa tężni solankowej;</li> <li>• Budowa wiaty plenerowej;</li> <li>• Budowa muszli koncertowej;</li> <li>• Budowa fontanny;</li> <li>• Budowa obiektów (ogrzewalnia dla osób bezdomnych);</li> <li>• Budowa planetarium;</li> <li>• Budowa ogrodzenia.</li> </ul> <p>Teren będzie ogólnodostępny. Przede wszystkim wykorzystywany będzie przez użytkowników Centrum Aktywności Społecznej Dobre Miejsce. Zagospodarowana przestrzeń będzie chętnie użytkowana i wprowadzi „życie” do zdegradowanego terenu wokół budynku. Projektowana przestrzeń, umożliwi organizację wszelkiego rodzaju niewielkich imprez plenerowych, warsztatów, wydarzeń artystycznych i społecznych.</p>
Spójność z celami i kierunkami działań GPR	Wykorzystanie potencjału obiektów i przestrzeni na rzecz poprawy sytuacji miasta, przy zrównoważonym wykorzystaniu zasobów środowiska
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p><u>Wskaźniki produktu:</u>  WLWK-PLOCO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami 1 szt.  WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie  WLWK-PLOCO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami 1 szt.  Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją  Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt.</p>

	<p><u>Wskaźniki rezultatu:</u> Ludność objęta projektami w ramach zintegrowanych działań na rzecz włączenia społeczno- gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji.</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>Zagospodarowany teren parku wokół Dobrego Miejsca, będzie wolny od barier architektonicznych. Obiekty, które powstaną, tj. min. tężnia solankowa, wiata, poidła – będą spełniały wymogi dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.</p>
Czas realizacji	2025-2027
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	8 000 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	<p>po pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS po pochodzące z innych źródeł</p>

W budynku Centrum Aktywności Społecznej Dobre Miejsce, odbywać się będą zajęcia, szkolenia, poradnictwo dedykowane dla osób starszych o ograniczonym stopniu poruszania się. Prowadzone będą działania o charakterze specjalistycznym w zakresie zajęć artystycznych, socjoterapeutycznych, indywidualnych i grupowych zajęć terapeutycznych. Pomieszczenia mają zostać dostosowane do realizacji programów korekcyjnych, psychokorekcyjnych lub psychoprofilaktycznych, artystycznych, w szczególności: terapia pedagogiczna, psychologiczna, socjoterapia, wspieranie i inicjowanie działań pomocowych zapobiegających wykluczeniu społecznemu. Inicjowane będą działania zmierzające do poprawy jakości życia osób korzystających z placówki oraz do rozwoju usług specjalistycznych. Poszczególne pomieszczenia dostosowane mają zostać do pełnienia takich funkcji jak organizacja warsztatów, spotkań terapii, konsultacji. Oprócz części administracyjno-szkoleniowo-warsztatowej powstanie również zaplecze socjalne. W budynku powstanie ZOZ, żłobek oraz Dzienny Dom Seniora i Centrum Promocji Gospodarczej.



<b>Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego 3</b>	
Nazwa przedsięwzięcia	<b>Przebudowa budynku Biblioteki Kultury przy ul. Żagańskiej 11 w Łłowej na potrzeby kulturalne</b>
Inicjator i pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	GMINA ŁŁOWA
Lokalizacja przedsięwzięcia	Biblioteka Kultury w Łłowej, ul. Żagańska 11, 68-120 Łłowa
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Krótki opis problemu:</u>  Zadanie rozwiązuje następujące problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej, dzięki przebudowie i modernizacji budynku Biblioteki Kultury w Łłowej, oraz poprawie infrastruktury kulturalnej zaistnieją elementy o silnym impulsie integracyjnym, wokół organizowanych w BK wydarzeń, można budować poczucie lokalnej tożsamości, co może wpłynąć na poziom integracji oraz na wzrost aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców. W związku z powyższym projekt przyczyni się do zmniejszenia problemów społecznych.</li> <li>- sfera przestrzenno-funkcjonalna – Inwestycja dotyczy m.in. realizacji elementu uporządkowania zniszczonego i zaniedbanego krajobrazu w przestrzeni obszaru rewitalizowanego. W ramach inwestycji zostanie zmodernizowany i rozbudowany budynek BK w Łłowej – modernizacji i adaptacji na cele kulturalne poddane zostaną pomieszczenia. Inwestycja wpłynie na cały obszar zdegradowany, pozwoli również uruchomić nowe funkcje kulturalne, związane ze zwiększeniem dostępności do usług upowszechnienia kultury świadczonych przez BK.</li> </ul> <p>Inwestycja zatem pozwoli na powstanie nowych i rozwinięcie istniejących funkcji kulturalnych, rekreacyjnych, turystycznych, edukacyjnych, społecznych i gospodarczych, związanych z przestrzenią gminy.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- sfera infrastrukturalno-gospodarcza – dzięki realizacji inwestycji, zostanie zmodernizowana i rozbudowana lokalna instytucja kultury, tj. Biblioteka Kultury w Łłowej, co wpłynie na uruchomienie nowych funkcji o charakterze kulturalnym – zostanie zwiększona świadczona do tej pory ilość usług w ramach działalności BK, co będzie miało wpływ również na zwiększenie potencjału rekreacyjno-turystycznego Gminy Łłowa.</li> </ul> <p>Poprawie zatem ulegnie infrastruktura kulturalna oraz rekreacyjno-turystyczna, co związane jest z zakresem inwestycji i możliwości realizacji w powstałej infrastrukturze różnych zdarzeń edukacyjno-kulturalnych. Stąd inwestycja wpłynie na poprawę dostępności usług kulturalnych oraz zakresu dostępnej oferty rekreacyjno-turystycznej, co wpłynie również na zwiększenie liczby miejsc pracy w wyniku inwestycji na obszarze rewitalizacji.</p> <p><u>Cel:</u>  Celem projektu „Przebudowa budynku Biblioteki Kultury w Łłowej przy ul. Żagańskiej 11” jest wsparcie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich.</p> <p>Budynek ma stać się nowoczesnym obiektem realizującym usługi społeczne i kulturalne, organizującym czas wolny i integrującym społeczność wielopokoleniową . Dla lepszego wykorzystania powierzchni budynku zaplanowano wspólne korzystanie z niego przez różne grupy użytkowników. Ze względu na uwarunkowania techniczne oraz związane z nimi przepisy konieczne będzie przebudowanie i rozbudowanie.</p> <p>W budynku odbywać się będą zajęcia, szkolenia, poradnictwo dedykowane dla</p>

	<p>osób starszych o ograniczonym stopniu poruszania się, koncerty, spektakle i inne wydarzenia kulturalne, gospodarcze i społeczne – integrujące lokalną społeczność .</p> <p><u>Zakres rzeczowy:</u> Przedmiotowe przedsięwzięcie przewiduje inwestycję w zakresie przebudowy wraz z termomodernizacją i wyposażenia istniejącego budynku Biblioteki Kultury w Łłowej, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Roboty budowlane i instalacyjne, obejmujące min.: <ul style="list-style-type: none"> <li>- kompleksowe docieplenie budynku (elewacja, stropy i dach);</li> <li>- wymianę stolarki okiennej i drzwiowej;</li> <li>- przebudowa układu funkcjonalnego – dostosowanie do nowych funkcjonalności;</li> <li>- wykonanie izolacji akustycznej wewnętrznej i zewnętrznej;</li> <li>- usunięcie barier architektonicznych wewnątrz i na zewnątrz budynku z zastosowaniem rozwiązań dla osób ze szczególnymi potrzebami.</li> </ul> </li> <li>• Wyposażenie - wytworzenie treści do wykorzystania w TIK, koszt urządzeń i oprogramowania do samodzielnego wytwarzania treści, urządzenia służące TIK (video-spotkania).</li> <li>• Wyposażenie - w sprzęt niezbędny do prawidłowej realizacji zadania (np. wystawienniczy, techniczny, multimedialny).</li> </ul> <p>Niniejsze zadanie jest niezbędne do realizacji, celem właściwej i planowej organizacji działań rewitalizacyjnych, obejmuje teren, który jest bardzo istotny z punktu widzenia planów rewitalizacyjnych i niwelowania problemów społecznych.</p>
<p>Spójność z celami i kierunkami działań GPR</p>	<p>Wykorzystanie potencjału obiektów i przestrzeni na rzecz poprawy sytuacji miasta, przy zrównoważonym wykorzystaniu zasobów środowiska</p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p><u>Wskaźniki produktu:</u> Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu realizacji każdej z inwestycji, na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem – 1 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym końcowy protokół odbioru robót).</li> </ul> <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u> Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu, na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante (przed rozpoczęciem inwestycji), a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Liczba osób korzystających z obiektów zasobów kultury objętych wsparciem - 2 470 (źródło informacji: Listy obecności, dokumentacja zdjęciowa, sprawozdanie z działalności gminnych instytucji kultury);</li> <li>- Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne – 1 870 os. (źródło informacji: Listy obecności, dokumentacja zdjęciowa, sprawozdanie z działalności gminnych instytucji kultury).</li> </ul>
<p>Opis działań zapewniających</p>	<p>W ramach Przebudowy budynku Biblioteki Kultury w Łłowej zostanie zwiększona dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie:</p>

dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	a) zapewnienia wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków, b) instalacji urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń, c) zapewnienia informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy, d) zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego, e) zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób.
Czas realizacji	2025-2026
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	8 000 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS pochodzące z innych źródeł

## 8.2. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Listę przedsięwzięć podstawowych uzupełnia realizacja przedsięwzięć miękkich, które muszą być podejmowane na obszarze rewitalizacji oraz komplementarne do podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Główna idea tych projektów powinna wpisywać się w cele oraz kierunki działań całego Gminnego Programu Rewitalizacji. Przedsięwzięcia te przyczynią się do podniesienia jakości i komfortu życia lokalnej społeczności, poprawy integracji i aktywności mieszkańców, a także do zwiększenia korzyści o charakterze gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym oraz technicznym. Beneficjentami tych działań powinni być wszyscy mieszkańcy gminy, a przede wszystkim osoby zagrożone marginalizacją (takie jak osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością, ubogie, bezrobotne) oraz organizacje pozarządowe z obszaru rewitalizacji.

W tabeli poniżej przedstawiono proponowany katalog działań uzupełniających. Katalog ten nie jest zamknięty, a interesariusze rewitalizacji mogą proponować swoje działania, pod warunkiem powiązania ich z celami i kierunkami działań GPR. Należy zauważyć, że na etapie sporządzania GPR nie są znane zakresy rzeczowe oraz ramy finansowe tych działań.

Tabela 19 Zestawienie pozycji projektowych zebranych w otwartym naborze projektów do GPR

Cel rewitalizacji	Proponowane działania uzupełniające	Kierunek działania
<u>Cel strategiczny rewitalizacji 1.</u>	<ul style="list-style-type: none"> <li>działania na rzecz integracji osób, rodzin, grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym z zastosowaniem aktywnej integracji,</li> <li>integracja i aktywizacja mieszkańców oraz zwiększenie ich partycypacji w życiu publicznym,</li> </ul>	1.1 Stworzenie oferty integrującej różne grupy społeczne, w tym grupy zagrożone marginalizacją (osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością, ubogie, bezrobotne)

Cel rewitalizacji	Proponowane działania uzupełniające	Kierunek działania
<p>Włączenie społeczne w wyniku świadczenia wysokiej jakości usług publicznych na rzecz lokalnej społeczności</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wzmacnianie kapitału społecznego poprzez inicjatywy rozwijające potencjał lokalnych społeczności, organizacja wydarzeń aktywizujących mieszkańców, promocja lokalnego dziedzictwa kulturowego,</li> <li>akcje społeczne promujące włączenie społeczne,</li> </ul>	<p>1.2 Aktywizacja i włączenie społeczne poprzez działania kulturalne i rekreacyjne</p>
	<ul style="list-style-type: none"> <li>akcje edukacyjne we współpracy z instytucjami oświaty i kultury kształtujące podstawy kompetencji cyfrowych,</li> </ul>	<p>1.3 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez podnoszenie kompetencji cyfrowych</p>
<p><u>Cel strategiczny rewitalizacji 2.</u></p> <p>Wykorzystanie potencjału obiektów i przestrzeni na rzecz poprawy sytuacji miasta, przy zrównoważonym wykorzystaniu zasobów środowiska</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>działania zmierzające do niwelowania barier dla osób o szczególnych potrzebach,</li> <li>modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej, likwidacja niskiej emisji poprzez wymianę lub modernizację indywidualnych źródeł ciepła oraz budowa instalacji OZE, w modernizowanych energetycznie budynkach, montaż punktów pomiarowych dotyczących jakości powietrza</li> </ul>	<p>2.1 Modernizacja istniejących obiektów użyteczności publicznej</p>
	<ul style="list-style-type: none"> <li>budowa lub przebudowa niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej (np. wiaty, parki, place zabaw, skwery, oświetlenie, boiska),</li> <li>działania na rzecz zachowania elementów lokalnego dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego, w tym przebudowa niekomercyjnej infrastruktury społeczno-kulturalnej,</li> </ul>	<p>2.2 Zagospodarowanie i uporządkowanie zdegradowanych przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb rekreacyjnych i kulturalnych</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

## 9. Komplementarność i mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych

Komplementarność wskazuje na wzajemne powiązania pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami, a celami Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Iłowa na lata 2024-2030. Zapewnienie komplementarności jest istotnym elementem opracowywania niniejszego dokumentu, gdyż pozwala na skuteczną realizację procesu rewitalizacji oraz efektywności wydatkowania środków finansowych na zaplanowane działania. Komplementarność rozpatrywana jest w pięciu różnych aspektach, które opisano w kolejnych podrozdziałach.

### 9.1 Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna oparta jest na relacjach przestrzennych, a mianowicie na uwzględnieniu efektu synergii czyli ciągłości przestrzeni na powierzchni całej gminy. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i na tej podstawie określenie obszaru rewitalizacji oparte zostało o analizę wskaźnikową oraz konsultacje społeczne. Obszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię 0,7 km<sup>2</sup> (co stanowi 0,7% powierzchni gminy) i jest zamieszkiwany przez 1181 osoby (co stanowi 18% ludności gminy). Przedsięwzięcia rewitalizacyjne skoncentrowane są na obszarze rewitalizacji, ale w ramach zachowania komplementarności ich efekty będą oddziaływać na całą przestrzeń gminy. Wiele z zaplanowanych działań dotyczy miejsc lub obiektów użyteczności publicznej, z których korzystać będą mogli nie tylko mieszkańcy obszaru rewitalizacji, ale także całej gminy jak i przejezdnych czy turystów. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostaną przeprowadzone w taki sposób, aby zniwelować możliwość wystąpienia niepożądanych efektów jak segregacja społeczna czy wykluczenie społeczne. Ponadto celem podjętych działań będzie zniwelowanie zjawisk kryzysowych oraz niedopuszczenie do przenoszenia się ich na inne obszary gminy.

### 9.2 Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa polega na zaplanowaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych w taki sposób, aby były odpowiedzią na konkretne zdiagnozowane problemy obszaru i jego lokalnej społeczności. Ważne jest także, aby wpisywały się w zaplanowane kierunki działań odpowiadające celom strategicznym czy głównemu celowi Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Iłowa na lata 2024-2030. Projekty rewitalizacyjne powinny dopełniać się w sferach tematycznych, a więc wszystkie działania o charakterze inwestycyjnym uzupełniają wybrane działania społeczne. Dopełnianie się przedsięwzięć rewitalizacyjnych z jednoczesnym powiązaniem ich z celami rewitalizacji, zapobiega zjawisku fragmentaryzacji, zapewniając kompleksowe oddziaływanie na obszar rewitalizacji. Projekty inwestycyjne skupiają się na porządkowaniu przestrzeni publicznych i zwiększaniu ładunku przestrzennego, a co za tym idzie poprawią jakość życia mieszkańców. Ich realizacja pozwala na zaplanowanie projektów miękkich (społecznych), które skupiają się na kulturze, integracji, czy

aktywizacji mieszkańców. Dla przykładu: projekt przestrzenno-funkcjonalny polegający na przebudowie budynku Biblioteki, wpłynie pozytywnie na rozwiązywanie problemów sferze społecznej. Mianowicie dzięki poprawie infrastruktury kulturalnej zaistnieją elementy o silnym impulsie integracyjnym, co może wpłynąć na wzrost aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców.

### 9.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza współdziałanie różnych instytucji w ramach systemu zarządzania programem rewitalizacji, ale również wzajemne uzupełnianie się oraz spójność w zakresie wdrażanych procedur. Określenie odpowiednich instrumentów zarządzania i wdrażania opisane zostało w kolejnych rozdziałach GPR (Rozdział 11. Opis struktury zarządzania).

Za realizację Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łowa na lata 2024-2030 odpowiedzialny jest Burmistrz Miasta Łowa wraz ze wsparciem Urzędu Miejskiego w Łowej. Wśród pracowników wybrany zostanie koordynator rewitalizacji, którego zadaniem będzie pełnienie nadzoru nad realizacją GPR i całego procesu rewitalizacji. Wskazanie koordynatora rewitalizacji uskuteczni zarządzanie programem oraz pozwoli na kontynuację i uzupełnienie działań podejmowanych w ramach realizacji polityk publicznych.

W ramach komplementarności proceduralno-instytucjonalnej zakłada się także współpracę z podmiotami podległymi samorządowi lokalnemu (jednostki organizacyjne i spółki gminne), instytucjami otoczenia społecznego i gospodarczego, organizacjami pozarządowymi oraz osobami fizycznymi. Ich zadaniem będzie konsultowanie oraz opiniowanie projektów i działań rewitalizacyjnych (w ramach prac Komitetu Rewitalizacji), a także uczestniczenie w realizacji poszczególnych przedsięwzięć (na zasadach zlecenia zadań publicznych wg procedury przewidzianej w ustawie działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawie – Prawo zamówień publicznych).

### 9.4 Komplementarność międzyokresowa

Na terenie gminy Łowa realizowano w ubiegłych latach Program Rewitalizacji na lata 2017-2023 (powołany uchwałą Nr 342/7/XLV/17 Rady Miejskiej w Łowej z dnia 21 grudnia 2017 r.<sup>12</sup>). Jednak biorąc pod uwagę zmiany przepisów oraz nową szansę na kontynuowanie procesu rewitalizacji w gminie Łowa podjęto decyzję o ponownym przygotowaniu programu rewitalizacji w oparciu o nowo dostępne środki zewnętrzne. Poniżej przedstawiono porównanie Programów Rewitalizacji Gminy Łowa.

---

<sup>12</sup> W dniu 30.04.2021 r. uchwalono zmiany Uchwałą NR 233/8/XXX/21 Rady Miejskiej w Łowej zmieniającą uchwałą Nr 342/7/XLV/17 w sprawie uchwalenia Programu Rewitalizacji Gminy Łowa na lata 2017-2023.

**Program Rewitalizacji  
Gminy Łłowa na lata  
2017-2023**



**Gminny Program  
Rewitalizacji  
Gminy Łłowa na lata  
2024-2030**

Głównym celem Programu Rewitalizacji było „Poprawa jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych w gminie Łłowa oraz kompleksowe przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych społecznie, infrastrukturalnie, gospodarczo, przestrzennie i środowiskowo obszarów gminy”. W poniższej tabeli zestawiono główne cele Programu Rewitalizacji na lata 2017-2023 z celami strategicznymi Gminnego Programu Rewitalizacji na lata 2024-2030. Oba dokumenty wykazują daleko idącą zbieżność w tym zakresie:

Tabela 20 Komplementarność celów PR na lata 2017-2023 oraz GPR na lata 2024-2030

Główne cele PR Gminy Łłowa na lata 2017-2023	Cele GPR Gminy Łłowa na lata 2024-2030
1. Rozwój kapitału społecznego oraz redukcja negatywnych zjawisk społecznych na obszarach zdegradowanych	1. Włączenie społeczne w wyniku świadczenia wysokiej jakości usług publicznych na rzecz lokalnej społeczności.
2. Rozwój gospodarczy poprzez wykorzystanie potencjału turystycznego i kulturowego obszarów zdegradowanych	2. Wykorzystanie potencjału obiektów i przestrzeni na rzecz poprawy sytuacji miasta, przy zrównoważonym wykorzystaniu zasobów środowiska.
3. Zwiększenie zatrudnienia i rozwój przedsiębiorczości na obszarach zdegradowanych	1. Włączenie społeczne w wyniku świadczenia wysokiej jakości usług publicznych na rzecz lokalnej społeczności.

Źródło: opracowanie własne

Należy zwrócić uwagę, że przyjmowanie programów rewitalizacji jest ściśle powiązane z okresami programowania funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. To właśnie środki finansowe pochodzące z UE, mogą w dużym stopniu przyczynić się do powodzenia projektów rewitalizacyjnych. W poniższej tabeli zestawiono projekty inwestycyjne, zrealizowanych ze środków zewnętrznych w perspektywie lat 2014-2020 na terenie gminy Łłowa:

Tabela 21 Projekty zrealizowane w latach 2014-2020

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Wartość projektu	Cel projektu
1.	Poprawa infrastruktury edukacji przedszkolnej w Gminie Łłowa	5 093 097,60 zł	Projekt polegał na poprawie standardu edukacji przedszkolnej w Gminie Łłowa poprzez budowę nowego budynku w miejsce starego Przedszkola Miejskiego w Łłowej (rozbiórka starego obiektu i stawianie od nowa konstrukcji nowego budynku). W ramach projektu przewidziano zakup wyposażenia sal przedszkolnych oraz realizację prac związanych z zagospodarowaniem terenu wraz z ogrodzeniem i oświetleniem, w tym wyposażeniem terenu w urządzenie placu zabaw. W wyniku inwestycji

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Wartość projektu	Cel projektu
			powstał budynek o powierzchni 850-900 m kw., w czym zawiera się powierzchnia komunikacyjna oraz powierzchnia pomieszczeń sanitarno-higienicznych i technicznych, związanych z techniczną obsługą funkcjonowania obiektu – w zakresie spełniającym wymagania przepisów. W przedszkolu znajduje się 171 miejsc (7 oddziałów).
2.	Rozbudowa Szkoły Podstawowej im. Lotników Alianckich w Łłowej	3 716 088,90 zł	Przedmiotem projektu była rozbudowa SP w Łłowej. Budynek powiększono o 6 sal dydaktycznych, w tym pracownie: matematyczna, TIK i przyrodnicza (3 pracownie) i trzy sale dydaktyczne.
3.	Przebudowa Miejskiej Biblioteki Publicznej w Łłowej wraz z utworzeniem sali multimedialnej – wiedza i magia	1 889 676,09 zł	Przedmiotem projektu było przedsięwzięcie dotyczące modernizacji, rozbudowy i przebudowy Miejskiej Biblioteki Publicznej, w tym dostosowanie obiektu do prowadzenia działalności kulturalnej i turystycznej. Projekt był realizowany na terenie Gminy Łłowa. Realizacja projektu umożliwiła rewitalizację zdegradowanej przestrzeni, w tym budynku Biblioteki, co wpłynęło na poprawę jakości infrastruktury kulturalnej na terenie Gminy Łłowa. Głównym celem projektu było zwiększenie liczby osób, korzystających z dóbr dziedzictwa kulturalnego w instytucjach kultury Gminy Łłowa
4.	Usługi opiekuńcze w Gminie Łłowa	747 937,25 zł	Projekt skierowany do 47 osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społ., zamieszkałych w woj. lubuskim w gminie Łłowa. Celem projektu było zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych dla 47 os potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, poprzez m.in. stworzenie 39 nowych miejsc świadczenia usług opiekuńczych oraz zwiększenie kompetencji 10 opiekunów fakt. z zakresie opieki nad podopiecznymi w okr. 01.01.2022-30.04.2023.
5.	Termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej w Jankowej Żagańskiej.	1 493 684,99 zł	Przedmiotem projektu jest głęboka termomodernizacja świetlicy wiejskiej w Jankowej Żagańskiej. Głównym celem projektu była poprawa efektywności energetycznej w sektorze budynków użyteczności publicznej na obszarze G. Łłowa poprzez optymalizację gospodarki energetycznej w budynkach publicznych w m. Jankowa Żagańska.
6.	Aktywni mieszkańcy w Gminie Łłowa	549 260,39 zł	Celem głównym projektu było dokonanie postępu w procesie aktywizacji społeczno- zatrud. wśród 55os, bezrobotnych i biernych zawodowo (os. biernie: min 40% GD), zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (wg def. „Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa...”), zam. Gminę Łłowa poprzez udział ww. w okresie realizacji proj. od 01.01.2022 do 31.12.2022 w kompleksowym wsparciu proj.
7.	Termomodernizacja budynku socjalno-administracyjnego na stadionie miejskim w Łłowej	758 030,00 zł	Przedmiotem projektu była głęboka termomodernizacja budynku użyteczności publicznej-Budynek socjalno-administracyjny na Stadionie Miejskim w Łłowej. Głównym celem projektu była poprawa efektywności energetycznej w sektorze budynków użyteczności publicznej na obszarze Gminy



Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Wartość projektu	Cel projektu
			Łłowa poprzez optymalizację gospodarki energetycznej w budynku socjalno-administracyjnym na stadionie miejskim w Łłowej.
8.	Rozwój elektronicznych usług dla ludności - tworzenie i wdrożenie interaktywnych usług administracji elektronicznej w Gminie Łłowa	448 950,00 zł	Przedmiotem projektu było stworzenie zintegrowanej platformy komunikacji z mieszkańcami i interesantami Gminy Łłowa, która powstała w oparciu o zintegrowany system informatyczny zawierający rozwiązania w takich obszarach jak podatki lokalne, gospodarka odpadami, informowanie mieszkańców i turystów o ważnych wydarzeniach i przekazywanie informacji publicznych. W ramach projektu miała również miejsce dostawa sprzętu komputerowego ICT. Głównym celem projektu było ułatwienie dostępu obywatelom, osobom niepełnosprawnym, przedsiębiorcom i instytucjom do nowoczesnej elektronicznej administracji szczebla samorządowego w Gminie Łłowa, umożliwiającej dwustronną interakcję w środowisku cyfrowym.
9.	Upowszechnienie edukacji przedszkolnej w Gminie Łłowa	260 120,75 zł	Projekt zwiększał dostęp do wychowania przedszkolnego dla 11 dzieci z Gminy Łłowa w nowo utworzonym oddziale w Przedszkolu Miejskim w Łłowej im. „Akademia małych zuchów” oraz upowszechniał wysoką jakość wychowania przedszkolnego wśród 146 dzieci uczęszczających do istniejącego OWP.
10.	Dobry kierunek zmian. Nowa organizacja pracy w Ośrodku Pomocy Społecznej w Łłowej	221 724,15 zł	Projekt zgodnie z SzOOP PO WER skierowany był do OPS w Łłowej będącego jednostką organizacyjną pomocy społecznej Gminy Łłowa. Celem głównym projektu było wdrożenie nowego systemu organizacyjnego zgodnego z art. 110a ustawy o pomocy społecznej i wykorzystanie rozwiązań modelowych polegających na oddzieleniu procedury administracyjnej przyznawania świadczeń pomocy społecznej od pracy socjalnej oraz usług, w oparciu o „Zasady wdrażania usprawnień organizacyjnych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej” oraz Modele realizacji usług o określonym stand. w gminie.
Suma (ogólna wartość projektów)			<b>15 178 570,12 zł(całkowita wartość projektów)</b>

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://mapadotacji.gov.pl/> [Dostęp: 22.01.2024 r.]

## 9.5 Komplementarność źródeł finansowania

Finansowanie przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji odbywać się będzie z różnych źródeł, w tym ze źródeł krajowych i Europejskich. Podczas planowania przedsięwzięć wzięto pod uwagę zasadę dodatkowości przy wykorzystaniu środków z funduszy strukturalnych oraz programów krajowych. Zasadniczo zakłada się, aby głównym źródłem finansowania były środki Unii Europejskiej w ramach Funduszy dla Lubuskiego. Poniżej przedstawiono wybrane propozycje finansowania wraz z charakterystyką.

## Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027

Wspierają inwestycje poprawiające jakość życia mieszkańców, ale także takie jak projekty infrastrukturalne, biznesowe, naukowe, zdrowotne, społeczno-edukacyjne i rozwijające lubuski rynek pracy. W obszarach wsparcia znalazły się: lubuska gospodarka, zielony rozwój Lubuskiego, rozwój mobilności miejskiej, dostępność komunikacyjna, infrastruktura społeczna, wsparcie obywateli, oraz rozwój lokalny.

<b>Priorytet 8. Fundusze Europejskie dla lokalnego lubuskiego</b>
Cel szczegółowy 8.1 Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
<p>Rewitalizacja obszarów miejskich. Projekty mogą obejmować m.in. inwestycje dotyczące infrastruktury technicznej i komunalnej, uporządkowania przestrzeni publicznej, systemów poprawy bezpieczeństwa publicznego, dostosowania obiektów i przestrzeni do potrzeb mieszkańców. Projekty powinny być powiązane z interwencją EFS+ lub finansowaną z innych źródeł, a skierowaną na ograniczanie negatywnych zjawisk społecznych zdiagnozowanych na poziomie strategii terytorialnej (GPR). Projekty infrastrukturalne w obszarze rewitalizacji nie mogą stanowić oderwanych inwestycji, ale muszą wynikać z szerokiej koncepcji przeciwdziałania i ograniczania zjawisk kryzysowych.</p> <p>Preferencją zostaną objęte przedsięwzięcia w zakresie dostosowania istniejącej infrastruktury, natomiast inwestycje w nową infrastrukturę będą wspierane w wyjątkowych i należycie uzasadnionych przypadkach z uwzględnieniem zintegrowanego podejścia.</p> <p>W ramach CS nie będą wspierane inwestycje w elementy infrastruktury drogowej (w tym w parkingi), chyba że stanowią one nieodłączny element większego projektu (nie są one dominującym elementem tego projektu), a ich koszt nieprzekracza 15% kosztów kwalifikowalnych operacji. W miastach projekty te nie mogą obejmować budowy nowych dróg lub parkingów oraz w odniesieniu do istniejących - zwiększenia ich pojemności lub przepustowości, ani nie mogą w żaden inny sposób przyczyniać się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego. Bez wskazanego wyżej ograniczenia możliwe będzie wsparcie budowy nowych dróg rowerowych, ciągów pieszych lub pieszo-rowerowych realizowane jako element projektu rewitalizacyjnego na obszarach miejskich. W projektach rewitalizacyjnych należy dążyć do zachowania i rozwoju zielonej infrastruktury, zwłaszcza ochrony drzew, w całym cyklu projektowym, w tym poprzez stosowanie standardów ochrony zieleni. Mając na uwadze potrzebę adaptacji obszarów miejskich do zmiany klimatu, należy</p>

## Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS)

Wspierają rozwój gospodarki niskoemisyjnej, ochronę środowiska oraz przeciwdziałanie i adaptację do zmian klimatu. Program zakłada także wsparcie inwestycji związanych z poprawą jakości infrastruktury drogowej, poprawą wydolności ochrony zdrowia, a także wykorzystaniem potencjału tkwiącego w dziedzictwie kulturowym. Głównym celem FEnIKS jest zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy kraju.

<b>Priorytet I. Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności</b>
2.1 Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych
Poprawa efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych, wspieranie

zrównoważonej gospodarki wodnej i gospodarki o obiegu zamkniętym, wspieranie przystosowania do zmian klimatu, a także wzmacnianie ochrony przyrody i zielonej infrastruktury

#### **Priorytet VII. Kultura**

4.6 Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych

Planowana interwencja obejmuje rozwój infrastruktury kultury oraz ochronę dziedzictwa kulturowego w celu wzmocnienia ich potencjału w zakresie oddziaływania na rozwój gospodarczy i włączenie społeczne. Efektem planowanych działań będzie wzrost udziału społeczeństwa w życiu kulturalnym oraz podniesienie atrakcyjności turystycznej regionów. Wsparcie ukierunkowane zostanie po pierwsze na tworzenie odpowiednich warunków infrastrukturalnych stymulujących do aktywnego uczestnictwa w kulturze i w życiu społecznym, w tym eliminację barier w dostępie do kultury dla grup z różnych przyczyn wykluczonych.

#### **Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS).**

Wspierają: poprawę sytuacji na rynku pracy, zwiększenie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnienie opieki nad dziećmi, podnoszenie jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integrację społeczną, rozwój usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia.

#### **Priorytet I. Lepsze polityki dla rozwoju społecznego**

Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących na rynku pracy, wspieranie niedyskryminacji, dostosowywanie uczestników rynku pracy do zmian, poprawa włączenia społecznego i integracji społeczno-gospodarczej.

Wspieranie dostępu do przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

#### **Priorytet III. Równe szanse dla osób z niepełnosprawnościami**

Wspieranie aktywnego włączenia społecznego, promowanie równości szans i niedyskryminacji.

#### **Priorytet VI. Innowacje społeczne**

Opracowywanie, testowanie, upowszechnianie i podejmowanie działań w zakresie włączenia wybranych nowych rozwiązań do polityki lub praktyki.

Inne możliwe formy dofinansowania:

- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy;
- Środki własne gminy;
- Środki z budżetu państwa;
- Środki budżetów samorządów;
- Środki prywatne;
- Inne środki publiczne.

## 9.6 Podsumowanie komplementarności

Podsumowanie komplementarności w obrębie GPR odzwierciedla załączona poniżej matryca obrazująca powiązania na poziomie przedsięwzięć, celów i kierunków działań. Związane jest to z potraktowaniem procesu rewitalizacji jako narzędzia osiągnięcia konkretnych i mierzalnych celów.

Tabela 22 Podsumowanie komplementarności

Cele strategiczne		1. Włączenie społeczne w wyniku świadczenia wysokiej jakości usług publicznych na rzecz lokalnej społeczności.			2. Wykorzystanie potencjału obiektów i przestrzeni na rzecz poprawy sytuacji miasta, przy zrównoważonym wykorzystaniu zasobów środowiska.	
Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	1.1 Stworzenie oferty integrującej różne grupy społeczne, w tym grupy zagrożone marginalizacją (osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością, ubogie, bezrobotne)	1.2 Aktywizacja i włączenie społeczne poprzez działania kulturalne i rekreacyjne	1.3 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez podnoszenie kompetencji cyfrowych	2.1 Modernizacja istniejących obiektów użyteczności publicznej	2.2 Zagospodarowanie i uporządkowanie zdegradowanych przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb rekreacyjnych i kulturalnych
1.	Modernizacja budynków użyteczności publicznej: Urzędu Miejskiego, Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej oraz Ośrodka Pomocy Społecznej	✓			✓	
2.	Rewitalizacja parku wokół Dobrego Miejsca	✓	✓			✓
3.	Przebudowa budynku Biblioteki Kultury przy ul. Żagańskiej 11 w Iłowej na potrzeby kulturalne	✓	✓	✓	✓	✓

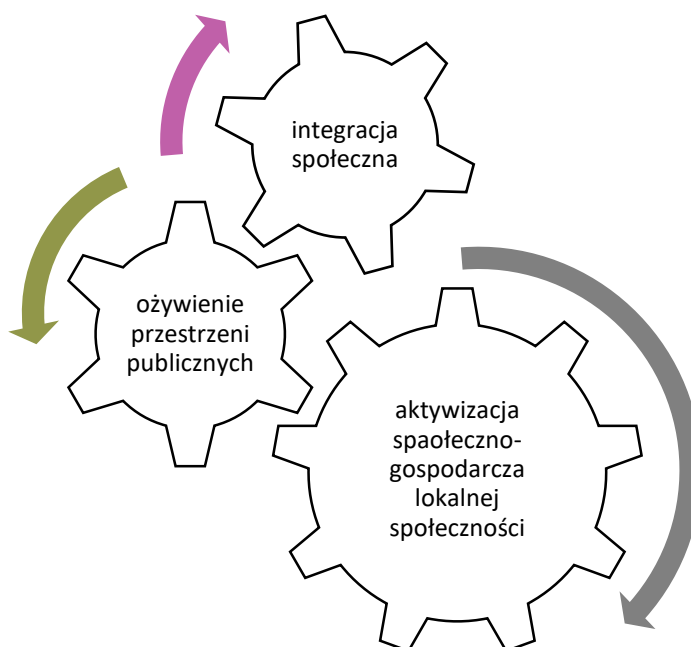
Źródło: opracowanie własne

## 9.7 Mechanizmy integracji

Mechanizmy integracji polegają na integrowaniu działań zaplanowanych w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Łłowa na lata 2024-2030. Natomiast integrowanie polega na połączeniu m.in. działań koncepcyjnych, organizacyjnych i finansowych. Mechanizmy są więc ważnym elementem procesu rewitalizacji ze względu na osiągnięcie zamierzonych celów i stanowią uzupełnienie komplementarności.

Głównym źródłem zbudowania trzech autonomicznych poziomów integracji przedsięwzięć jest założenie, że każde z działań zwiększa swój własny potencjał czerpiąc z innych i zarazem zwiększa ich potencjał oddziałując na nie. Tym samym mechanizmy integracji wzmacniają sprzężenie zwrotne pomiędzy planowanymi przedsięwzięciami.

*Rysunek 1 Schemat integrowania działań rewitalizacyjnych*



*Źródło: opracowanie własne*

Mechanizmy integracji zaplanowane w GPR będą stanowić następujące czynniki:

1. Integracja na poziomie celów – mechanizm integracji w tym obszarze został wdrożony na poziomie opracowania dokumentu i będzie kontynuowany w okresie jego wdrażania. Etap opracowania dokumentu uwzględnił będzie takie mechanizmy jak:
  - a. konsultacje wytyczonego obszaru zdegradowanego i wyznaczonego na jego podstawie obszaru rewitalizacji – etap ten rozpoczął mechanizm integracji poprzez uruchomienie procesu udziału mieszkańców i organizacji pozarządowych w tworzeniu GPR,

b. nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych do GPR – otwarty nabór przedsięwzięć przełożył się na stworzenie pola do weryfikacji przedsięwzięć z punktu widzenia ich oddziaływania na podobszary rewitalizacji i zaplanowania kompleksowej i zintegrowanej interwencji.

Na etapie wdrażania mechanizmem integracji na poziomie celów będzie proces monitoringu – weryfikacji osiągniętych celów i formułowania zaleceń określających dalsze kroki wdrażania GPR.

2. Integracja na poziomie partycypacji społecznej w zarządzaniu wdrażaniem GPR – mechanizm ten będzie realizowany poprzez:

- a. powołanie Komitetu Rewitalizacji – podstawową funkcją Komitetu będzie ocenianie postępu wdrażania GPR z punktu widzenia integracji i komplementarności podejmowanych działań przez podmioty zaangażowane w proces rewitalizacji,
- b. współpracę ze środowiskiem seniorów oraz młodzieży w zakresie działań rewitalizacyjnych podejmowanych dla osób starszych, młodzieży i dzieci,
- c. współpracę z przedstawicielami organizacji pozarządowych,
- d. regularne spotkania z interesariuszami,
- e. dodatkowym narzędziem integracji jest kontrola społeczna procesu realizowana dzięki publikacji i opiniowaniu sprawozdań z monitoringu GPR.

3. Integracja na poziomie zarządzania wdrażaniem – mechanizm związany z ciągłą oceną postępu wdrażania GPR, realizowany poprzez: monitoring i ewaluację<sup>13</sup>.

Na poziomie mechanizmów integracji zostaną one wykorzystane dla prowadzenia procesu zarządzania, zgodnie z zaplanowanymi celami, jednocześnie odnosząc się do mierzalnych wskaźników, co pozwoli na pomiar realizacji celów, a tym samym ocenę integracji GPR

## 9.8 Dostępność

Niniejszy podrozdział opisuje komplementarność w zakresie ustawy o dostępności z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami<sup>14</sup>. Osoba ze szczególnymi potrzebami to „osoba, które ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami”<sup>15</sup>.

Ustawa o dostępności wyznacza istotne reguły dotyczące udogodnień dla osób ze szczególnymi potrzebami, które muszą zostać zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji. W związku z tym,

---

<sup>13</sup> Monitoring oraz ewaluacja GPR zostały opisane w rozdziale 12. System monitoringu

<sup>14</sup> t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2240.

<sup>15</sup> Zgodnie z Art. 2. pkt. 4) ww. ustawy.

wszystkie zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały zanalizowane pod kątem zapewnienia dostępności architektonicznej, cyfrowej lub informacyjno–komunikacyjnej jak podano poniżej:

**1. W zakresie dostępności architektonicznej:**

- a) zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków,
- b) instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych,
- c) zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy,
- d) zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego, o którym mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.
- e) zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób<sup>16</sup>.

**2. W zakresie dostępności cyfrowej** — zastosowane wymagania określone w Ustawie o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych<sup>17</sup>.

**3. W zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej:**

- a) obsługę z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się, o których mowa w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się, lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje,
- b) instalację urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, w szczególności pętli indukcyjnych, systemów FM lub urządzeń opartych o inne technologie, których celem jest wspomaganie słyszenia,
- c) zapewnienie na stronie internetowej danego podmiotu informacji o zakresie jego działalności – w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania,
- d) zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku<sup>18</sup>.

Realizacja przedsięwzięć Gminnego programu Rewitalizacji będzie spełniała przynajmniej minimalne wymagania, mające na celu zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Dzięki

---

<sup>16</sup> Zgodnie z Art. 6. pkt. 1) ww. ustawy (t.j. Dz. U. z 2022 poz. 2240).

<sup>17</sup> Zgodnie z Art. 6. pkt. 2) Tamże.

<sup>18</sup> Zgodnie z Art. 6. pkt. 3) Tamże.

zastosowaniu wymienionych działań, poprawią się warunki funkcjonowania obywateli ze szczególnymi potrzebami, którzy są narażeni na marginalizację lub dyskryminację m.in. ze względu na niepełnosprawność lub obniżony poziom sprawności z powodu wieku czy choroby.



## 10. Indykatywne ramy finansowe

Omówiona w poprzednim rozdziale komplementarność dotyczy również źródeł finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Jest ona realizowana poprzez dywersyfikację, a więc korzystanie z więcej niż jednego źródła finansowania, co przynosi dodatkowe korzyści oraz zapewnia bardziej efektywną realizację działań. Największe znaczenie spośród źródeł finansowania mają środki własne budżetu gminy, środki budżetu państwa, fundusze europejskie oraz inne środki krajowe i zagraniczne. Szczegółowe zestawienie ram finansowych dla poszczególnych przedsięwzięć znajduje się w poniższej tabeli.

Tabela 23 Indykatywne ramy finansowe

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Termin realizacji	Potencjalne źródła finansowania	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia
1.	Modernizacja budynków użyteczności publicznej: Urzędu Miejskiego, Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej oraz Ośrodka Pomocy Społecznej	Urząd Miejski, ul. Żeromskiego 27, 68-120 Iłowa ZGKiM, ul. Żeromskiego 25, 68-120 Iłowa OPS, ul. Kolejowa 7, Iłowa	2024 - 2026	fundusze UE: EFRR, EFS, FS inne źródła	9 000 000,00 zł
2.	Rewitalizacja parku wokół Dobrego Miejsca	Iłowa. Ul. Kolejowa 11, Działka nr 706/5	2025 - 2027	fundusze UE: EFRR, EFS, FS inne źródła	8 000 000,00 zł
3.	Przebudowa budynku Biblioteki Kultury przy ul. Żagańskiej 11 w Iłowej na potrzeby kulturalne	Biblioteka Kultury w Iłowej, ul. Żagańska 11, 68-120 Iłowa	2025 - 2026	fundusze UE: EFRR, EFS, FS inne źródła	8 000 000,00 zł
SUMA					25 000 000,00 zł

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie prowadzonych szacunków ogólny koszt realizacji wszystkich zadań wynosi 25 000 000,00 zł. Należy jednak zwrócić uwagę, że projekty zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji mogą być realizowane przez podmioty z sektora publicznego, prywatnego oraz pozarządowego. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne niezwłocznie po uchwaleniu GPR zostaną uwzględnione w wieloletniej prognozie finansowej a poszczególne projekty będą realizowane zgodnie z wieloletnią prognozą finansową w połączeniu z poszczególnymi budżetami rocznymi.

## 11. Opis struktury zarzadzania

Prowadzenie procesu rewitalizacji – wraz z jego przygotowaniem, koordynowaniem oraz tworzeniem warunków do jego przeprowadzenia – nalezy do zadań własnych gminy zgodnie z art. 3 ust. 1 Ustawy o rewitalizacji. Z tego wzgledu głównymi stronami realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łłowa na lata 2024-2030 będą: Burmistrz Łłowej (wraz z Urzędem Miejskim i innymi jednostkami organizacyjnymi czy spółkami gminnymi); Rada Miejska w łłowej oraz Komitet Rewitalizacji. Na poniższym schemacie przedstawiono strukturę organizacyjną ds. rewitalizacji w Gminie Łłowa. Przedstawione na nim podmioty będą odpowiedzialne również za wdrażanie i monitoring GPR.

Rysunek 2 Struktura organizacyjna ds. rewitalizacji w Gminie Łłowa



Źródło: opracowanie własne

Burmistrz Łłowej jest operatorem procesu rewitalizacji oraz ma ustawowe prawa do zarzadzania GPR, a także ustanawiania pozostałych elementów organizacyjnych struktury zarzadzania wdrożeniem programu. Zarzadzanie to będzie odbywać się w ramach istniejących struktur Urzędu Miejskiego w Łłowej, a zwłaszcza przy udziale Stanowiska do spraw Promocji i Rozwoju Gminy. Dzięki takiemu działaniu zarzadzanie programem nie wygeneruje dodatkowych kosztów. Co więcej, wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji będą realizowane zgodnie z uchwaloną przez Radę Miejską w Łłowej Wieloletnią Prognozą Finansową<sup>19</sup> (WPF) oraz poszczególnymi budżetami rocznymi.

W celu sprawniejszego zarzadzania większymi zadaniami inwestycyjnymi Burmistrz Łłowej może powołać zespoły zadaniowe, w skład których będą wchodzić przedstawiciele poszczególnych komórek Urzędu Miejskiego w Łłowej, jednostek organizacyjnych i spółek gminnych, odpowiedzialnych za cząstkowe funkcje zarzadzania przedsięwzięciami. Oprócz tego w skład zespołów zadaniowych mogą

<sup>19</sup> Uchwała Nr 328/8/XLIV/22 Rady Miejskiej w Łłowej z dnia 31 maja 2022 r. w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Łłowa na lata 2022-2030.

wchodzić osoby reprezentujące istotnych dla rozwoju gminy partnerów społeczno gospodarczych, a także zaproszeni do współpracy eksperci i specjaliści. Ideą powołania ww. zespołów jest właściwe przygotowanie przedsięwzięcia od strony merytorycznej, prawnej i technicznej oraz sprawne zarządzanie jego realizacją: począwszy od zlecenia zamówienia lub od przygotowania specyfikacji istotnych warunków zamówienia, poprzez przeprowadzenie postępowania przetargowego, realizację, kontrolę i nadzór nad robotami, zarządzanie przepływem dofinansowania, sprawozdawczość i monitoring oraz ostateczne rozliczenie otrzymanej pomocy.

Należy zauważyć, że zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju<sup>20</sup>, podczas realizacji zadań GPR, ważną rolę w strukturze zarządzania oraz wdrażania przypisano partnerom projektowym. Na podstawie art. 28a tejże ustawy w celu wspólnej realizacji projektów, mogą zostać utworzone partnerstwa, przez podmioty wnoszące do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, realizujące wspólnie projekt (zwany projektem partnerskim), na warunkach określonych w porozumieniu lub umowie partnerskiej lub na podstawie odrębnych przepisów

Zgodnie z zapisami ustaw regulujących zasady działania jednostek samorządu terytorialnego do zadań Rady Miejskiej w Łłowej należy: uchwalanie GPR, podejmowanie uchwał dotyczących zmian lub aktualizacji GPR, zatwierdzanie środków finansowych przeznaczonych na przedsięwzięcia rewitalizacyjne w budżecie gminy a także uchwalenie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

Pozostałe gminne jednostki organizacyjne będą stanowić aparat pomocniczy, za pomocą którego Burmistrz Łłowej będzie wykonywać swoje zadania w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej i infrastruktury przestrzennej.

### Komitet Rewitalizacji

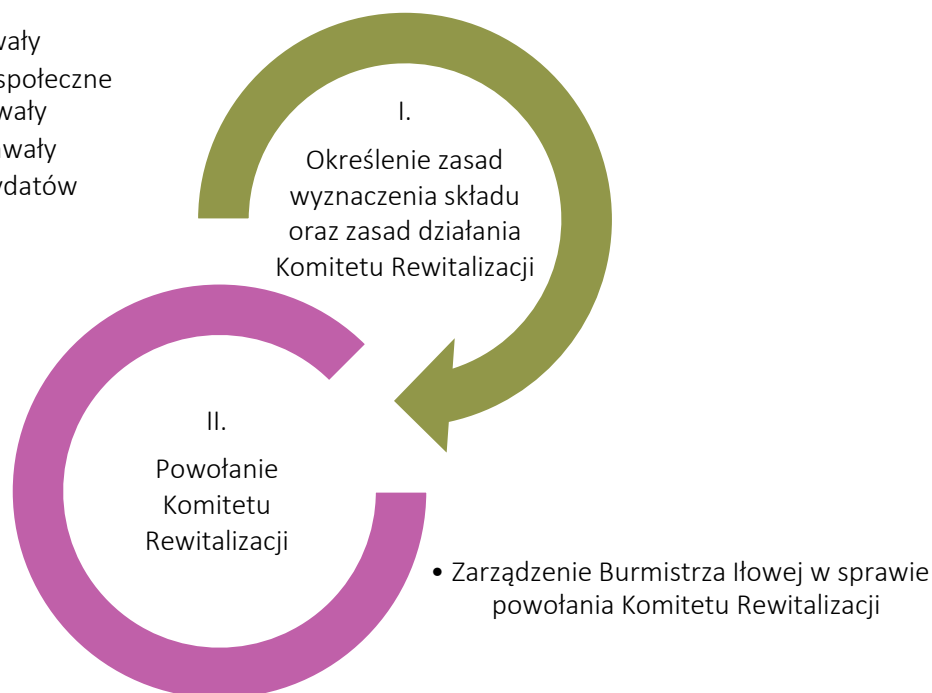
Główną rolą Komitetu Rewitalizacji jest pełnienie funkcji opiniodawczo-doradczej dla Burmistrza Łłowej w celu dbałości o prawidłową realizację Gminnego Programu Rewitalizacji. Oprócz tego do jego zadań należy prowadzenie dialogu pomiędzy interesariuszami procesu rewitalizacji a organami gminy oraz uczestniczenie w procesie ewaluacji. Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji zostały określone uchwałą Rady Miejskiej w Łłowej z dnia 25 stycznia 2024 r. W celu zapewnienia interesariuszom możliwości wyłonienia ich przedstawicieli, uchwała ta została poprzedzona procesem konsultacji społecznych, które odbyły się w dniach 15.12.2023-19.01.2024r. Niezwłocznie po podjęciu uchwały oraz zgodnie z przyjętą uchwałą, Burmistrz Łłowej ogłosi nabór na członków Komitetu Rewitalizacji, a następnie powoła w drodze zarządzenia Komitet Rewitalizacji.

---

<sup>20</sup> t.j. Dz. U. z 2023 poz. 225.

Rysunek 3 Schemat organizacji Komitetu Rewitalizacji

- Projekt uchwały
- Konsultacje społeczne projektu uchwały
- Podjęcie uchwały
- Nabór kandydatów



Źródło: opracowanie własne

Podsumowując – całościową realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łłowa na lata 2024-2030 zajmuje się urząd Miejski w Łłowej. Zakres kompetencji jednostek związanych z procesem rewitalizacji i wskazanych w niniejszym rozdziale – a w tym Stanowiska do spraw Promocji i Rozwoju Gminy – został przedstawiony w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Miejskiego w Łłowej<sup>21</sup>. Do zadań ww. stanowiska należy:

- 1) realizacja zadań na rzecz promocji gminy,
- 2) aplikowanie i rozliczanie projektów środków pomocowych dotyczących promocji gminy,
- 3) współpraca z instytucjami zewnętrznymi (Urząd Wojewódzki, Urząd Marszałkowski, Starostwo Powiatowe, inne) w zakresie wspólnych działań promocyjnych,
- 4) współdziałanie przy tworzeniu i rozpowszechnianiu materiałów promocyjnych, wydawnictw reklamowych,
- 5) bieżące informowanie mieszkańców o działaniach władz lokalnych przez administrowanie podmiotowej strony BIP, strony internetowej i mediów społecznościowych,
- 6) opracowanie i wdrażanie strategii rozwoju gminy lub innych planów rozwoju,
- 7) opracowywanie propozycji w zakresie zmian i aktualizacji zadań ujętych w ww. planach,
- 8) prowadzenie banku informacji o ofertach inwestycyjnych Gminy,
- 9) udzielanie informacji o programach wspierania przedsiębiorczości i programach pożyczkowych,

---

<sup>21</sup> Zarządzenie Nr 741.2023 Burmistrza Łłowej z dnia 14 grudnia 2023 r. (obowiązuje od 1 stycznia 2024 r).

- 10) prowadzenie doradztwa dotyczącego pozyskiwania krajowych i zagranicznych środków pomocowych,
- 11) przygotowywanie wniosków, prowadzenie dokumentacji i współpraca z agencjami, fundacjami, a także innymi instytucjami w celu pozyskiwania dodatkowych środków pozabudżetowych,
- 12) współpraca z przedsiębiorcami;
- 13) wykonywanie zadań z zakresu sportu i rekreacji:
  - a) współpraca z klubami sportowymi i stowarzyszeniami działającymi na terenie Gminy (w tym nadzór i kontrola zgodności wydatkowania przekazanych przez Gminę środków z zadaniami zawartymi w umowach i porozumieniach),
  - b) propagowanie, planowanie oraz koordynowanie wszystkich form kultury fizycznej, sportu kwalifikowanego, masowego jak również współdziałanie w rozwoju wychowania fizycznego dzieci i młodzieży w szkole,
  - c) koordynowanie, inicjowanie pomocy w organizowaniu masowych imprez sportowych oraz rozwijaniu różnorodnych form rekreacji,
  - d) współdziałanie z organami i stowarzyszeniami w zakresie wychowania fizycznego i zdrowotnego, rehabilitacji, turystyki i wypoczynku,
  - e) opracowywanie kalendarza imprez sportowych, turystycznych i rekreacyjnych,
- 14) prowadzenie całości spraw związanych ze współpracą Gminy z organizacjami pozarządowymi, w tym opracowywanie projektów rocznych planów współpracy.

## 12. System monitoringu

Systematyczne monitorowanie realizacji GPR umożliwia wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących.

### 12.1 Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR

Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR przeprowadzana jest w cyklach trzyletnich i obejmuje całość zaplanowanych przedsięwzięć. Podlega jej również ocena osiągnięcia wskaźników poszczególnych celów, która zakończy się raportem. Wskaźniki użyte do monitoringu celów, które przedstawia poniższa tabela, są zgodne ze wskaźnikami użytymi do delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Tabela 24 Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów GPR

Wskaźnik	Wartość wskaźnika dla gminy i OR		Źródło danych	Wartość docelowa wskaźnika
<b>Cel 1. Włączenie społeczne w wyniku świadczenia wysokiej jakości usług publicznych na rzecz lokalnej społeczności.</b>				
Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	1,9%	3,3%	Powiatowy Urząd Pracy w Żaganiu	spadek
Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	35,3	42,4	Komisariat Policji w Łłowej	spadek
Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców	75,2	116,5	Biblioteka Kultury w Łłowej	wzrost
<b>Cel 2. Wykorzystanie potencjału obiektów i przestrzeni na rzecz poprawy sytuacji miasta, przy zrównoważonym wykorzystaniu zasobów środowiska.</b>				
Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji	10%	60%	Urząd Gminy Łłowa	spadek
Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	5,9%	52,9%	Urząd Gminy Łłowa	spadek
Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	97,2%	59,5%	BDOT (Baza danych obiektów topograficznych)	wzrost

Źródło: opracowanie własne

Warunki, etapy oraz wymagane elementy przeprowadzenia oceny aktualności i stopnia realizacji zawarte zostały w ustawie o rewitalizacji, a zdefiniowane poniżej:

- Gminny program rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez Burmistrza Łłowej co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie.
- Ocena sporządzona przez Burmistrza podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie podmiotowej gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

- W przypadku stwierdzenia, że gminny program rewitalizacji wymaga zmiany, Burmistrz występuje do Rady Miejskiej z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku załącza się opinię, o której mowa w ust. 2.
- W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, Rada Miejska uchyla uchwałę w sprawie gminnego programu rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek Burmistrza.

## 12.2 Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie odbywało się w cyklach rocznych za pomocą przygotowanych kart projektów. Podmiot odpowiedzialny za realizację przedsięwzięcia rewitalizacyjnego (referat lub inny realizator) będzie zobligowany do wypełnienia karty projektu, zgodnie z załączonym wzorem:

Tabela 25 Wzór karty monitorowania przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

Nazwa projektu	
Cel ogólny realizacji projektu	
Krótki opis działań	
Realizator (wydział/referat/inne)	
Miejsce realizacji (adres)	
Monitorowane wskaźniki <sup>22</sup>	
Wydatkowane środki finansowe	
Zaawansowanie realizacji/przygotowania do realizacji	
Planowana data zakończenia (oddania do użytku/realizacji) projektu	
Data sporządzenia karty	

Źródło: opracowanie własne

Powyższy wzór może podlegać modyfikacjom w uzasadnionych przypadkach (jeśli np. realizowane zadanie tego wymaga lub jest bardziej skomplikowane). Sporządzone karty winny zostać przekazane do Stanowiska do spraw Promocji i Rozwoju Gminy, natomiast pracownik merytoryczny przedmiotowego stanowiska na podstawie zgromadzonych kart sporządzi raport z realizacji projektów GPR do 31 grudnia danego roku. Przedmiotowy raport zostanie przekazany Komitetowi Rewitalizacji i będzie stanowił źródło wiedzy o bieżących postępach w realizacji GPR.

<sup>22</sup> Zestawienie proponowanych wskaźników monitoringu poszczególnych przedsięwzięć przedstawiono w rozdziale 8, a wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów GPR powyżej w podrozdziale 12.1 Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR.

### 12.3 Aktualizacja GPR

Aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łowa na lata 2024-2030 może okazać się konieczna w różnych sytuacjach, np. w przypadku nieosiągnięcia zakładanych wskaźników podczas monitorowania lub braku terminowości realizacji działań lub przypadku pojawienia się problemów i niskiej efektywności w realizacji przedsięwzięć na etapie monitorowania. Należy wziąć pod uwagę dynamiczność zmian społeczno-gospodarczych, które mogą wpłynąć na konieczność modyfikacji programu.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łowa, zgodnie z zapisami ewaluacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez Burmistrza Łowej, co najmniej raz na 3 lata. Ocena sporządzona przez Burmistrza podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej. W przypadku stwierdzenia, że Gminny Program Rewitalizacji wymaga zmiany, Burmistrz Łowej występuje do Rady Miejskiej w Łowej z wnioskiem o jego zmianę, dołączając do wniosku sporządzoną ocenę aktualności i stopnia realizacji. W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji GPR, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, Rada Miejska uchyla uchwałę w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek Burmistrza. Zaktualizowany GPR powinien zawierać uzasadnienie przeprowadzonych korekt, opis zmian oraz ich wpływu na dalszą realizację programu.

Włączenie interesariuszy w proces aktualizacji GPR będzie odbywało się zgodnie z ustawowymi wytycznymi. Jeśli wprowadzone zmiany dotyczą modyfikacji w podstawowych przedsięwzięciach rewitalizacyjnych lub dotyczą ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, interesariusze zostaną włączeni poprzez:

- obowiązkowe konsultacje społeczne,
- uzyskanie opinii od odpowiednich podmiotów (zarząd właściwego powiatu, zarząd właściwego województwa, właściwego wojewodę, właściwe organy wojskowe, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa, właściwego komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej, właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego, właściwą gminną komisję urbanistyczno-architektoniczną, operatorów sieci uzbrojenia terenu, w tym zarządców dróg oraz linii i terenów kolejowych, Komitet Rewitalizacji, Krajowy Zasiób Nieruchomości),
- przeprowadzenie procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.



## 12.4 Harmonogram realizacji

W poniższej tabeli zaprezentowano ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, natomiast okresy realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostały podane w rozdziale 8 „Przedsięwzięcia rewitalizacyjne”.

Tabela 26 Harmonogram rewitalizacji

WYSZCZEGÓLNIENIE	OKRES REALIZACJI
Uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łłowa na lata 2024-2030	2024 r.
Powołanie i rozpoczęcie prac przez Komitet Rewitalizacyjny	2024 r. (w ciągu 3 miesięcy od uchwalenia GPR)
Wprowadzenie zaplanowanych inwestycji do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łłowa	Niezwłocznie po uchwaleniu GPR
Posiedzenia Komitetu Rewitalizacyjnego	Od 2024 r. do 2030 r. (przynajmniej jedno posiedzenie w ciągu roku)
Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w ramach GPR	Od 2024 r. do 2030 r.
Monitoring	Od 2024 r. do 2030 r. (realizowany systematycznie w okresach rocznych)
Ewaluacja okresowa	Od 2024 r. do 2030 r. (realizowana w okresach trzyletnich)
Komunikacja społeczna GPR	Od 2023 r. do 2030 r.

Źródło: opracowanie własne

## 12.5 Koszty zarządzania

Całość procesu wdrażania, monitoringu i ewaluacji będzie realizowana przez pracowników Urzędu Miejskiego w Łłowej w ramach obowiązków służbowych, w związku z czym nie przewiduje się ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z obsługą procesu. Komitet Rewitalizacyjny powołany jako ciało doradcze przez Burmistrza Łłowej, funkcjonować będzie w oparciu o przedstawicieli Urzędu Miejskiego i innych jednostek organizacyjnych, jak również wyłonionych przedstawicieli podmiotów publicznych i prywatnych oraz mieszkańców. Praca w ramach Komitetu Rewitalizacyjnego będzie miała charakter społeczny i nieodpłatny.

## 13. Upowszechnienie dokumentu i proces partycypacji społecznej

Gminny Program Rewitalizacji opracowany został przy udziale partycypacji społecznej zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Istotność udziału społeczności lokalnej wyraża się w charakterze lokalnym procesie rewitalizacji. Proces partycypacji społecznej polegał na zorganizowaniu różnych form partycypacji na każdym etapie tworzenia GPR. Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o rewitalizacji aktywny udział interesariuszy pozwolił na:

- Poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami;
- Prowadzeniu, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy, oraz o przebiegu tego procesu;
- Inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji;
- Zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji;
- wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji;
- zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

### 13.1 Upowszechnienie opracowania GPR

Proces partycypacji społecznej podczas opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łłowa na lata 2024-2030 był zorganizowany wieloetapowo:

#### **1. Konsultacje projektu uchwały Rady Miejskiej w Łłowej w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Łłowa.**

Przedmiotem konsultacji społecznych był projekt uchwały Rady Miejskiej w Łłowej w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Łłowa. Ich celem było poznanie opinii mieszkańców oraz partnerów społecznych i gospodarczych na temat projektu uchwały, a przeprowadzono je w terminie od dnia 29.09.2023 r. do dnia 23.10.2023 r. Konsultacje społeczne zostały ogłoszone na podstawie art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz art. 6 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Uprawnionymi do uczestnictwa w konsultacjach społecznych byli wszyscy interesariusze rewitalizacji wymienieni w Art. 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji: mieszkańcy oraz wszystkie działające na obszarze gminy podmioty społeczno-gospodarcze, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne.

Zasady, tryb i termin przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących projektu uchwały Rady Miejskiej w Łłowej w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Łłowa określił Zarządzenie nr 694.2023 Burmistrza Łłowa z dnia 22.09.2023 r.

<https://ilowa.konsultacjejst.pl/konsultacje/018abbdc-265c-4a85-bfe0-71092aacf89f>

Informacja o rozpoczęciu konsultacji społecznych została upubliczniona także na stronie internetowej gminy: <https://www.ilowa.pl/gmina-urząd/konsultacje-spoeczne-rewitalizacja-gminy/>

Projekt ww. uchwały został umieszczony na stronach internetowych [ilowa.pl](http://ilowa.pl) i [ilowa.info.pl](http://ilowa.info.pl) oraz wyłożony w siedzibie Urzędu Miejskiego w Łłowej w okresie od 29 września 2023 r. Konsultacje były przeprowadzone w następujących formach:

- zbierania uwag w postaci papierowej lub elektronicznej poprzez wypełnienie formularza dostępnego w Urzędzie Miejskim w Łłowej oraz na stronie internetowej [www.ilowa.pl](http://www.ilowa.pl) oraz pod linkiem: [https://ankieta.deltapartner.org.pl/ilowa\\_formularz\\_uwag\\_oz\\_or](https://ankieta.deltapartner.org.pl/ilowa_formularz_uwag_oz_or)
- spotkania otwartego dla interesariuszy procesu rewitalizacji – w dniu 12 października 2023 r. o godz. 17.00 w Sali Biblioteki Kultury, ul. Żagańska 15, 68-120 Łłowa;
- wypełnienia elektronicznego formularza ankiety dostępnej na stronie internetowej gminy [ilowa.pl](http://ilowa.pl) oraz pod linkiem: [https://ankieta.deltapartner.org.pl/ilowa\\_ankieta\\_gpr](https://ankieta.deltapartner.org.pl/ilowa_ankieta_gpr)

Wypełnione formularze można było dostarczyć:

- za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: [promocja@ilowa.pl](mailto:promocja@ilowa.pl);
- drogą korespondencyjną na adres: Urząd Miejski w Łłowej, ul. Żeromskiego 27, 68-120 Łłowa;
- osobiście do Urzędu Miejskiego w Łłowej, ul. Żeromskiego 27, 68-120 Łłowa w godzinach pracy Urzędu;
- poprzez wypełnienie formularza uwag on-line: [https://ankieta.deltapartner.org.pl/ilowa\\_formularz\\_uwag\\_oz\\_or](https://ankieta.deltapartner.org.pl/ilowa_formularz_uwag_oz_or);
- Podczas spotkania otwartego dla interesariuszy procesu rewitalizacji – w dniu 12 października 2023 r. o godz. 17.00 w Sali Biblioteki Kultury, ul. Żagańska 15, 68-120 Łłowa.

W trakcie spotkania, w którym wzięło udział 25 osób, zaprezentowano wyniki oraz podsumowanie diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Łłowa.

W ramach prowadzonej ankiety na temat zaproponowanego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Łłowa wpłynęło 26 formularzy z opiniami i propozycjami rozwoju ww. obszaru. Wnioski znajdują odzwierciedlenie w analizie pogłębionej GPR. W trakcie trwania konsultacji nie zgłoszono uwag w sprawie projektu uchwały.

## 2. Przystąpienie do opracowywania GPR

Uchwałą Nr 474/8/LXI/23 Rady Miejskiej w Łłowej z dnia 28 listopada 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łłowa na lata 2024-2030 formalnie rozpoczęto prace nad sporządzeniem GPR. Wykonanie uchwały powierzono Burmistrzowi Łłowej.

### **3. Nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych**

Określenie katalogu konkretnych działań i zadań, które powinny zostać zrealizowane na wyznaczonym obszarze rewitalizacji jest istotnym etapem prac nad GPR w związku z tym zwrócono się do interesariuszy o opinie. Nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łłowa na lata 2024-2030 prowadzony był w terminie od 29.11.2023 r. do 20.12.2023 r. Celem naboru było stworzenie listy podstawowych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Inicjatorzy projektów, które wpisane zostaną do Gminnego Programu Rewitalizacji, będą mogli aplikować o środki na ich realizację z różnych programów, zgodnie z regulaminami konkursowymi. Informacja o naborze udostępniona została na stronie gminy:

<https://www.ilowa.pl/gmina-urząd/rewitalizacja-gminy-ilowa-zgłos-swoj-pomysl/>

Interesariusze mogli zgłaszać projekty na różne sposoby:

Sposób zgłoszenia projektów:

- w formie papierowej - poprzez wypełnienie formularza zgłoszeniowego załączonego na stronie lub dostępnego w siedzibie Urzędu Miejskiego w Łłowej, ul. Żeromskiego 27, 68-120 Łłowa, a następnie przesłanie go listownie lub osobiście dostarczyć do siedziby Urzędu;
- w formie elektronicznej, korzystając z linka: <https://ankieta.deltapartner.org.pl/>

W ramach prowadzonego otwartego naboru wpłynął 1 formularz poprzez ankietę internetową oraz 3 propozycje projektowe zgłoszone przez Urząd Miejski. Otrzymane propozycje przedsięwzięć były weryfikowane i zakwalifikowane jako propozycje projektów rewitalizacyjnych.

### **4. Konsultacje społeczne KR**

Przedmiotem konsultacji społecznych był projekt uchwały Rady Miejskiej w Łłowej w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Proces konsultacji skierowany były do wszystkich uprawnionych podmiotów wymienionych w artykule 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji oraz przebiegł w terminie od dnia 15.12.2023 do dnia 19.01.2023 r. (na podstawie artykułu 6 ust. 5 ustawy o rewitalizacji. Zgodnie z Art. 6 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, przed rozpoczęciem konsultacji społecznych Burmistrz Łłowej powiadomił o ich rozpoczęciu Zarządzeniem Nr 734.2023 z dnia 12 grudnia 2023 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Miejskiej w Łłowej w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Zarządzenie zamieszczono w lokalnej prasie („LOKALNA” - Gazeta Powiatu Żagańskiego) oraz na stronie gminy dnia 15.12.2023 r.:

<https://www.ilowa.pl/gmina-urząd/konsultacje-spoeczne-przed-powolaniem-komitetu-rewitalizacji/>

Konsultacje przeprowadzone zostały w następujących formach:

- zbierania uwag w postaci papierowej lub elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego dostępnego w siedzibie Urzędu Miejskiego w Iłowej oraz umieszczonego na stronie internetowej [www.ilowa.pl](http://www.ilowa.pl) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej <https://bip.ilowa.pl/>, który należało przestać na adres [ilowa@ilowa.pl](mailto:ilowa@ilowa.pl) lub złożyć osobiście lub korespondencyjnie na adres Urzędu Miejskiego w Iłowej, ul. Żeromskiego 27, 68-120 Iłowa; formularz konsultacyjny dostępny był także w wersji online pod linkiem [https://ankieta.deltapartner.org.pl/ilowa\\_kr\\_formularz](https://ankieta.deltapartner.org.pl/ilowa_kr_formularz)
- zbieranie uwag i opinii w formie ankiety elektronicznej uzupełnianej online, dostępnej na stronie internetowej BIP. link do ankiety: [https://ankieta.deltapartner.org.pl/ilowa\\_kr\\_ankieta](https://ankieta.deltapartner.org.pl/ilowa_kr_ankieta);
- otwartego spotkania konsultacyjnego on-line podczas którego zbierane były uwagi do projektu uchwały. Spotkanie odbyło się 11.01.2024r. o godz. 12:00. Udział w nim wzięły 4 osoby.

Projekt uchwały Rady Miejskiej w Iłowej w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji wraz z załącznikiem oraz formularzem konsultacyjnym dostępne były:

- w siedzibie Urzędu Miejskiego w Iłowej,
- na stronie internetowej [www.ilowa.pl](http://www.ilowa.pl) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej <https://bip.ilowa.pl/>.

W trakcie trwania konsultacji nie zgłoszono żadnych uwag do projektu uchwały.

## **5. Konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji**

Stanowią ostatni etap działań partycypacyjnych i zostaną dokładnie opisane po zakończeniu.

## **6. Podsumowanie**

Urząd Miejski w Iłowej prowadził działania edukacyjno-informacyjne poprzez stały dostęp do informacji na temat rewitalizacji na każdym etapie prowadzonego procesu rewitalizacji. Proces uspołecznienia opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Iłowa na lata 2024-2030 obejmował wymagane ustawowo formy konsultacji społecznych, jak i realizował zaawansowane metody konsultacji. Zastosowano formy konsultacji:

- zbieranie uwag w postaci papierowej;
- zbieranie uwag w wersji elektronicznej;
- zbieranie pomysłów (przedsięwzięć rewitalizacyjnych);
- badanie ankietowe (ankietyzacja mieszkańców);
- bezpośrednie spotkania dla interesariuszy procesu rewitalizacji (zaawansowana metoda partycypacji)

## 13.2 Upowszechnienie wdrażania GPR

Proces rewitalizacji opiera się na wymiarze społecznym, a jego głównym celem jest dotarcie do jak najszerszej grupy beneficjentów i interesariuszy. Proces partycypacji społeczności lokalnej w realizacji GPR odbywać się będzie:

- pośrednio – poprzez informowanie z wykorzystaniem strony internetowej miasta, publikacje promocyjne i informacyjne oraz lokalną prasę,
- bezpośrednio – podczas spotkań z mieszkańcami, przedstawicielami lokalnych środowisk oraz z organizacjami pozarządowymi, dopuszczalna formuła zdalna.

Polityka komunikacji i informacji będzie prowadzona w stosunku do interesariuszy procesu rewitalizacji, którymi są: mieszkańcy miasta i gminy, mieszkańcy obszaru rewitalizacji (w tym także poszczególne grupy społeczne, takie jak młodzież, seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami itp.), lokalni przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i grupy nieformalne.

W ramach rozpowszechniania informacji o Gminnym Programie Rewitalizacji podejmowane będą w szczególności takie działania jak:

- umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Łłowej dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji;
- publikowanie informacji na stronie internetowej Urzędu o nowo realizowanych zadaniach w ramach GPR;
- współpraca z lokalnymi mediami mająca na celu informowanie opinii publicznej o przebiegu realizacji GPR;
- publikowanie raportów z monitoringu i oceny aktualności GPR.

Uspołecznienie wdrażania GPR będzie również realizowane z wykorzystaniem i wspieraniem rozwoju współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi poprzez:

- przygotowywanie informacji bieżących z przebiegu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji,
- powołanie Komitetu Rewitalizacji składającego się z przedstawicieli różnych grup interesariuszy rewitalizacji (w terminie do 3 miesięcy od uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji). Komitet stanowić będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących prowadzenia i oceny rewitalizacji. Będzie on również pełnił funkcję opiniodawczo - doradczą Burmistrza Łłowej.
- przygotowywanie informacji bieżących z przebiegu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji;
- opracowanie, co najmniej raz na 3 lata, ankiety internetowej skierowanej do mieszkańców i innych interesariuszy dotyczącej oceny Gminnego Programu Rewitalizacji, prowadzonego

procesu rewitalizacji oraz możliwości zgłaszania nowych potrzeb rewitalizacyjnych, wynikających ze zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej;

- organizację co najmniej jednego w roku spotkania informacyjnego (dopuszczalna formuła zdalna) lub współudział w spotkaniach, gremiach, posiedzeniach, w trakcie których mieszkańcy oraz przedstawiciele instytucji lokalnych będą mogli uzyskać informacje na temat aktualnego zaawansowania prac nad wdrożeniem procesu rewitalizacji oraz zgłosić uwagi dotyczące prowadzonych prac.

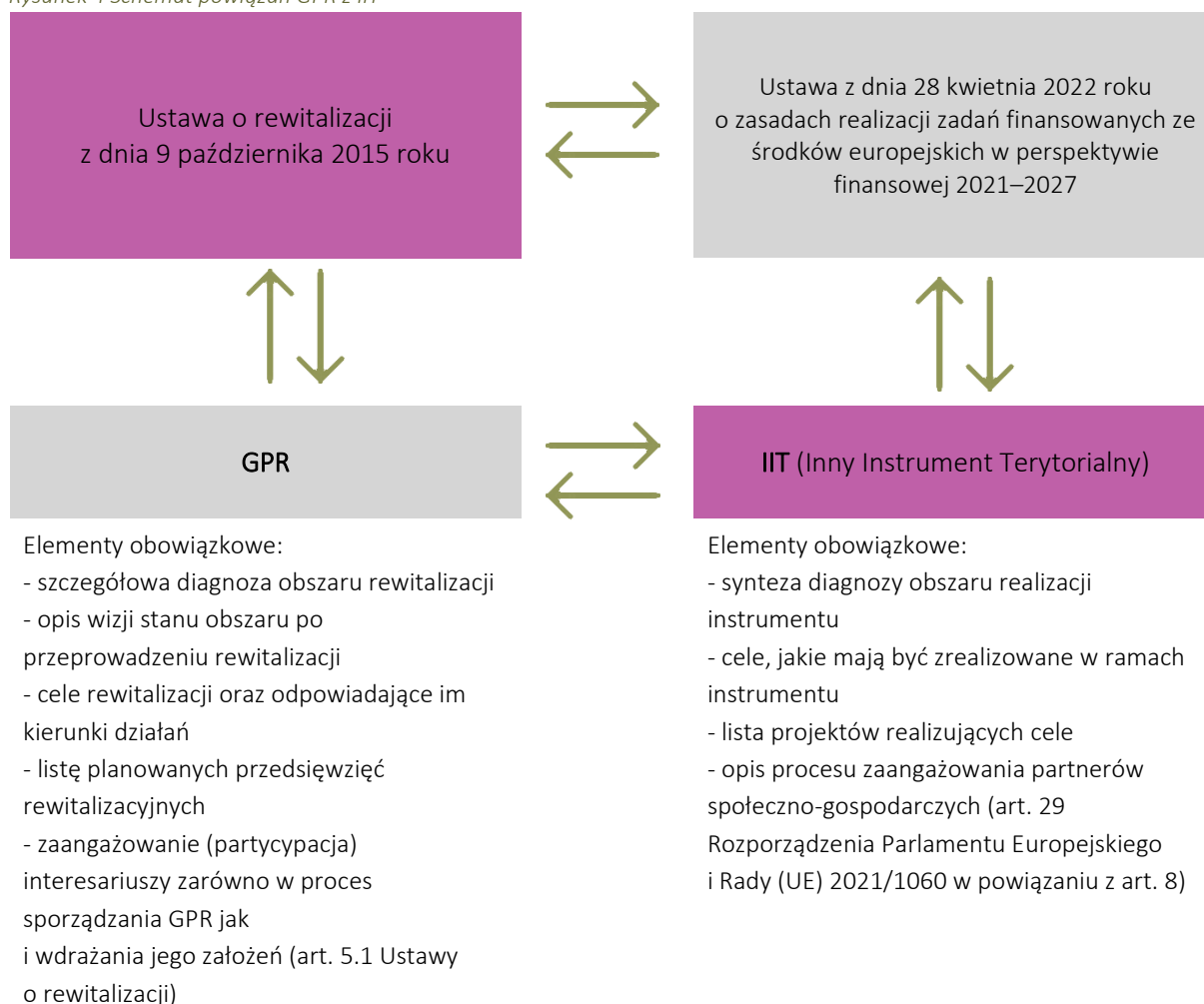
Proponowane działania mające na celu wspieranie rozwoju współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi mogą zostać rozszerzone, dostosowane do aktualnych regulacji prawnych.

W proces realizacji i wdrażania GPR zaangażowani zostaną wszyscy partnerzy, o których mowa w art. 8 ust. 1 rozporządzenia ogólnego, w tym m.in. właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie. Kluczową przesłanką realizującą ten postulat będzie możliwość udziału przedstawicieli tych podmiotów w Komitecie Rewitalizacji. Komitet Rewitalizacji stanowić będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami Gminy Łłowa w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniotawczą - doradczą Burmistrza Łłowej. Udział w pracach Komitetu przedstawicieli organizacji pozarządowych, organizacji społecznych i grup nieformalnych działających na terenie Gminy Łłowa, pozwoli na zaangażowanie się przedstawicieli podmiotów partnerskich w realizowany proces rewitalizacji, a nadto pozwoli na wyrażanie opinii w zakresie wpływu realizowanych projektów na osoby i grupy zagrożone wykluczeniem społecznym.

## 14. GPR jako strategia IIT

Zgodnie z zapisami dokumentu pt.: „Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027” gminne programy rewitalizacji obligatoryjnie pełnią funkcję strategii IIT (inne instrumenty terytorialne) w odniesieniu do przewidzianych w nich działań finansowanych ze środków polityki spójności. Przedstawiony schemat blokowy obrazuje powiązania pomiędzy gminnym programem rewitalizacji, a strategią IIT jako szczególnym narzędziem umożliwiającym pozyskiwanie środków z Funduszy Europejskich.

Rysunek 4 Schemat powiązań GPR z IIT



Źródło: opracowanie własne na podstawie ustawy o rewitalizacji oraz Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce

Regulacje wykonawcze Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027) wskazują, iż Gminny Program Rewitalizacji Gminy Iłowa na lata 2024-2030 stanowi jednocześnie strategią IIT ponieważ w dokumencie uwzględniono obowiązkowe elementy strategii IIT takie jak:



Tabela 27 Elementy obowiązkowe strategii IIT w odniesieniu do GPR

Rozdział GPR	Element obowiązkowy strategii IIT
4. Synteza diagnozy służącej wyznaczeniu OZ i OR	synteza diagnozy obszaru realizacji IIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych;
5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji	
8. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	lista projektów realizujących cele, o których mowa w pkt 2, wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami;
7. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań	cele, jakie mają być zrealizowane w ramach IIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu powiązanych z realizacją właściwego programu;
13. Upowszechnienie dokumentu i proces partycypacji społecznej	opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem planu działań IIT.

Źródło: opracowanie własne

Należy zauważyć, że czwarty element wymieniony w powyższej tabeli, a mianowicie „opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych (...)”, jednoznacznie koresponduje z zapisami ustawy o rewitalizacji dotyczącymi uspołecznienia procesu tworzenia oraz wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji. Co więcej, ustawa<sup>23</sup> dokładnie definiuje katalog interesariuszy rewitalizacji, wskazuje obligatoryjne formy zaangażowania społeczności lokalnej w proces tworzenia i wdrażania GPR, a także określa katalog podmiotów uprawnionych do tworzenia komitetu rewitalizacji oraz udziału w procesie opiniowania Gminnego Programu Rewitalizacji. Zgodnie z tym projekt dokumentu GPR skierowano do następujących podmiotów:

- zarządu właściwego powiatu – w zakresie zgodności ze strategią rozwoju powiatu,
- zarządu właściwego województwa – w zakresie zgodności z planem zagospodarowania przestrzennego województwa i strategią rozwoju województwa,
- właściwego wojewody – w zakresie zgodności z zadaniami rządowymi służącymi realizacji celu publicznego określonego w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami,
- właściwych organów wojskowych, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa – w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności,
- właściwego komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej – w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego,

<sup>23</sup> art. 5.1 – partycypacja społeczna, 6.1 – konsultacje społeczne, 7.1 – komitet rewitalizacji w powiązaniu z artykułem 2.2 – interesariusze rewitalizacji i artykułem 17.1 – proces opiniowania

- właściwej gminnej komisji urbanistyczno-architektonicznej,
- operatorów sieci uzbrojenia terenu, w tym zarządców dróg oraz linii i terenów kolejowych,
- Komitetu Rewitalizacji (jeżeli został powołany),
- Krajowego Zasobu Nieruchomości, o którym mowa w Ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zdobie Nieruchomości (Dz. U. z 2023 r. poz. 1054) – w zakresie sposobu zagospodarowania oraz przedsięwzięć związanych z nieruchomościami wchodzącymi w skład Zasobu Nieruchomości.

Dodatkowo na podstawie art. 29 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej w powiązaniu z art. 8. zapewniono możliwość i włączono w proces przygotowania GPR następujących partnerów: władze lokalne i miejskie oraz instytucje publiczne, partnerów społecznych i gospodarczych, podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie. Wskazane podmioty miały 21 dni na wyrażenie swojej opinii z uwzględnieniem zasady milczącej zgody. Raport z procesu opiniowania zostanie opublikowany na stronie gminy oraz w biuletynie informacji publicznej.

## 15. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko

Podstawę prawną do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowią:

1. Dyrektywa nr 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.7.2001, str. 30-37);
2. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094);
3. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336) ustawa ta dodatkowo uszczegóławia przepisy odnośnie obszarów podlegających ochronie, w szczególności obszarów Natura 2000.

Zgodnie z powyższym projekt GPR został przedłożony do zaopiniowania Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska oraz Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w celu ustalenia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Niniejszy rozdział zostanie uzupełniony po otrzymaniu opinii.

## 16. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

Zaproponowane w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Iłowa na lata 2024-2030 przedsięwzięcia projektowe nie wymagają wprowadzenia zmian w uchwałach prawa lokalnego. Natomiast przeznaczone do realizacji działania dotyczące zasobu mieszkaniowego gminy będą realizowane z godnie z przyjętymi uchwałami o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy<sup>24</sup> i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725).

---

<sup>24</sup> Uchwała Nr 312/8/XLI/22 Rady Miejskiej w Iłowej z dnia 16 marca 2022 r. w sprawie uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Iłowa na lata 2022-2026

## 17. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

### 17.1 Specjalna Strefa Rewitalizacji

W Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Łłowa na lata 2024-2030 nie przewidziano konieczności wyznaczania Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której jest mowa w art. 25 ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 485).

### 17.2 Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego

#### *Niezbędne zmiany w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego*

Ustalenia Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łłowa nie powinny kolidować z możliwością realizacji zadań o charakterze inwestycyjnym wynikających z Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łłowa na lata 2024-2030. W związku z tym stwierdza się zgodność obu dokumentów, natomiast ustalenia studium gwarantują wykonalność przedsięwzięć rewitalizacyjnych GPR.

#### *Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.*

Zakres przewidywanej lokalizacji realizacji projektów rewitalizacyjnych powinien być zgodny z przeznaczeniem terenu określonym w planie miejscowym. Co więcej teren ten, nie powinien być też objęty ograniczeniami związanymi z istniejącymi formami ochrony. W obszarze rewitalizacji gminy Łłowa znajdują się dwa Miejskowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego:

- \*Uchwała Nr 166/4/XXIII/04 Rady Miejskiej w Łłowej z dnia 8 grudnia 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego centrum miasta Łłowa — dotyczy północno-wschodniej części OR;
- \*Uchwała NR 287/4/XXXVII/06 Rady Miejskiej w Łłowej z dnia 30 czerwca 2006 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w obrębie gminy Łłowa — dotyczy południowo-zachodniej części OR<sup>25</sup>.

Planowane przedsięwzięcia infrastrukturalne zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Łłowa na lata 2024-2030 będą realizowane zgodnie z Miejskowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego obowiązującymi na terenie gminy, stąd też nie przewiduje się konieczności modyfikacji wyżej wskazanych dokumentów.

---

<sup>25</sup> W związku z uchwaleniem obszaru rewitalizacji Gmina Łłowa rozpoczęła proces aktualizacji ww. uchwał oznaczonych symbolem \*.

## Spis rysunków, map i tabel

Rysunek 1 Schemat integrowania działań rewitalizacyjnych .....	77
Rysunek 2 Struktura organizacyjna ds. rewitalizacji w Gminie Łłowa.....	82
Rysunek 3 Schemat organizacji Komitetu Rewitalizacji .....	84
Rysunek 4 Schemat powiazań GPR z IIT .....	96
Wykres 1 Ocena poszczególnych aspektów sfery społecznej .....	38
Wykres 2 Zagrozenia społeczne występujące na obszarze rewitalizacji .....	39
Wykres 3 Warunki do prowadzenia działalności gospodarczej.....	41
Wykres 4 Ocena sfery technicznej – badania ankietowe .....	43
Wykres 5 Ocena wybranych elementów sfery przestrzenno-funkcjonalnej.....	47
Wykres 6 Zagrozenia występujące na obszarze rewitalizacji .....	48
Tabela 1 Schemat celów strategicznych i operacyjnych GPR Gminy Łłowa na lata 2024-2030 .....	11
Tabela 2 Charakterystyka JCWP oraz JCWPd zlokalizowanych na terenie gminy Łłowa .....	20
Tabela 3 Zestawienie obszarów porównawczych (udział wartości - dane w %) .....	23
Tabela 4 Kryteria delimitacji.....	26
Tabela 5 Podsumowanie analizy obszarów – sfera społeczna – wartości wskaźników .....	31
Tabela 6 Podsumowanie analizy obszarów – sfera społeczna – wartości zestandaryzowane.....	31
Tabela 7 Podsumowanie analizy obszarów – sfera pozaspółeczna – wartości wskaźników, część 1 ...	32
Tabela 8 Podsumowanie analizy obszarów – sfera pozaspółeczna – wartości wskaźników, część 2 ...	32
Tabela 9 Demografia i migracje - porównanie .....	37
Tabela 10 Sytuacja na rynku pracy – porównanie.....	37
Tabela 11 problemy społeczne obszaru rewitalizacji – porównanie.....	38
Tabela 12 problemy społeczne obszaru rewitalizacji – porównanie.....	39
Tabela 13 Sfera społeczna –aktywność społeczna i kulturalna .....	40
Tabela 14 Sfera gospodarcza – porównanie wskaźników .....	40
Tabela 15 Wskaźniki techniczne – porównanie .....	43
Tabela 16 Wskaźniki przestrzenno-funkcjonalne - porównanie .....	47
Tabela 17 Wskaźniki środowiskowe – porównanie.....	48
Tabela 18 Zestawienie pozycji projektowych zebranych w otwartym naborze projektów do GPR .....	57
Tabela 19 Zestawienie pozycji projektowych zebranych w otwartym naborze projektów do GPR .....	67
Tabela 20 Komplementarność celów PR na lata 2017-2023 oraz GPR na lata 2024-2030 .....	71
Tabela 21 Projekty zrealizowane w latach 2014-2020 .....	71

Tabela 22 Podsumowanie komplementarności .....	76
Tabela 23 Indyktywne ramy finansowe.....	81
Tabela 24 Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów GPR .....	86
Tabela 25 Wzór karty monitorowania przedsięwzięcia rewitalizacyjnego .....	87
Tabela 26 Harmonogram rewitalizacji.....	89
Tabela 27 Elementy obowiązkowe strategii IIT w odniesieniu do GPR.....	97

## Załącznik graficzny: podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji